

Jaarverslag 1999

Erasmus Universiteit Rotterdam
in woord en beeld

Erasmus Universiteit Rotterdam. De universiteit die werkt.

Jaarverslag 1999

Erasmus Universiteit Rotterdam

in woord en beeld

Colofon

Uitgave

Erasmus Universiteit Rotterdam

Juni 2000

Redactie

Bureau van de Universiteit

Eindredactie

Afdeling Onderwijs en Onderzoek (Algemeen Jaarverslag)

Directoraat Financiële, Economische en Begrotingszaken (Financieel Jaarverslag)

Afdeling In- en Externe Betrekkingen (Drukwerkbegeleiding)

Fotografie

Levien Willemse

Opmaak en druk

B&T Ontwerp en advies, Rotterdam

ISBN 90-56772937

Inleiding

Dit jaarverslag beschrijft de ontwikkelingen van de Erasmus Universiteit Rotterdam in 1999. Het verslag is opgesteld conform de in 1994 door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OC&W) gegeven Richtlijn Verslag Hoger Onderwijs. In deze richtlijn en in artikel 2.9 van de WHW wordt gesproken over het Verslag dat bestaat uit drie delen: de jaarrekening, het jaarverslag en de overige financiële gegevens. Voor de duidelijkheid worden de drie verslagonderdelen in het vervolg aangeduid als het 'Jaarverslag'.

Eenmaal in de twee jaar bevat het Jaarverslag ook prospectieve beschrijvingen van de verschillende onderwerpen. In dit Jaarverslag worden deze beschrijvingen waar mogelijk gegeven.

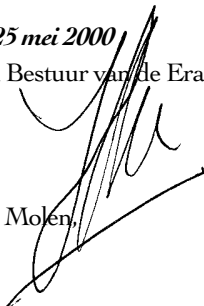
Het eerste deel bevat beschrijvingen en beleidsmatige informatie over belangrijke ontwikkelingen binnen de instelling. Het Financieel Jaarverslag bevat de Jaarrekening – de financiële verantwoording – en de bekostigingsgegevens.

Het Jaarverslag 1999 van de Erasmus Universiteit Rotterdam is vastgesteld door het College van Bestuur op 25 mei 2000, de Universiteitsraad heeft op 13 juni ingestemd met de prospectieve delen. Het geheel is goedgekeurd door de Raad van Toezicht op 23 juni 2000.

Vastgesteld d.d. 25 mei 2000

Het College van Bestuur van de Erasmus Universiteit Rotterdam,

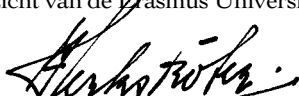
dr. H.J. van der Molen,
Voorzitter

mr. H.P. Patoir,
Secretaris van de Universiteit

Goedgekeurd d.d. 23 juni 2000

De Raad van Toezicht van de Erasmus Universiteit Rotterdam

prof. drs. C.A.J. Herkströter R.A.,
Voorzitter

Inhoudsopgave Jaarverslag 1999

	<i>Bericht van de Raad van Toezicht</i>	<i>7</i>
<i>1.</i>	<i>Instelling algemeen</i>	<i>9</i>
	1.1 De missie van de Erasmus Universiteit Rotterdam	10
	1.2 De universiteit in 1999	10
	1.3 Strategie en beleid	11
	1.4 Positionering	11
	1.5 Interne organisatie	13
	1.6 Onderwijsaanbod	13
	1.7 Interne onderwijs- en onderzoekstimulering	14
<i>2.</i>	<i>Onderwijs</i>	<i>17</i>
	2.1 Specifieke kenmerken onderwijs	18
	2.2 Kwantitatieve gegevens over het onderwijs over het initieel onderwijs	18
	2.3 Samenhang in het opleidingspakket	21
	2.4 Interne kwaliteitszorg	21
	2.5 Externe kwaliteitszorg	21
	2.6 Kwaliteit en studeerbaarheid	22
	2.7 ICT in het onderwijs	22
	2.8 Nieuwe varianten in 1999	22
	2.9 Aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt; WO-monitor	23
<i>3.</i>	<i>Onderzoek</i>	<i>25</i>
	3.1 Onderzoeksmis­sie	26
	3.2 Profilering en prioritering	26
	3.3 Kwaliteitsstrategieën als stimulansen voor toponderzoek	27
	3.4 Interne onderzoekstimulering	28
	3.5 Onderzoeks­cholen	29
	3.6 Kwaliteitszorg en kwaliteitsbewaking	29
	3.7 Tweede geldstroom	30
	3.8 Derde geldstroom	32
	3.9 Kwantitatieve gegevens over onderzoek	33
<i>4.</i>	<i>Studenten</i>	<i>35</i>
	4.1 Inleiding	36
	4.2 Aansluiting tussen voortgezet onderwijs en de universiteit	36
	4.3 Voorlichting aan aanstaande studenten	36
	4.4 Universitaire introductie	36
	4.5 Doelgroepenbeleid	37
	4.6 Studiebegeleiding	37
	4.7 Studievoortgang	37
	4.8 Financiële ondersteuning studenten	37
	4.9 Cultuur	37

5.	<i>Internationalisering</i>	39
5.1	Internationaal beleid	40
5.2	Onderwijs en onderzoek	40
5.3	Positionering van de EUR in het buitenland	41
5.4	Kwaliteitszorg internationalisering	42
5.5	Huisvesting buitenlandse gasten	42
6.	<i>Personeelsbeleid</i>	43
6.1	Algemene ontwikkelingen	44
6.2	Aanstellingsbeleid Wetenschappelijk en Ondersteunend en Beheerspersoneel	44
6.3	Selectie	44
6.4	Ziekteverzuim	44
6.5	Kwaliteitsplan P&O-dienstverlening	45
6.6	Peinsy	45
6.7	ARBO-dienstverlening	45
6.8	Klachtenprocedure seksuele intimidatie, agressie en geweld	46
6.9	Honoreringsregeling Medische Specialisten	46
6.10	Premiespaarregeling	46
6.11	Reorganisaties	46
6.12	Kwantitatieve gegevens over personeel	47
7.	<i>Huisvesting, materieel en milieu</i>	51
7.1	Huisvesting	52
7.2	Arbo en milieu	52
8.	<i>Academisch Ziekenhuis Rotterdam</i>	55
8.1	EMCR	56
8.2	Onderwijs en onderzoek	56
8.3	Bestuur, beleid en beheer	56
9.	<i>Financieel Jaarverslag 1999</i>	57
9.1	Algemene toelichting	58
9.2	Cijfermatige samenvatting Financieel Jaarverslag	61
9.3	Prestatiegegevens	62
10.	<i>Jaarrekening</i>	67
10.1	Balans per 31 december 1999	68
10.2	Exploitatierekening 1999	69
10.3	Toepassing richtlijnen	70
10.4	Toelichting op de balans	71
10.5	Toelichting op de rekening	77
10.6	Toelichting op de investeringen	81
10.7	Overige toelichtingen	81
10.8	Accountantsverklaring	86

11.	<i>Bijlagen bij Jaarrekening</i>	87
11.1	Vaste activa: Terreinen en gebouwen	88
11.2	Vaste activa: Inventaris en apparatuur	88
11.3	Vorderingen met betrekking tot rijksbijdragen	88
11.4	Eigen vermogen	89
11.5	Personele en overige lasten naar kostensoorten	90
11.6	Rekeningoverzicht naar hoofdkostenplaatsen	91
11.7	Balans en exploitatierekening per 31 december 1999 in mln €	92
12.	<i>Overige gegevens</i>	93
12.1	Gemiddelde bezetting naar functie of rangcategorie naar hoofdkostenplaatsen (omgerekend naar voltijdse aanstelling)	94
12.2	Kasstroomoverzicht	95
12.3	Bestemming exploitatieresultaat	96
12.4	Rechtspersonen, waarin de EUR deelneemt	97
	<i>Bijlagen</i>	109
B1	Niet-initieel en contractonderwijs (studiejaar 1999-2000)	110
B2	Rapportage afgeronde projecten gefinancierd uit het Studeerbaarheidsfonds	111
B3	Promotierendement AIO's en bursalen	128
B4	Samenstelling RvT, CvB, Uraad en overzicht beheerders	131

Bericht van de Raad van Toezicht

De Raad ontleent zijn bevoegdheden aan de enkele jaren geleden in het kader van de modernisering van de universitaire bestuursorganisatie gewijzigde wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (MUB/WHW). Hieronder volgt een selectie van de onderwerpen waaraan de Raad in het verslagjaar aandacht heeft besteed.

Bij de invoering van de MUB is in Rotterdam gekozen voor een ongedeelde medezeggenschap. Dit wil zeggen dat in de universiteitsraad en de faculteitsraden zowel personeelsleden als studenten participeren. Op voorstel van het College van Bestuur hechtte de Raad zijn goedkeuring aan het besluit dit stelsel van ongedeelde medezeggenschap voor een termijn van vijf jaar te handhaven.

In het verslagjaar werd meermalen met het College van Bestuur van gedachten gewisseld over de vorming van het Erasmus *universitair* Medisch Centrum Rotterdam (EMCR). De Raad ondersteunt het streven naar de vorming van het EMCR en is van mening dat dit centrum moet worden gepositioneerd binnen een universitaire context.

De Raad gaf zijn goedkeuring aan het jaarverslag 1998 en de begroting voor het jaar 2000. Voorts wees de Raad met ingang van de jaarrekeningcontrole 1999 het kantoor PricewaterhouseCoopers aan als externe accountant van de EUR.

Ondersteuning werd gegeven om te starten met de nieuwe Engelstalige opleiding tot master of science in de business administration.

In het verslagjaar werd tijdens een plenaire vergadering formeel kennis gemaakt met de voorzitter van de universiteitsraad en enkele decanen van faculteiten.

Sinds de invoering van de MUB benoemt de Raad de leden van het College van Bestuur. In dit verband werden in het verslagjaar door de Raad de volgende werkzaamheden verricht:

- benoeming van mr J. Vrolijk per 1 december 1999 als lid van het College van Bestuur in de vacature die ontstond door het vertrek van dr J.C.G. Stam;
- de procedure tot benoeming van een nieuwe rector magnificus in 2000 werd opgestart;
- de procedure tot benoeming van een nieuwe voorzitter in 2001 werd eveneens opgestart.

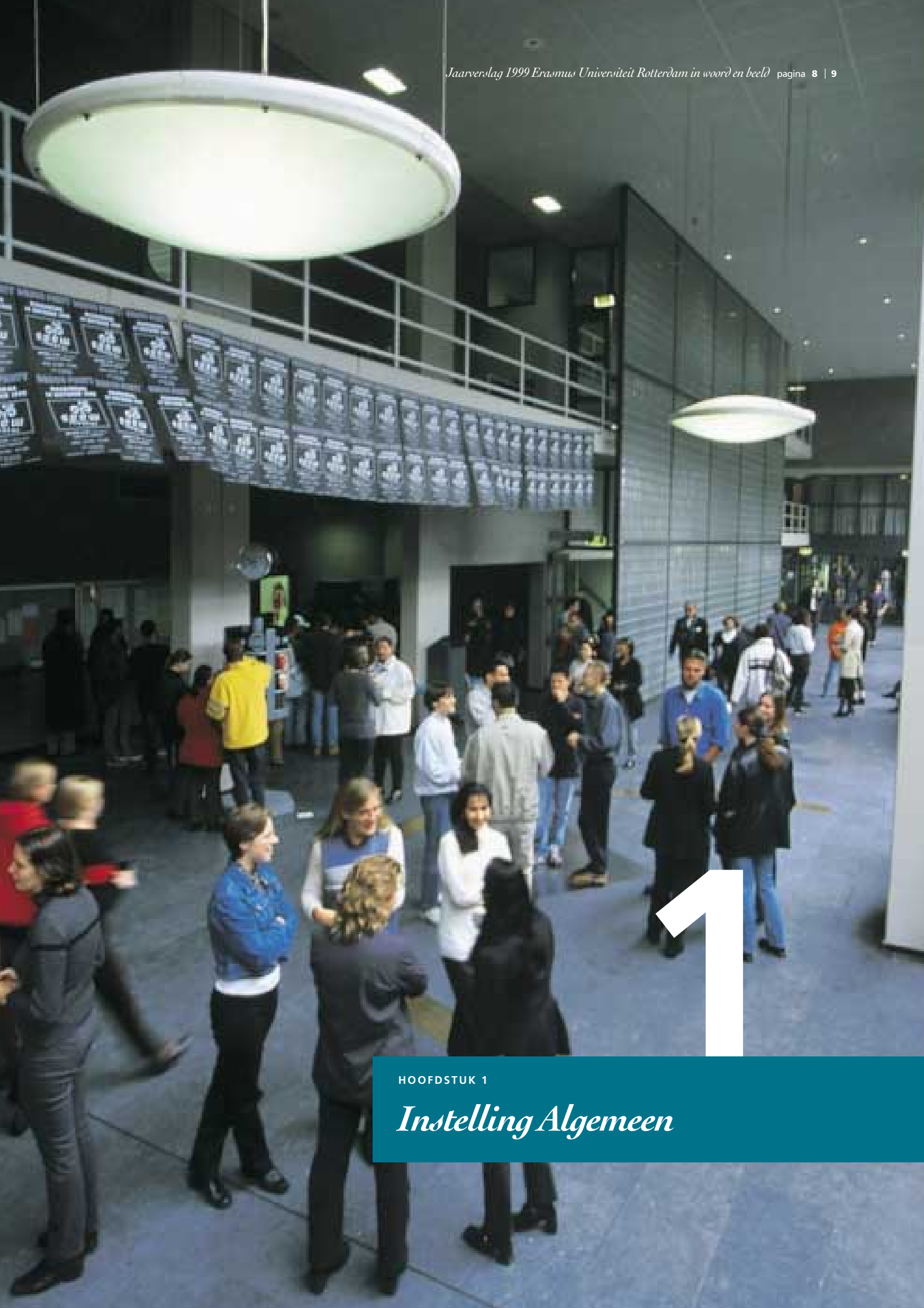
De Raad van Toezicht is in het verslagjaar vier keer bijeen geweest, meestal in de volledige samenstelling. De samenstelling van de Raad is vanaf de oprichting in mei 1997 ongewijzigd (zie bijlage 4).

De Raad van Toezicht spreekt zijn waardering uit voor de inzet van bestuur en medewerkers en de resultaten die daarmee zowel bij het onderwijs als het onderzoek zijn bereikt.

De Raad van Toezicht,

prof. drs C.A.J. Herkströter RA, voorzitter

HOOFDSTUK 1

Instelling Algemeen

1.1 *De missie van de Erasmus Universiteit Rotterdam*

‘Denken met opgestroopte mouwen: één oog op ontwikkeling van kennis, het ander op toepassing’. Dat typeert de Rotterdamse wetenschapsbeoefenaar. De Erasmus Universiteit Rotterdam, in 1973 voortgekomen uit de fusie tussen de Nederlandse Economische Hogeschool en de Medische Faculteit Rotterdam, heeft er altijd naar gestreefd een stimulans te zijn voor de economische en maatschappelijke vooruitgang van haar bedrijvige omgeving tot ver over de landsgrenzen.

Haar expertise is enerzijds geconcentreerd op vraagstukken van management, organisatie en beleid in zowel de private als de publieke sector, veelal interdisciplinair benaderd: economisch, juridisch, sociaal-maatschappelijk, historisch, ethisch. Anderzijds op ziekte en gezondheid (zorg): geneeskunde en beleid en management van de gezondheidszorg.

De missie is in 1998 onderwerp van discussie geweest. Uitgangspunten bij deze discussie waren de volgende karakteristieken van de instelling:

- het dynamische karakter;
- de praktijkgerichtheid;
- de internationale oriëntatie.

Deze discussie mondde uit in het volgende ‘mission statement’.

Mission statement

“De Erasmus Universiteit wil bijdragen aan de vooruitgang van de wetenschap en de ontwikkeling van de maatschappij. Zij biedt haar staf en studenten de vrijheid onderwijs- en onderzoekactiviteiten te ontplooien en neemt daarbij de door de academische gemeenschap vastgestelde ethische normen en internationaal vastgestelde maatstaven in acht. Zij houdt daarbij rekening met de actuele maatschappelijke behoeften en ontwikkelingen.

Tegen die achtergrond leidt de EUR haar studenten op tot wetenschappelijk geschoolden, waarbij de nadruk ligt op academische vorming op het raakvlak van kennisontwikkeling en kennis-toepassing vanuit een interdisciplinaire benadering. Het onderzoek aan de EUR is zowel fundamenteel van aard als gericht op praktische toepasbaarheid.”

1.2 *De universiteit in 1999*

1999 Was voor de EUR een jaar waarin actief verder gewerkt werd aan innovaties binnen onderwijs, onder-

zoek en internationalisering. Wat het onderwijs betreft is op het terrein van Informatie- en CommunicatieTechnologie en de wijze waarop deze een bijdrage kan leveren aan innovaties binnen het onderwijs een grote stap voorwaarts gezet. Op het terrein van onderzoek is het verder verbeteren van de kwaliteit een belangrijk punt van aandacht geweest. In dit verband is vermeldenswaard dat een nieuwe interfacultaire onderzoeksschool ‘het Erasmus Research Institute for Management (ERIM)’ in het voorjaar van 1999 is erkend door de KNAW. Een aansprekende activiteit met betrekking tot internationalisering is de China-Holland Masterclass 1999. Dit initiatief van het China-Holland Education & Research Centre (CHERC) had als doel acht Chinese promovendi in contact te brengen met een promotor en de westerse benadering van onderzoek. De Chinese postdocs zijn er zonder uitzondering in geslaagd hun beoogd promotor te overtuigen van hun kunnen en het nut van hun onderzoek. Het is de bedoeling dat zij aan de EUR gaan promoveren. Omdat de EUR van mening is dat de band met studenten en alumni belangrijk is, zijn de activiteiten rond deze groepen gecontinueerd en versterkt. Dit heeft zich onder meer vertaald in de website ‘studentenondersteuning’ waar studenten informatie kunnen vinden over diverse onderwerpen al dan niet direct gerelateerd aan hun studie. Wat de alumni betreft is de arbeidsmarktmonitor een van de activiteiten die in 1999 voor de eerste maal resultaten heeft opgeleverd. Alumni geven in deze monitor aan wat zij van hun studie vinden, wat goed is en wat zij gemist hebben. Met deze gegevens worden opleidingsdirecteuren in staat gesteld de inhoud van de opleidingen verder te verbeteren. In 1999 is gewerkt aan de versterking van de ‘corporate spirit’ met als doel een grotere herkenbaarheid van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Hiertoe is een nieuwe huisstijl ontwikkeld en heeft de EUR-website een nieuwe lay-out gekregen die bekend is onder de naam ‘Erasmus Web’. Voorts heeft de EUR in 1999 een aantal strategische allianties gesloten met onderwijsinstellingen in de regio. Zo is er met de TU-Delft en de Ichthus Hogeschool een intentieverklaring c.q. een convenant getekend die moeten leiden tot nauwere samenwerking. De EUR heeft in 1999 de Rotterdam Promotieprijs ontvangen. De reden om de EUR deze prijs te geven was volgens de jury: de wijze waarop de EUR Rotterdam tijdens haar lustrumviering in 1998 in Europa en de rest van de wereld in de schijnwerpers heeft gezet.

Tot slot had de EUR in 1999 een absolute primeur: voor het eerst was het mogelijk een promotie wereldwijd via Internet te volgen.

1.3 Strategie en beleid

De Erasmus Universiteit Rotterdam streeft naar versterking en profilering van haar wetenschappelijke en maatschappelijke positie. Kernpunten van strategie en beleid zijn:

- uitbreiding van en specialisatie in het onderwijs, afgestemd op de maatschappelijke behoefte: in het initiële onderwijs, in de postdoctorale beroepsopleidingen en in cursorische programma's;
- verhoging van de kwaliteit en het rendement van het onderwijs;
- ondersteuning van programma's en activiteiten die de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt bevorderen;
- stimulering van internationale studie-ervaring en internationale onderzoeksamenwerking;
- versterking en profilering van het wetenschappelijk onderzoek en de opleiding tot wetenschappelijk onderzoeker;
- uitbouw van nationale en internationale netwerken.

Bij dit beleid past een organisatiestructuur en -cultuur, gekenmerkt door kwaliteit, zakelijkheid, doelgerichtheid en 'korte lijnen' in besluitvorming en uitvoering. Deze structuur en cultuur worden bevorderd door:

- decentralisatie van personeels- en financieel beheer;
- beloning naar werken (beloningsdifferentiatie), interne opleidingen, en versterking van interne communicatie;
- versterking van de 'informatisering' ten behoeve van onderwijs en onderzoek, beleid en beheer;
- bevordering van efficiency en kostenbewustzijn in de interne dienstverlening, onder meer door financiële verzelfstandiging van universitaire voorzieningen.

In dit verband is de voorbereiding van de totstandkoming van het Erasmus *universitair* Medisch Centrum (EMCR) een belangrijke activiteit. In 1999 is een nota gepresenteerd waarin aspecten van de toekomstige organisatie van het EMCR in beeld zijn gebracht. Het ligt in de verwachting dat deze totstandkoming drie tot vier jaar zal duren. Voor een uitgebreide beschrijving wordt verwezen naar hoofdstuk acht van dit jaarverslag.

1.4 Positionering

De Erasmus Universiteit Rotterdam neemt wat betreft het aantal ingeschreven studenten binnen de Nederlandse universiteiten een middenpositie in. Wat betreft het aantal opleidingen dat wordt aangeboden behoort de EUR tot de 'kleinere' aanbieders.

De studenten van de EUR komen voor ruim de helft uit de directe omgeving (Zuid-Holland Noord en Groot Rijnmond). De rest komt uit binnen- en buitenland. In de regio wordt hoger onderwijs door diverse instellingen aangeboden. Met een aantal van deze instellingen is de EUR een strategische alliantie aangegaan. Tevens onderhoudt de EUR intensieve contacten met het regionale zakenleven en de industrie en wordt samengewerkt met de gemeente Rotterdam.

Samenwerking met de Technische Universiteit Delft (TUDelft)

De samenwerking met de TUDelft is gericht op het versterken van de multidisciplinariteit van bestaande en nieuwe opleidingen en op het vergroten van het aanbod van postdoctoraal onderwijs. Verder wordt het uitbreiden van gezamenlijke onderzoekprojecten nagestreefd en wordt via samenwerking geprobeerd de internationalisering van de universiteiten en de relatie met de regio en de stad Rotterdam te versterken.

In 1999 heeft de samenwerking onder andere geleid tot de ontwikkeling van een dubbeldocoraal drs.-ir. voor excellente studenten. Deze activiteit gaat in principe in september 2000 van start. Daarnaast is er gewerkt aan het ontwikkelen van een minor bedrijfskunde/economie en aan een module Internationaal Strategisch Management voor ingenieurs. Op initiatief van de gemeenten wordt er door beide universiteiten samengewerkt aan het opzetten van een bureau Summercourses Rotterdam Delft. Er is informatieuitwisseling op het gebied van de kwaliteitszorg, onderwijskundige professionalisering van docenten en Informatie- en Communicatietechnologie in het Onderwijs. Op het gebied van onderzoek zijn onder meer vorderingen gemaakt met betrekking tot uitwisseling van kennis op het terrein van duurzaamheid en medische informatica.

Samenwerking met de Ichthus Hogeschool

Aangezien het onderwijs van de EUR en de Ichthus Hogeschool op een aantal gebieden complementair is en

beide instellingen bovendien willen werken aan een betere aansluiting tussen aanbod van en vraag naar onderwijs, is de intentie uitgesproken om intensief en structureel te gaan samenwerken.

Op het gebied van onderwijs wordt gewerkt aan doorstroomprogramma's voor de disciplines economie, bedrijfskunde, rechten en sociale wetenschappen. Verder wordt gedacht aan samenwerking met betrekking tot het inzetten van elkaars docerend personeel, het aanbieden van contractactiviteiten en het afstemmen van masters-opleidingen.

Er zijn contacten gelegd op het gebied van ICT, kwaliteitszorg, de bibliotheek, internationalisering en studentenvoorzieningen. Voor studenten van de Ichthus Hogeschool bestaat bijvoorbeeld op dit moment al de mogelijkheid om een EUR-sportkaart te kopen en dus gebruik te maken van de sportvoorzieningen.

Samenwerking met overige instellingen

Met de Hogeschool Rotterdam (HR) is contact over onder andere doorstroommogelijkheden en uitwisseling van expertise op verschillende terreinen. Bovendien zijn er afspraken gemaakt over het uitwisselen van vacatures en kandidaten door de directoraten Personeel & Organisatie van EUR en HR.

Ook zijn er contacten met de Hogeschool voor Economische Studies (HES) op diverse terreinen (o.a. op facilitair gebied en over doorstroomprogramma's).

Kenniskring Rotterdam

In oktober 1995 werd door het gemeentebestuur van Rotterdam en het College van Bestuur van de EUR een initiatief genomen om de relaties te intensiveren. De samenwerking dient vijf doelen:

- het onderhouden van een onderzoeksrelatie;
- het onderhouden van een onderwijsrelatie;
- het creëren van een kraamkamer voor nieuwe ideeën;
- het onderhouden van een netwerk van nuttige contacten;
- het onderhouden van een stedelijke ontwikkelingsrelatie.

Op acht inhoudelijke terreinen zijn themagroepen actief: demografische ontwikkelingen, veiligheid, kwaliteit van het stedelijk leven, city-marketing, duurzaamheidsvraagstukken, arbeidsmarktvraagstukken, verkeer en vervoer en het medisch cluster. In 1999 is een evaluatie uitgevoerd die heeft onder meer geleid tot concentratie van de themagroepen: economie en werk, veiligheid,

verkeer en vervoer en city-marketing. Tevens is voorgesteld om meer partners uit te regio bij het project te gaan betrekken en om een projectmedewerker voor drie jaar aan te stellen teneinde de activiteiten op een hoger plan te brengen. Over drie jaar wordt het project wederom geëvalueerd.

Regionaal Arrangement Hoger Onderwijs 1999 – 2002

Eind 1999 is het startdocument Regionaal Arrangement Hoger Onderwijs 1999 – 2002 ondertekend. De ondertekenaars, de Gemeente Rotterdam, de EUR, de TUDelft, Arbeidsvoorziening, Koninklijke Vereniging MKB-Nederland, Kamer van Koophandel, Hollandse Werkgevers Vereniging, de Hogescholen in Rotterdam en Hogeschool Leiden (PABO Thomas More) willen zich gezamenlijk inzetten voor het verhogen van het opleidingsniveau in de regio Rijnmond. Ieder zal vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid en expertise hieraan een bijdrage leveren. De opleidingsinstituten zijn gebaat bij een zo hoog mogelijke instroom van studenten en uitstroom van afgestudeerde studenten en de arbeidsmarkt is gebaat bij voldoende gekwalificeerd personeel.

Genoemde doelstelling is uiteengezet in vijf deelaspecten:

- regio Rijnmond profileren als een studie- en werkregio;
- verhoging/verbetering van de in- en doorstroom vanuit het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs naar het hoger onderwijs;
- verhoging/verbetering van de in-, door- en uitstroom van specifieke doelgroepen, met name allochtonen, in het hoger onderwijs;
- ontwikkelen van specifieke leertrajecten voor (nieuwe) doelgroepen;
- kwalitatief en kwantitatief inspelen op de ontwikkelingen op de Rijnmondse arbeidsmarkt.

In het kader van het arrangement, is een aantal projecten al opgestart (bijvoorbeeld de Summercourses); een aantal projecten vraagt een extra stimulans en er zullen nieuwe projecten opgezet worden. Een voorbeeld van een nieuw project is het opzetten van een regionaal centrum VO-HO, dat als taak krijgt het coördineren en initiëren van samenwerkingsprojecten tussen het hoger onderwijs onderling en met het voortgezet onderwijs. Naar verwachting zal dit centrum in de loop van 2000 gestart kunnen worden.

1.5 Interne organisatie

Omdat er in het verslagjaar geen wijzigingen zijn doorgevoerd in de interne organisatie van de Erasmus Universiteit wordt hier volstaan met een verwijzing naar de beschrijving in het jaarverslag 1998.

De functie van twee universitaire medezeggenschapsorganen wordt hieronder nader uit een gezet.

Ten eerste de Universiteitsraad (UR). Dit medezeggenschapsorgaan vertegenwoordigt de studenten en medewerkers van de EUR en wordt door het College van Bestuur geraadpleegd over besluiten die het wil gaan nemen op de hoofdlijnen van het onderwijs-, onderzoek- en personeelsbeleid. Op dat laatste gebied functioneert de UR in grote lijnen als een centrale ondernemingsraad. Het College van Bestuur dient, alvorens een besluit te nemen over bijvoorbeeld de vaststelling van het strategisch plan voor de EUR, het instellingsplan, het studentenstatuut, het bestuurs- en beheersreglement en het reglement van de UR, aan de Raad instemming te vragen. Op een aantal andere terreinen moet het College de UR om advies vragen. Van zo'n advies mag het college niet zonder meer afwijken. Zie bijlage 4 voor de samenstelling.

Ten tweede het EUROPA, het Erasmus Universiteit Rotterdam Overleg Personeelsaangelegenheden, bestaat uit door de vakbonden voor overheidspersoneel aangewezen leden, die als werknemersvertegenwoordiging overleg voeren met het College van Bestuur, de werkgever van het universitaire personeel. Door EUROPA

wordt met het College van Bestuur regelmatig overleg gevoerd over beleidsvoornemens die gevolgen hebben voor de bijzondere rechtspositie van het personeel. Over deze zaken wordt door het College van Bestuur niet beslist dan nadat overleg in het EUROPA-verband heeft plaatsgevonden.

1.6 Onderwijsaanbod

Het onderwijs aan de EUR bestaat uit:

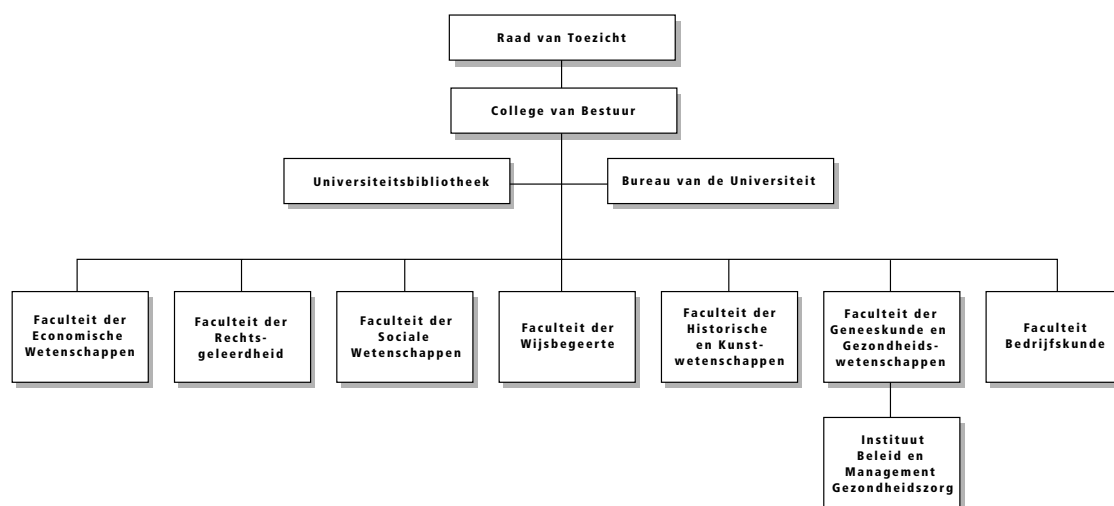
- initieel onderwijs;
- postinitieel en contractonderwijs;

Initieel onderwijs

In 1999 is begonnen met het ontwikkelen van een Engelstalige opleiding 'Business Administration'. Het betreft hier een opleiding op het terrein van de bedrijfskunde en bedrijfseconomie. De opleiding kan worden getypeerd als internationaal; een typering die tevens geldt voor de docenten en studenten. Bedoeling is dat vijftig procent van de studenten een internationale achtergrond heeft. In oktober 1999 is een verzoek om advies over Business Administration als zelfstandige opleiding bij de Adviescommissie Opleidingenaanbod (ACO) ingediend.

De nieuwe opleiding Informatica en Economie is in 1999 officieel door de ACO van een positief advies voorzien. De opleiding start in september 2000 als zelfstandige

Organogram

opleiding bij de faculteit der Economische Wetenschappen. Bij deze opleiding gaat het om de bestudering van de informatica ten behoeve van het besturen, beheersen en doen functioneren van door mensen geleide organisaties.

Bij de faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen is in 1999 verder gewerkt aan de totstandkoming van het nieuwe curriculum 'De Erasmus-arts 2007'. Vier hoofditems staan centraal in de onderwijsfilosofie van de opleiding tot Erasmus-arts:

- de opleiding moet een gedegen basis van lang beklijvende kennis en vaardigheden leggen, waarmee de arts iedere medische vervolgopleiding kan ingaan;
- de opleiding brengt de student een professionele attitude bij;
- de opleiding stimuleert de student tot zelfstudie en leert de student om zowel tijdens de studie als daarna een probleem te herkennen, te analyseren en op te lossen;
- de opleiding moet de student stimuleren zijn eigen interesse en capaciteiten te ontdekken, te ontwikkelen en te verdiepen met behulp van een goed gestructureerd en gevarieerd pakket van keuzeonderwijs en -onderzoek.

Postinitieel en contractonderwijs

Tot het postinitieel onderwijs behoren:

- de basisartsopleiding
- de postinitiële beroepsopleidingen

Een aantal postinitiële opleidingen en het merendeel van het contractonderwijs wordt georganiseerd door of via Erasmus Plus. Erasmus Plus ontwikkelt, organiseert en brengt onderwijsprogramma's van de Erasmus Universiteit Rotterdam op de markt, die buiten het initieel (doctoraal) onderwijs vallen. Vanaf 1998 valt ook het onderwijs voor Herintredende Academici onder Erasmus Plus.

Tot het contractonderwijs behoren:

- Erasmus Colleges en certificaatstudies; de cursisten volgen een of meer vakken samen met de gewone studenten en sluiten deze af met een tentamen. Een combinatie van vier tot zes samenhangende vakken is een certificaatstudie.
- Hoger Onderwijs voor Ouderen (HOVO); onder deze noemer worden lezingencycli en cursussen aangeboden die, zowel naar inhoud en methodiek als naar tijdsduur

en omvang, tegemoetkomen aan de leerbehoeften van ouderen. Bij de aanbidding van de leerinhouden wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de interesses en ervaringen van de deelnemers.

Tot slot worden er diverse bij- en nascholingsprogramma's verzorgd bij de faculteiten der Rechtsgeleerdheid en Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen door resp. het Opleidingscentrum voor Recht en Praktijk (ORP) en het Postacademisch Onderwijs Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen (PAOG).

Voor een overzicht wordt verwezen naar bijlage 1.

1.7 Interne onderwijs- en onderzoekstimulering

In de afgelopen jaren heeft de EUR een aantal initiatieven genomen teneinde onderwijs en onderzoek intern te stimuleren.

Universitaire profileringsthema's

Het EUR-programma Universitaire Profileringsthema's (UPT's) is in 1999 afgerond. UPT's waren bedoeld om samenwerking en synergie tussen organisatieonderdelen te stimuleren door het financieren van nieuwe – inter-facultaire en interdisciplinaire – activiteiten in onderwijs en onderzoek. Doelstelling daarbij was dat na de beëindiging van de financiering het takenpakket structureel in de activiteiten van de betrokken organisatieonderdelen zou worden opgenomen. In 1996 werd het UPT-beleid opgevolgd door het programma IMPULS (zie verder onder IMPULS). In totaal zijn 17 profilering- en stimuleringsprojecten tot uitvoering gebracht, waarvan acht op onderzoek- en negen op onderwijsgebied. In 1998 waren 13 projecten afgerond. Een project is in 1999 afgesloten en vier projecten lopen na 1999 nog door.

In 1999 is het UPT Verkeer en Vervoer / The Netherlands Research School for Transport Infrastructure and Logistics (TRAIL) afgerond. Het UPT is in 1994 opgegaan in de ontwikkelingen voor de onderzoeksschool TRAIL, een samenwerkingsverband tussen de TUDelft en de EUR, waarbij de TUDelft als penvoerder optreedt. TRAIL heeft in 1997 de KNAW-erkenning verworven. TRAIL staat inmiddels bekend als een actieve onderzoeksschool met een goede productie van publicaties en promoties, en expertise in het verwerven van derdegeldstroommiddelen.

Inmiddels is besloten per 1 februari 2000 het totale UPT-project formeel af te sluiten. Dit betekent dat de UPT's Grootstedelijke Veiligheid, Netherlands School of Public Health en Revitalisering FSW, die in 2000 nog doorlopen, financieel en administratief worden ondergebracht in de Vernieuwingsruimte (zie verder onder Vernieuwingsruimte EUR) van de EUR.

IMPULS

IMPULS (totale omvang Mf 11,5) is een beleidsinitiatief dat gestart is in 1996 met als doel het creëren en versterken van perspectiefrijke vernieuwingen vanuit de basis. Aan de hand van de volgende criteria zijn 30 projectvoorstellen gehonoreerd:

- er moest sprake zijn van een, zowel intern als extern, herkenbare activiteit;
- er moest uitstraling zijn naar andere (bestaande) activiteiten aan de EUR;
- er moest voldoende uitzicht zijn op een gezonde financiële basis voor continuering na beëindiging van de IMPULS-toewijzing.

In 1999 is het project Sociale cohesie, financieel en inhoudelijk afgerond. Aangezien de kosten de toegewezen gelden overschreden, heeft de faculteit een klein deel zelf gefinancierd.

Een aantal voorbeelden van (omvangrijke) projecten die nog lopen zijn:

- Rotterdams cohortonderzoek bij kinderen (faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen; FGG): een omvangrijk onderzoek naar ontwikkeling van 10.000 kinderen uit Rotterdam met als doel het vergaren van kennis over factoren die de ontwikkeling van kinderen beïnvloeden, teneinde ziekte en disfuncties te bestrijden.
- Graduate School of Environmental Management (faculteit der Sociale Wetenschappen; FSW): dit instituut voor postdoctorale opleidingsactiviteiten op het gebied van milieumanagement heeft als voornaamste activiteiten het 'Ph.D. Programme on Cleaner Production, Cleaner Products, Industrial Ecology & Sustainability' en het 'Masters Programme in Environmental Management'.
- Filosofie van de informatie- en communicatietechnologie / FICT (faculteit der Wijsbegeerte; FdW): het doel is om de EUR tot een vooraanstaand centrum op het gebied van de filosofie van de ICT te maken.

- Erasmus Competence Centre International Business / SCOPE (faculteit der Bedrijfskunde; FBK): het doel is om het centrum erkend te krijgen als een van de belangrijkste plaatsen in Europa waar kennis over internationaliseringsvraagstukken wordt gegenereerd. Er is onder andere in samenwerking met de UNCTAD een database opgezet met internationaliseringsstrategieën van multinationals.

Vernieuwingsruimte EUR

Het doel van de vernieuwingsruimte is het tijdelijk stimuleren van vernieuwende activiteiten op het gebied van onderwijs en onderzoek die tevens aansluiten bij de doelen zoals geformuleerd in het EUR-strategiedocument 1999 - 2005.

Nieuwe initiatieven uit de Vernieuwingsruimte in 1999 zijn:

- uitbreiding milieukunde ten behoeve van de Graduate School Environmental Management (faculteit der Sociale Wetenschappen);
- garantiesubsidie voor het starten van een nieuwe Engelstalige opleiding: Business Administration (faculteit der Bedrijfskunde en de faculteit der Economische Wetenschappen);
- oprichting European Centre for Advanced Legal Studies in Healthcare (CaSH) (instituut Beleid en Management Gezondheidszorg);
- oprichting van een Expertise Centrum Gezondheidsethiek (faculteit der Wijsbegeerte)
- opstarten van een Kenniskring Rotterdam met als doel activiteiten in de regio te ontplooiën en om de netwerken tussen kennisinstellingen, overheden en bedrijfsleven te vitaliseren.

Voorbeelden van overige initiatieven in het kader van de Vernieuwingsruimte zijn:

- Integratie van ICT in het onderwijs;
- Internationalisering;
- Kwaliteitszorg;
- EUR-fellows.

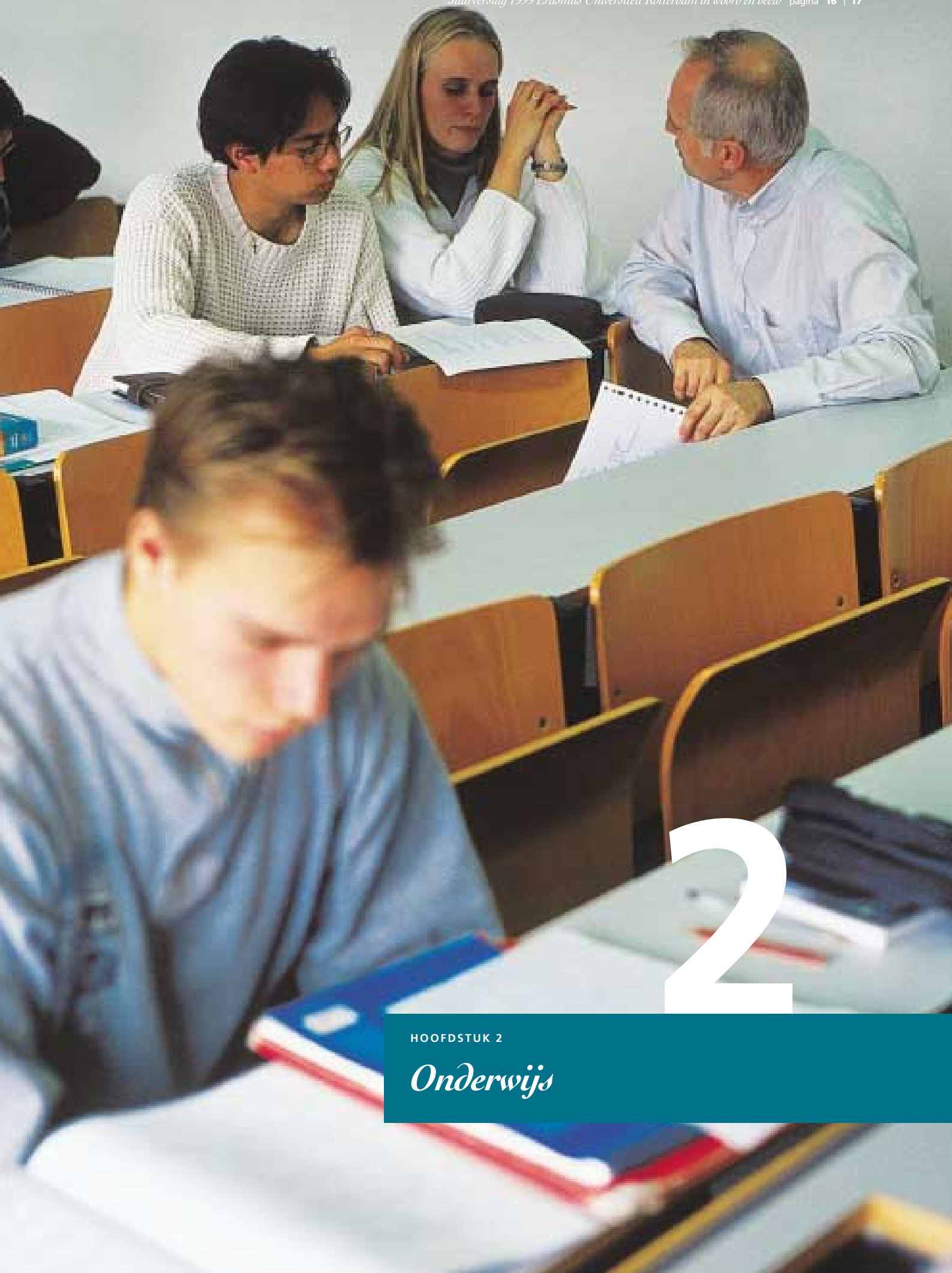
Onderzoek- en onderwijsprijs 1999

In 1999 is voor de elfde maal de EUR-onderzoek- en onderwijsprijs uitgereikt. De Vereniging Trustfonds Erasmus Universiteit stelt het bij de prijs behorende geldbedrag ad f 15.000 ter beschikking. De onderzoeksprijs wordt uitgereikt aan een persoon die zich binnen de universiteit bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt op onderzoeksgebied. Dr. Shuzhong Zhang (35),

econometrist en besiskundige bij het Econometrisch Instituut, die nieuw binnenkwam in de economen top-40 met een zesde plaats (zie paragraaf 3.2), kreeg in het verslagjaar de EUR-onderzoekprijs. Hij is een expert op het gebied van 'inwendige puntmethoden voor lineaire en semi-definite programmering', met name de aanpak van optimaliseringsproblemen in de financiering. Hij fungeert momenteel als een van de sleutelonderzoekers op dat gebied. De jury was onder de indruk van zijn internationale uitstraling, potentiële kracht en allure en van de breedte en variatie in zijn werk, en sprak van een uiterst gedreven en talentvol onderzoeker. Zijn omvangrijke publicatielijst bevat onder meer artikelen in 'Mathematical Programming', vele paperpresentaties en invited lectures op internationale conferenties, alsmede een flink aantal refereeschappen voor internationale tijdschriften. De onderwijsprijs wordt uitgereikt aan een lid van het wetenschappelijk personeel die zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt voor het onderwijs aan de EUR. Dr. Atte Henk Bootsma (37) is internist met als taken chef de policlinique, initiëren van onderzoek op het gebied van diabetes mellitus type 2 en ontwikkelen en implementeren van modernisering in de geneeskundeopleiding aan de EUR. Hij wordt gezien als een goed onderzoeker maar tegelijk als een gedreven 'onderwijzer', die zich sterk heeft ingezet voor de faculteitsbrede onderwijsvernieuwing en eveneens persoonlijk als een inspirerend docent wordt gewaardeerd. De jury was van mening dat de heer Bootsma niet alleen studenten voor zijn vernieuwende aanpak heeft weten te vinden, maar ook zijn collegae, die dientengevolge de overstap hebben gemaakt naar studentgericht interactief groot- en kleinschalig onderwijs. De vernieuwende aanpak speelt een belangrijke rol gedurende de gehele studie.

Onderwijskundig Expertisecentrum Rotterdam (OECR)

Het OECR is een klein onderwijskundig expertisecentrum. Er is in de afgelopen jaren een scholingsaanbod ontwikkeld dat is gericht op universitaire junior-, medior- en seniordocenten. Twee keer per jaar wordt de basiscursus didactiek aangeboden. In overleg met programmadirecteuren worden specifieke producten ontwikkeld. Tot slot wordt ook ondersteuning geboden aan docenten met specifieke problemen door middel van coaching. Kenmerken van OECR-producten zijn zorgvuldigheid, maatwerk, aansluiting bij de laatste ontwikkelingen op het betreffende gebied, indien gewenst in combinatie met implementatiebegeleiding. Ieder product, advies, iedere cursus of workshop wordt pas na zorgvuldige oriëntatie op de vraagstelling ontwikkeld of uitgevoerd. Enkele onderwerpen van producten zijn: activerende didactiek, leer- en doceerstijlen, coaching, onderwijs-evaluatie, doelenoriëntatie, curriculumonderzoek, studentenbegeleiding bij groepsactiviteiten, docentenobservaties, constructie van modules. Nieuwe producten worden alleen op aanvraag ontwikkeld.

2

HOOFDSTUK 2

Onderwijs

2.1 *Specifieke kenmerken onderwijs*

De Erasmus Universiteit Rotterdam heeft in het Strategisch Plan 1999 - 2005 doelen gesteld, met betrekking tot het onderwijsaanbod alsmede met betrekking tot het onderwijsproces.

Met betrekking tot het **onderwijsaanbod**:

1. *Versterking van het huidige aanbod.*

De relatief grote instroom van studenten naar de EUR in 1999 laat zien dat er vraag is naar het aan de EUR gegeven onderwijs. Doel is de kwaliteit van het huidige aanbod verder te versterken.

2. *Uitbreiding van het onderwijsaanbod naar aanleiding van veranderende maatschappelijke of wetenschappelijke inzichten.*

De toename van kennis op de verschillende vakgebieden binnen de EUR leidt tot het ontwikkelen van (interfacultaire) probleem- of gebiedgerichte opleidingstrajecten. Voorbeelden hiervan zijn: nieuwe opleidingen (bijvoorbeeld Informatica en Economie: faculteit der Economische Wetenschappen), dubbel-doctoraats (bijvoorbeeld tussen faculteiten der Rechtsgeleerdheid en der Economische Wetenschappen, major-minor (faculteit der Bedrijfskunde). Voorts is in 1999 een start gemaakt met ideeënvorming omtrent de mogelijke invoering van een Bachelor-Masterstructuur binnen de EUR.

3. *Versterking van de interdisciplinariteit.*

Naast het versterken van interdisciplinariteit binnen de universiteit (zie ad. 2) streeft de EUR naar samenwerking met derden. Zowel met de Technische Universiteit Delft als met de Ichthus Hogeschool is in 1999 een overeenkomst getekend.

Met betrekking tot het **onderwijsproces**:

4. *Een centrale plaats voor de student in het onderwijs, waarbij het wetenschappelijk niveau van de opleiding het wetenschappelijk kader vormt.*

De EUR richt de aandacht in het onderwijsproces op de individuele student. De student is een zelfstandig studerende, geen consument. Massaliteit en anonimiteit zullen worden doorbroken. De invoering van tutor- en mentorsystemen, kleinschaligere onderwijsvormen al dan niet met inzet van informatie- en communicatietechnologie zijn belangrijke instrumenten hiertoe.

5. *Bevordering van integratie van relevante innovaties in het onderwijs als informatie- en communicatietechnologie (ICT).*

Het implementeren van ICT dient een bijdrage te leveren aan het doel "de student centraal". Naast middelen voor het aanleren van ICT-vaardigheden bij studenten en docenten en ten behoeve van het gebruik van ICT bij onderwijslogistieke processen heeft de EUR extra middelen vrijgemaakt voor ICT als medium voor leren en onderwijs (zie paragraaf 2.7).

6. *Voortdurende waarborging en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.*

De EUR voert een integraal beleid ten aanzien van kwaliteitszorg onderwijs in, waarbij de bestaande activiteiten in dit verband worden geïntegreerd. Voorbeelden van activiteiten in dit kader zijn: onderwijs-evaluaties, een onderzoek naar Examenregels, de Studentenmonitor, de monitor WO-arbeidsmarkt, etc. (zie paragraaf 2.4).

2.2 *Kwantitatieve gegevens over het initieel onderwijs*

Op 1 oktober 1999 bedroeg het totaal aantal studenten 15867 (inclusief dubbelstudenten). Daarvan volgden 1163 studenten een opleiding in deeltijd. Het aantal eerstejaars is in academisch jaar 1999-2000 afgenomen van 3792 in 1998 naar 3600 in 1999. In het studiejaar 1998-1999 zijn er in totaal 1990 studenten afgestudeerd.

Tabel 1

Deelnemers aan initiële opleidingen in collegejaar 1999/2000 (CBS: peildatum 1-10-1999) en afgestudeerden initiële opleidingen collegejaar 1998/1999 (peildatum 1-10-1999).

	Eerstejaars	Totaal ingeschreven ⁴⁾	Afgestudeerd
Economie	882 ¹⁾	3945	539
Rechtsgeleerdheid (incl. Fiscaal Recht)	613	3186	262
Bedrijfskunde	1153 ²⁾	4378	454 ⁵⁾
Geneeskunde (drs + arts)	281	1672	417 ⁶⁾
Bestuurskunde	165 ³⁾	672	94
Econometrie	78	403	54
Beleid en Management Gezondheidszorg	111	440	52
Maatschappijgeschiedenis	73	335	34
Sociologie	74	302	32
Kunst- en Cultuurwetenschappen	70	269	29
Wijsbegeerte ⁷⁾	76	175	15
Japankunde	24	90	8
Totaal	3600	15867	1990

Eerstejaars: studierichting/instelling, inclusief postpropedeusefase en exclusief dubbelstudenten. Binnen het totaal van 15867 studenten zijn opgenomen 228 extranei.

¹⁾ Waarvan 70 Informatica en Economie

⁵⁾ Waarvan 36 PTO

²⁾ Waarvan 93 Part Time Opleiding (PTO)

⁶⁾ Waarvan 201 doctoraaldioma

³⁾ Waarvan 73 Voortgezette Opleiding bestuurskunde

⁷⁾ Wijsbegeerte is inclusief Wijsbegeerte van een wetenschapsgebied.

⁴⁾ Waarvan 1163 een deeltijdsopleiding volgen.

Tabel 2

Totaal aantal ingeschrevenen initiële opleidingen per faculteit/opleiding (CBS: peildatum 1-10-1999)

Fac.	Opleiding	Studenten			Extranei			Totaal		
		M	V	T	M	V	T	M	V	T
FEW	subtotaal	3378	997	4375	57	6	63	3435	1003	4438
	Economie ¹⁾	3068	912	3980	50	5	55	3118	917	4035
	waarvan deeltijd	284	97	381				284	97	381
	Econometrie	310	85	395	7	1	8	317	86	403
	waarvan dual	4	2	6				4	2	6
FRG	Nederlands recht ²⁾	1550	1531	3081	59	46	105	1609	1577	3186
	waarvan deeltijd	256	243	499				256	243	499
	waarvan dual	5	3	8				5	3	8
FSW	subtotaal	544	424	968	4	2	6	548	426	974
	Sociologie	117	181	298	2	2	4	119	183	302
	waarvan deeltijd	47	82	129				47	82	129
	Bestuurskunde	427	243	670	2	0	2	429	243	672
	waarvan dual	2		2				2		2
FGG	subtotaal	884	1221	2105	4	4	8	888	1225	2113
	Geneeskunde ³⁾	771	896	1667	3	2	5	774	898	1672
	Beleid en Management Gezondheidszorg	113	325	437	1	2	3	114	327	440
	waarvan deeltijd	26	86	112				26	86	112
FdW	subtotaal	119	47	166	6	2	8	125	49	174
	Wijsbegeerte	69	34	103	2	2	4	71	36	107
	Wijsbegeerte van een wetenschapsgebied	50	13	63	4	0	4	54	13	67
FHKW	subtotaal	214	380	594	4	6	10	218	386	604
	Maatschappij Geschiedenis	163	166	329	3	3	6	166	169	335
	waarvan deeltijd	13	24	37						
	Kunst- en Cultuurwetenschappen	51	214	265	1	3	4	52	217	269
FBK	Bedrijfskunde ⁴⁾	3139	1211	4350	21	7	28	3160	1218	4378
EUR	inclusief dubbelstudenten	9828	5811	15639	155	73	228	9983	5884	15867
EUR	exclusief dubbelstudenten									14610

¹⁾ Economie: Inclusief Japankunde, Informatica en Economie.

²⁾ Inclusief de Fiscaal-Juridische opleiding.

³⁾ Exclusief postdoctorale studenten NIHES (42), Public Health (17), maar inclusief studenten 2e fase artsopleiding.

⁴⁾ Exclusief mba/mbi executive (212).

Tabel 3

Propedeuserendement van het cohort 1997/1998 (voltijd en deeltijd)

HOOP-gebied	Aantal totaal	Cumulatieve percentages	
		na 1 jaar	na 2 jaar
Gezondheid	372	38	41
Economie	1681	31	34
Recht	625	26	48
Gedrag en Maatschappij	189	34	35
Taal en Cultuur	157	36	39

HOOP-gebieden:

- Gezondheid: betreft de opleidingen Geneeskunde en Beleid en Management van de Gezondheidszorg;
- Economie: betreft de opleidingen Economie, Econometrie, Japankunde en Bedrijfskunde;
- Recht: betreft de opleiding Nederlands Recht;
- Gedrag en Maatschappij: betreft de opleidingen Bestuurskunde en Sociologie
- Taal en Cultuur: betreft de opleidingen Kunst en Cultuurwetenschappen, Maatschappijgeschiedenis, Wijsbegeerte en Wijsgeer van een Wetenschapsgebied.

Tabel 4

Doctoraalfaserendement P-geslaagden EUR 1993/1994 voltijd

HOOP-gebied	Aantal totaal	Cumulatieve percentages		
		na 3 jaar	na 4 jaar	na 5 jaar
Gezondheid	227	22	64	67
Economie	1027	4	24	37
Recht	311	4	25	30
Gedrag en Maatschappij	130	27	40	41
Taal en Cultuur	97	5	25	40

In de tabel betekent 'na 3 jaar', 3 jaar na instroom in de doctoraalfase. Het betreft hier de groep studenten die in 1993/1994 in de propedeuse is begonnen en na een aantal jaren het propedeutisch diploma heeft behaald en daarna gevolgd is in de doctoraalfase.

Tabel 5

Doctoraalfaserendement P-geslaagden EUR 1993/1994 deeltijd

HOOP-gebied	Aantal totaal	Cumulatieve percentages		
		na 3 jaar	na 4 jaar	na 5 jaar
Gezondheid	27	7	15	22
Economie	51	0	2	4
Recht	35	0	3	3
Gedrag en Maatschappij	24	29	38	38
Taal en Cultuur	3	13	13	63

In de tabel betekent 'na 3 jaar', 3 jaar na instroom in de doctoraalfase. Het betreft hier de groep studenten die in 1993/1994 in de propedeuse is begonnen en na een aantal jaren het propedeutisch diploma heeft behaald gevolgd in de doctoraalfase.

2.3 Samenhang in het opleidingspakket

De samenhang in het opleidingspakket wordt enerzijds vormgegeven door de concentratie op een beperkt aantal gebieden; anderzijds is er sprake van een aantal opleidingsoverstijgende activiteiten. Voorbeelden van opleidingsoverstijgende activiteiten zijn:

- de start van een dubbeldocoraal mr.-drs. tussen de faculteit der Rechtsgeleerdheid en de faculteit der Economische Wetenschappen;
- de start van de nieuwe opleiding Business Administration (september 2001);
- de start van een nieuwe opleiding Informatica en Economie (september 2000);
- de ontwikkeling van een dubbeldocoraal ir.-drs. tussen de Technische Universiteit Delft en de Erasmus Universiteit Rotterdam;
- de ontwikkeling van een dubbeldocoraal tussen de faculteit der Wijsbegeerte, faculteit der Sociale Wetenschappen en de faculteit der Historische en Kunstwetenschappen.

De bovenstaande activiteiten sluiten aan bij de ideeën omtrent de mogelijke invoering van een bachelor master-structuur aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

2.4 Interne kwaliteitszorg

In het verslagjaar heeft het instellingsbestuur zich afgevraagd op welke wijze vorm gegeven kan worden aan een systeem van integrale kwaliteitszorg, met name gericht op het onderwijs. Uitgangspunt was daarbij dat kwaliteitszorg zowel de externe als de interne kwaliteitszorg omvat. Dit systeem moet dekkend, periodiek, helder en openbaar zijn. De externe component van dit systeem is vorm gegeven in het visitatiestelsel van de VSNU. De interne component was uiteraard al aanwezig bij de faculteiten. De EUR als geheel tracht een duidelijke stroomlijning aan te brengen.

De definitie van interne kwaliteitszorg die bij de gedachtevorming is gehanteerd luidt: 'Interne kwaliteitszorg is een samenhangend stelsel van instrumenten en maatregelen, zowel ten behoeve van onderzoek naar en beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs, als ten behoeve van kwaliteitsverbetering. De kwaliteit van het onderwijs betreft niet alleen de inhoud, de didactische vormgeving

en het onderwijsrendement, maar ook de randvoorwaarden waarbinnen het onderwijs wordt verzorgd'.

Deze definitie vormt de basis voor de methodiek die gekozen is als instrument om genoemde stroomlijning aan te kunnen brengen. Het College van Bestuur heeft gekozen voor een uitwerking op basis van het model van het Instituut Nederlandse Kwaliteit (INK). Dit model is gebaseerd op het schema dat de European Foundation for Quality Management (de EFQM) ook hanteert. Deze keuze is tot stand gekomen na bestudering van en vergelijking met andere mogelijkheden, zoals bijvoorbeeld het systeem volgens NEN-ISO 9000-9004 normen, het Input - Throughput - Outputsysteem en het model dat door CEDEO gebruikt is. De vergelijking heeft opgeleverd dat het model van het INK meer omvattend en dynamischer is dan de overige mogelijkheden. Groot voordeel van het model is dat het geen regelgevend model is; het vertelt niet wat er wel en wat niet gedaan moet worden, maar het is een manier om stapsgewijs verbetering van kwaliteit in een organisatie te realiseren. Een ander voordeel van het INK-model ligt in het feit dat het toepassen van dit model en het visitatieproces elkaar aanvullen.

Zoals reeds genoemd wordt er bij alle faculteiten veel gedaan aan kwaliteitszorg. Bij de meeste faculteiten is men evenwel nog niet zover dat deze activiteiten gestructureerd plaatsvinden.

Bij de faculteit der Economische Wetenschappen is men doende een integraal kwaliteitsbeleid (onderwijs) op te stellen. De basis voor dit beleid wordt eveneens gevormd door het INK-Model.

De meeste deskundigheid is derhalve reeds in huis omdat verbetering voortdurend aan de orde is. De extra kennis die nodig is heeft vooral betrekking op het gebruik van het eerder genoemde model en het uitvoeren van een audit. Om dit te realiseren is in 1999 een begin gemaakt met het opstellen van een 'Kwaliteitshandboek Onderwijs'. Het ligt in de bedoeling dat in 2005 een en ander instellingsbreed is geïmplementeerd.

2.5 Externe kwaliteitszorg

1999 Was voor de EUR wat betreft de onderwijsvisitaties een rustig jaar, geen van de opleidingen werd door een visitatiecommissie bezocht.

2.6 *Kwaliteit en studeerbaarheid*

In juli 1996 en juli 1997 heeft de Minister van OC&W zijn beslissing inzake de toekenning van gelden uit het studeerbaarheidsfonds voor de eerste en de tweede tranche kenbaar gemaakt. Voor wat betreft de EUR zijn er in de eerste tranche 57 projectvoorstellen positief beoordeeld. In de tweede tranche waren dit er 25. Van deze 82 projecten zijn er in 1996, 1997 en 1998 reeds 21 afgerond. Over deze projecten is in de desbetreffende jaarverslagen reeds verslag gedaan. In het verslagjaar zijn 28 projecten afgerond. De beschrijving van deze projecten is opgenomen in bijlage 2 van dit jaarverslag. In totaal zijn er per 31 december 1999 49 projecten afgesloten. Hieronder is de verdeling van middelen en projecten over de organisatieonderdelen weergegeven.

Organisatieonderdeel	Aantal projecten	Afgesloten per 31-12-'99	Bedrag
FEW	7	6	2.141.245
FRG	9	4	1.935.510
FSW	10	7	1.754.510
FGG	6	2	2.123.709
iBMG	6	3	1.023.940
FdW	4	1	433.014
FHKW	9	7	1.698.200
FBK	13	4	2.879.514
UB	1	1	275.500
BvdU	17	14	4.117.512
Totaal	82	49	18.382.684 *

* in dit bedrag zit een overschrijding van het intentioneel budget van ruim 1,1 miljoen.

2.7 *Informatie- en communicatietechnologie (ICT) in het onderwijs*

In 1999 is er een start gemaakt met de uitvoering van het ICT-beleid 1999 - 2005 van de EUR. Alle faculteiten, het Bureau van de Universiteit en de Universiteitsbibliotheek zijn gestart met het formuleren van een beleidsplan. In deze beleidsplannen hebben de organisatieonderdelen hun ambities ten aanzien van ICT in het onderwijs weergegeven. Voorts hebben zij aangegeven op welke wijze zij de beoogde ambities willen bereiken. Docentenprofessionalisering is daarbij een belangrijk aandachtspunt. De beleidsplannen zijn medio 1999 voorgelegd aan een stuurgroep ICT in het onderwijs, bestaande uit onder anderen de rector magnificus. Nadat de

plannen door de stuurgroep van commentaar zijn voorzien, heeft het College van Bestuur de organisatieonderdelen het groene licht gegeven voor het indienen van ICT-projectvoorstellen. Voor ieder organisatieonderdeel is hiervoor een bedrag gereserveerd in een EUR-ICT-fonds. Net als het beleidsplan worden de projectvoorstellen getoetst door de ICT-stuurgroep. Hiervoor zijn medio 1999 diverse criteria opgesteld. De organisatieonderdelen zijn inmiddels begonnen met het indienen van projectvoorstellen en voorts het uitvoeren ervan.

Het EUR-brede ICT-platform dat dient voor kennis- en ervaringsuitwisseling tussen faculteiten, Bureau van de Universiteit en Universiteitsbibliotheek is in 1999 zes maal bij elkaar geweest. Naast het elkaar op de hoogte houden van ontwikkelingen op het terrein van beleid en projectvoorstellen, zijn er diverse thema's aan de orde geweest. Voorbeelden hiervan zijn: toetsen, interactieve cases en teleleeromgevingen.

Eind 1999 heeft het College van Bestuur een teleleeromgeving (ofwel elektronische of digitale leeromgeving) voor de EUR vastgesteld. Gekozen is voor de in Amerika ontwikkelde teleleeromgeving CourseInfo van Blackboard Inc. Voor een periode van twee jaar zullen alle faculteiten met het programma gaan werken. Bedoeling is dat bij de initiële opleidingen het programma zal worden ingezet als een aanvulling op het huidige contactonderrwijs. In 2001 wordt het project geëvalueerd.

2.8 *Nieuwe varianten in 1999*

In het kader van het stimuleringsbeleid van de Minister van OC&W met betrekking tot duale leerwegen zijn in 1999 twee duale opleidingen aan de EUR gestart. Het betreft een duale opleiding Econometrie en een duale opleiding Bestuurskunde.

In 1999 hebben de faculteiten der Economie en der Bedrijfskunde een aanvraag voor erkenning van een Engelstalige opleiding Business Administration voorbereid. De opleiding bevindt zich inhoudelijk op het gemeenschappelijke gebied van de bedrijfskunde en de bedrijfseconomie en is geheel internationaal gericht. De opzet is conform de internationale standaard, waarbij een driejarige bachelorfase gevolgd wordt door een tweejarige masterfase. De opleiding wordt geheel in de Engelse taal verzorgd.

De ACO heeft inmiddels positief gereageerd op de aanvraag. Dit betekent, onder voorbehoud van goedkeuring van de Minister, dat de opleiding formeel in het CROHO 2001-2002 wordt opgenomen.

2.9 Aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt; WO-monitor

In 1997 heeft het Dagelijks Bestuur van de VSNU – voor een periode van drie jaar (1998 - 2000) – besloten tot invoering van een landelijke WO-monitor. De WO-monitor verschaft de instellingen informatie over de aansluiting van opleiding op de regionale en landelijke arbeidsmarkt en op vervolgopleidingen. Voorts geeft het rapport inzicht in het oordeel van afgestudeerden over verschillende aspecten van het onderwijs aan de EUR. In 1999 is de eerste WO-monitor verschenen; die heeft betrekking op de afgestudeerden 1996 - 1997.

Enkele belangrijke conclusies uit de WO-monitor zijn:

- het werkgelegenheidspercentage van de afgestudeerden van de EUR-faculteiten is 99 procent (landelijk 98 procent);
- het gemiddelde brutomaandloon in fl. 4960,- (landelijk fl. 4880,-);
- 62 procent van de EUR-alumni heeft na anderhalf jaar een vaste aanstelling (landelijk 57 procent);
- de aansluiting tussen de opleiding en de functie wordt door 86 procent van de EUR-alumni voldoende/goed bevonden (landelijk 87 procent).

De informatie in de monitor WO-arbeidsmarkt 1998 is gebruikt voor verschillende doeleinden, zoals voor het kwaliteitszorgbeleid, de voorlichtingsactiviteiten, de loopbaanoriëntatie en het alumnibeleid.

3

HOOFDSTUK 3

Onderzoek

3.1 *Onderzoeksmissie*

In het strategiedocument van de Erasmus Universiteit Rotterdam 1999 – 2005 is als missie omschreven dat de EUR wil bijdragen aan de vooruitgang van de wetenschap en de ontwikkeling van de maatschappij. Het onderzoek aan de EUR is derhalve zowel fundamenteel van aard als gericht op praktische toepasbaarheid. De EUR biedt blijvend ondersteuning aan fundamenteel onderzoek dat naar internationale maatstaven van topniveau is. In de komende zes jaar ontwikkelt de EUR stimulansen om op meer onderzoekgebieden tot de wereldtop te gaan behoren. Via een systeem van kwaliteitszorg wordt gegarandeerd dat het overige onderzoek aan de EUR ten minste van goede kwaliteit is. De EUR blijft tevens haar aandacht richten op onderzoek inzake maatschappelijke prioriteiten.

De academische centrumfunctie van de universiteit samen met het Erasmus *universitair* Medisch Centrum Rotterdam (EMCR) wordt gekenmerkt door het bestuderen van maatschappelijke en gezondheidsproblemen in interdisciplinair en wetenschappelijk perspectief en het leveren van oplossingen. Vraagstukken op het terrein van ziekte en gezondheid(szorg), management, organisatie en beleid in zowel de publieke als de private sector zijn de centrale thema's voor wetenschappelijk onderzoek.

3.2 *Profilering en prioritering*

Het beleid ten aanzien van medisch onderzoek is gericht op het verder uitbouwen van de sterke positie van het EMCR. Binnen een viertal zwaartepunten wordt aandacht besteed aan het hele scala van onderzoek op het gebied van de geneeskunde en de gezondheidszorg: Van het ontrafelen van ziekteoorzaken en -mechanismen tot het ontwikkelen en evalueren van preventieve en curatieve interventies van zorgstructuren.

De vier hoofdprogramma's van het medisch onderzoek zijn:

1. de genetische basis van ziekten;
2. oncologie;
3. cardiovasculair onderzoek;
4. gezondheidswetenschappen.

Deze – in het disciplineplan geneeskunde dat in 1999 verscheen – als excellent beoordeelde programma's, vormen onderdeel van de onderzoekscholen Medisch

Genetisch Centrum (MGC), Molecular Medicine (MM), het Cardiovasculair Onderzoeksinstituut EUR (COEUR) en het Netherlands Institute for Health Sciences (NIHES). Zeven universitaire medische subdisciplines in Rotterdam zijn eveneens als excellent beoordeeld in 1999: hematologie, endocrinologie, celbiologie en genetica, epidemiologie, maatschappelijke gezondheidszorg, medische informatica en gezondheidseconomie.

Onderzoekers van de EUR op medisch onderzoekerterrein slagen er regelmatig in subsidies in de tweede geldstroom te verwerven en prestigieuze prijzen in de wacht te slepen. In § 3.7 wordt daarvan verslag gedaan.

De EUR positioneert zich voorts met economisch, bedrijfs-economisch, bedrijfskundig, sociaal-maatschappelijk en juridisch onderzoek.

Het Tinbergen Instituut (TI) onderging met succes een evaluatie door een externe commissie die de onderzoekschool beschreef als een succesvol samenwerkingsverband op het gebied van economisch onderzoek en onderzoekersopleiding van de drie economische faculteiten van de Erasmus Universiteit Rotterdam, de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit. Voor de commissie betekent het TI een waardevolle bijdrage aan de status van het Nederlandse economieonderzoek.

De onderzoekszwaartepunten van het TI zijn:

- economische theorieën: micro-economie, gedragseconomie, politieke economie, experimentele economie, geschiedenis van de economie;
- macro-economie: monetaire economie, financiële markten en risicomanagement, internationale economie en ontwikkelingseconomie;
- arbeidseconomie, omgevingseconomie, regionale economie;
- econometrie en beslis-kunde (operations research).

Het Erasmus Research Institute for Management (ERIM), ontstaan uit onderdelen van het Erasmus Research Institute for Advanced Studies in Management (ERASM) van de faculteit Bedrijfskunde en het Rotterdams Instituut voor Bedrijfseconomische Studies (RIBES) van de faculteit der Economische Wetenschappen, werd in het verslagjaar door de KNAW erkend. De inspanningen ter bevordering van nauwe samenwerking tussen de onderzoeksgroepen vanuit de faculteiten Bedrijfskunde en Economische Wetenschappen zijn aldus beloond. De wetenschappelijke kwaliteit en gezamenlijke past performance op die

terreinen hebben ten slotte geleid tot de lang gezochte erkenning.

De onderzoekprogramma's van ERIM zijn:

- business processes, Logistics en Information Systems;
- managing relationships for performance;
- decision making in Marketing Management;
- financial decision making and accounting;
- strategic renewal and the dynamics of firms, networks and industries.

Bij de telling in 1999 van de top-40 van de Nederlandse economen kwamen vier EUR-economen voor in de top-10: prof. dr. A.L. Bovenberg, hoogleraar algemene economie (3), die tevens aan de KUB verbonden is; prof. dr. P.H.B.F. Franses (5), econometrist; dr. S. Zang (6), econometrist / besiskundige (operations research) en dr. H. Bleichrodt (10), beslissingstheorie. Voorts komen van de EUR prof. dr. ir. R. Dekker (16); dr. J.B.G. Frenk (32) en dr. S.L. van de Velde (40) op de lijst voor¹. De EUR komt in de top-10 voor instituten op de tweede plaats, na de KUB².

Op initiatief van de juridische faculteit van de EUR, is samen met de juridische faculteiten van de Vrije Universiteit en de Universiteit Leiden, de Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO) en het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR) een nieuwe interuniversitaire Onderzoekschool Maatschappelijke Veiligheid (OMV) opgericht. In december 1999 is een erkenningsaanvraag voor deze onderzoeksschool bij de KNAW ingediend. De OMV verricht onderzoek op het gebied van maatschappelijke veiligheid in het algemeen, in de onderscheiden deelgebieden – grondslagen van veiligheid en sociale cohesie en rechtshandhaving en nieuwe strategieën van misdaadbestrijding – in het bijzonder en in de onderlinge samenhang tussen de deelgebieden.

Uitdrukkelijk in aanvulling op fundamenteel onderzoek is er aandacht voor maatschappelijk relevant onderzoek,

dat over disciplinaire grenzen heengaat. Voor de uitvoering van dergelijk onderzoek wordt namelijk veel belang gehecht aan een multidisciplinaire benadering. Derhalve wordt blijvend gestreefd naar diepgang en verbreding van onderzoek op het raakvlak van universiteit en maatschappij. Dergelijk onderzoek wordt voor een deel gefinancierd uit de derdegeldstroom (zie § 3.8). Het onderzoek aan de EUR heeft bovendien maatschappelijk relevante kanten op velerlei gebieden die aansluiten bij het wetenschappelijk onderzoekprofiel van de EUR. Op het gebied van de gezondheidszorg: chronische ziekten, ouderdomsziekten, pathofysiologie, kwaliteit en doelmatigheid van de zorg, gezondheid en sociale zekerheid en medische technologie. Op het gebied van bedrijfsleven en maatschappij: informatie en communicatie-infrastructuur; de dienstensector; kennisinfrastructuur en -management, marketing management; milieu-economie en -beleid, transport en logistiek, midden- en kleinbedrijf, innovatie, mondialisering en mededinging; sociale cohesie, arbeidsmarkt en sociale ongelijkheid.

3.3 *Kwaliteitsstrategieën als stimulanzen voor toponderzoek*

De onderzoeksbekostiging van universiteiten vanuit de eerste geldstroom is in 1998 van overheidswege prestatiegericht gemaakt met de introductie en implementatie van twee kwaliteitsstrategieën, een beleid dat overigens twee jaar later al weer aan de kant is gezet.

De eerste, de dieptestrategie, was bestemd voor specifieke ondersteuning van (top)kwaliteit en profilering van onderzoek, met als doel extra preferentiële steun aan toponderzoekscholen en als middel een reallocatie van onderzoeksmiddelen tussen universiteiten. In deze wetenschapscompetitie werden in de eerste ronde zes (van de voorgenomen tien) toponderzoekscholen geselecteerd. De EUR participeert in het als topinstituut erkende Centre for Biomedical Genetics (CBG) met als andere deelnemers de Universiteit van Amsterdam en de Universiteit Leiden en de penvoerder de Universiteit Utrecht.

¹ De economen top-40 is gepubliceerd op basis van gewogen publicatietellingen aan de hand van de database van het Institute for Scientific Information (ISI) in Philadelphia. De weging is gebaseerd op de impact van tijdschriften. Dit is het aantal keren dat een artikel of een overzichtsartikel in een tijdschrift gemiddeld wordt geciteerd in de periode 1994-1998, gedeeld door het aantal keren dat een (overzichts)artikel in het wetenschapsveld waarin het betreffende tijdschrift in de citatie-indices is ingedeeld, gemiddeld wordt geciteerd. (Intermediair 1, 6-1-2000 m.m.v. CenTER en CWTS).

² Deze waarden zijn berekend door per auteur te bepalen hoeveel bladzijden hij of zij publiceerde in een wetenschappelijk tijdschrift, waarbij rekening is gehouden met het belang van het tijdschrift en de parttime factor van de auteur. Per instituut zijn de scores van elke daaraan verbonden auteur gesommeerd (Intermediair 1, 6-1-2000 m.m.v. CenTER en CWTS).

De doelstelling van het wetenschapsbeleid is in 1999 met het uitkomen van het Wetenschapsbudget 2000 verschoven van stimulering van topkwaliteit naar steun voor vernieuwing. De tweede ronde van de voor de dieptestrategie gereserveerde middelen is daarmee komen te vervallen. De middelen worden nu ingezet in nieuw beleid als bijdrage van de universiteiten aan de Vernieuwingsimpuls. De plannen daarvoor worden in 2000 gerealiseerd.

De tweede kwaliteitsstrategie die in 1998 werd gelanceerd is de breedtestrategie. De breedtestrategie is opgezet als gerichte kwaliteitssteun aan onderzoekscholen door middel van een reallocatie van onderzoeksmiddelen binnen universiteiten. Onderzoeksmiddelen worden daartoe allereerst afgeroomd, uit welk aldus ontstaan budget een nieuwe toedeling plaatsvindt. De geselecteerde onderzoekszwaartepunten ontvangen uit dit compartiment een daadwerkelijke stimulans. Het gaat om het steunen van het bredere stelsel van erkende onderzoekscholen (subtop). De aanvankelijke rol van NWO bij de beoordeling van onderzoekprojecten is in 1999 vervallen. De EUR heeft, evenals andere universiteiten, zelf de ontwikkeling van het kwaliteits- en profileringsbeleid ter hand genomen. In 1999 is de eerste schijf van deze interne reallocatie van onderzoeksgeld van 2 Mf herverdeeld en voor drie jaar vastgelegd. De toegedeelde steun is uitgekeerd volgens de oorspronkelijke aanbieding van projecten aan NWO. Hieraan lag ook een reeds binnen de EUR afgestemde keuze ten grondslag. De verdeling vond plaats op basis van participatie in erkende onderzoekscholen, in aantallen fte's en een minimuminzet van 5 fte's in een onderzoeksschool.

Faculteiten die in aanmerking (dachten te) komen voor de herverdeling in het kader van de breedtestrategie, gaven aan wie de voor het project verantwoordelijke onderzoeker zou zijn en voor welke onderzoeksschool, en onderzoekproject of onderzoekprogramma zij de extra middelen zouden aanwenden.

De erkenningsronde van de KNAW in juni 1999 betekende een toename van het aantal erkende onderzoekscholen aan de EUR, zodat de herverdeling van de tweede schijf van 1 Mf voor het jaar 2000 werd aangepast.

3.4 *Interne onderzoekstimulering*

De afgelopen jaren zijn verschillende interne beleidsinstrumenten ontwikkeld ter ondersteuning van de

onderzoekthema's en onderzoekprioriteiten van de EUR, met speciale aandacht voor nieuwe onderzoekonderwerpen. Het betreft universitaire programma's ter ondersteuning van onderzoekprogramma's en om personele stimulans, voor excellente jonge onderzoekers.

Door nieuw innovatief onderzoek te financieren en aandacht te schenken aan academische loopbanen bouwt de EUR expliciet aan het wetenschapsbeleid. Voor een beschrijving wordt verwezen naar § 1.7.

Naast de projectgerichte steun, bestaat bij de EUR een belangrijke stimuleringsregeling voor de academische ontwikkeling van individuele onderzoekers.

De Regeling EUR-fellows die in 1995 werd ingevoerd, is in het verslagjaar geëvalueerd. De regeling is een afspiegeling van het KNAW-Programma Akademie-Onderzoekers, en heeft als doel jonge talentvolle onderzoekers voor de universiteit te behouden via een tijdelijke aanstelling van maximaal 2 jaar.

Uit de evaluatie blijkt dat de regeling buitengewoon is gewaardeerd door decanen en hoogleraren, en zeer positief ontvangen door de vroegere en huidige EUR-fellows. De eersten zien er een mogelijkheid in om talent te behouden (of te verwerven) en in te zetten in onderzoek, dat zonder het EUR-fellowship niet gedaan of voortgezet zou kunnen worden. De EUR-fellows waarderen vooral de mogelijkheid die hun geboden wordt hun carrière meer wetenschappelijk gewicht te geven, in de zin van goede onderzoekresultaten, publicaties in gerenommeerde internationale tijdschriften en de mogelijkheid mee te dingen naar en winnen van prijzen in wetenschap en bedrijfsleven.

Vanwege het competitieve element heeft de regeling bovendien een positieve uitstraling voor die faculteiten die erin slagen een EUR-fellowship in de wacht te slepen en verleent deze een zeker prestige. Verder is er sprake van een leereffect op werving van fondsen in de tweedegeldstroom. Niet zelden dient een EUR-fellow tevens een aanvraag in bij de KNAW in het kader van het Programma Akademie-Onderzoekers, of verkrijgt een EUR-Fellow een Persoonlijke Postdocsubsidie van NWO. Door de invoering van de regeling zijn jonge talentvolle onderzoekers behouden gebleven voor de EUR, hebben carrières van jonge wetenschappers een belangrijke impuls gekregen en kreeg de weg naar NWO en KNAW meer bekendheid en werd beter benut. Bovendien resulteerden de EUR-fellowships in een aanzienlijke en waardevolle wetenschappelijke output.

3.5 Onderzoekscholen

In 1999 heeft de EUR het penvoerderschap van vier inter-universitaire onderzoekscholen, waarvan drie door de KNAW zijn erkend (TI, NIHES en MM), voor één school (OMV) een erkenningsaanvraag loopt, en één (ERIM) een door de KNAW erkend interfacultair onderzoeksinstituut betreft:

- Tinbergen Instituut (TI): faculteit der Economische Wetenschappen;
- Netherlands Institute for Health Sciences (NIHES): faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen;
- Molecular Medicine/Onderzoekschool Pathofysiologie van Groei en Differentiatie (MM/OPGD): faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen;
- Onderzoekschool Maatschappelijke Veiligheid (OMV), KNAW erkenning aangevraagd december 1999: faculteit der Rechtsgeleerdheid;
- Erasmus Research Institute of Management (ERIM): faculteiten der Bedrijfskunde en Economische Wetenschappen.

De EUR is tevens participant in 15 andere (door de KNAW erkende) interuniversitaire onderzoekscholen, met penvoerderschap van een andere universiteit:

- Researchschool Transport, Infrastructure and Logistics (TRAIL): faculteiten der Economische Wetenschappen, der Bedrijfskunde, der Sociale Wetenschappen en der Rechtsgeleerdheid;
- Medisch-Genetisch Centrum Zuid-West Nederland (MGC): faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen. MGC participeert in de Toponderzoekschool CBG;
- Onderzoekschool Cardiovasculaire Research Amsterdam-Rotterdam (OSCAR): faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen;
- Nederlandse Onderzoekschool Bestuurskunde (NOB): faculteit der Sociale Wetenschappen;
- Onderzoekschool Arbeid, Welzijn en Sociaal-Economisch Bestuur (AWSB): faculteit der Sociale Wetenschappen;
- Interuniversitaire Onderzoekschool N.W. Posthumus Instituut: faculteit der Historische en Kunstwetenschappen;
- Thomas Stieltjes Institute for Mathematics: faculteit der Economische Wetenschappen;
- Onderzoekschool Rechten van de Mens: faculteit der Rechtsgeleerdheid;
- Onderzoekschool Wijsbegeerte: faculteit der Wijsbegeerte;

- Huizinga Instituut voor Cultuurgeschiedenis: faculteiten der Historische en Kunstwetenschappen en der Wijsbegeerte;
- Metabolism and Nutrition (MENU): faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen;
- Onderzoekschool Ethiek: faculteiten der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen en der Wijsbegeerte;
- Helmholtzschool voor Autonomous Systems Research: faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen;
- Center for Resource Studies on Human Development (CERES): faculteit der Rechtsgeleerdheid;
- School voor Informatie- en Kennissystemen (SIKS): faculteiten der Economische Wetenschappen en der Wijsbegeerte.

Overige (inter)facultaire onderzoeksinstituten zijn:

- Erasmus Institute for Philosophy and Economics (EIPE): faculteit der Wijsbegeerte;
- Sanders Instituut (SI): faculteit der Rechtsgeleerdheid;
- The Institute of Globalization, International Law and Dispute Settlement (GLODIS): faculteit der Rechtsgeleerdheid;
- Rotterdams Instituut voor Bedrijfseconomische Studies (RIBES): faculteit der Economische Wetenschappen;
- Erasmus Institute for Advanced Studies in Management (ERASM): faculteit der bedrijfskunde;
- Centrum voor Bedrijfsgechiedenis (CBG): faculteit der Historische en Kunstwetenschappen.

Voorts kent de EUR een aantal Onderzoekcentra:

- Onderzoekcentrum Financieel Economisch Beleid (OCFEB);
- Econometric Institute (EI);
- Erasmus Center for Financial Research (ECFR);
- European Institute for Comparative Urban Research (EURICUR);
- Rotterdam Institute of Modern Asian Studies (RIMAS);
- Erasmus Expert Research Center for International Business Ethics;
- Studies and Competence Centre for Organisational and Policy Research.

3.6 Kwaliteitszorg en kwaliteitsbewaking

Via interne en externe beoordeling wordt het onderzoek en de onderzoekorganisatie regelmatig tegen het licht gehouden. Tevens is door de aanscherping van de

kwaliteitszorg en de clustering van onderzoek in groepen met voldoende kritische massa (onderzoeksinstituten en -scholen) ernaar gestreefd de kwaliteit van het universitaire onderzoek te verhogen.

In het systeem van kwaliteitsbewaking, het Onderzoek-informatiesysteem OZIS, worden onderzoekgegevens en onderzoekoutput geregistreerd.

Een zwaarwegende parameter waaraan de wetenschappelijk kwaliteit aan de EUR wordt beoordeeld, is het aantal promoties in een bepaald jaar. Voor kwantitatieve gegevens over onderzoek wordt verwezen naar § 3.9.

In 1999 heeft de Commissie Geneeskunde van de KNAW het disciplinerapport geneeskunde opgesteld, waarin het Nederlandse (bio)medisch en gezondheidszorgonderzoek is geïnventariseerd en beoordeeld. Hierin zijn de resultaten van de onderzoekbeoordeling van de faculteiten en niet-universitaire onderzoeksinstituten opgenomen. Bij rankings op basis van het totale kwaliteitsoordeel gerelateerd aan de omvang van de vaste staf eerste geldstroom, blijkt de EUR in alle rankings als beste uit de bus te komen. In de ranking waarbij ook de niet-universitaire instituten meetellen moeten de universiteiten drie niet-universitaire instituten laten voorgaan.

Het in 1999 verschenen rapport van de externe evaluatie commissie van het Tinbergen Instituut was zeer positief over het onderzoek en de aio-opleiding. De commissie constateerde een goed publicatierecord, vond het onderzoek van zeer goede kwaliteit en de selectie van fellows strikt. Zij vond de spreiding over de verschillende terreinen in de economie breed, met een voorkeur voor die velden die zich thans in een groeiende belangstelling verheugen van economen. De Tinbergen-fellows publiceren in refereed journals in algemene economie, theoretische en empirische economie, econometrie, mathematische economie, economic modelling en operations research, alsmede in tijdschriften op het gebied van de arbeidseconomie, omgevingseconomie, economische psychologie, money and banking, etc. De goede resultaten zijn volgens de commissie een afspiegeling van de kwaliteit van de academische staf van de oprichtende faculteiten en van de validiteit van de criteria die gebruikt worden bij de selectie van Tinbergen-fellows. Bovendien ging er een positieve invloed uit van de wederzijdse interactie en stimulans van de geselecteerde groep PhD students met de wetenschappelijke staf. De methodologische ontwikkeling van economie en

toepassingen van de discipline in het TI, de beschikbaarheid van belangrijke databases van goede kwaliteit, een gevarieerde academische gemeenschap, de interuniversitaire netwerken voor graduate teaching en de samenwerking van drie economische faculteiten zijn belangrijke bouwstenen geweest voor de huidige positie van het Tinbergen Instituut.

De commissie deed voorts een aantal aanbevelingen voor een sterkere structuur van het instituut. Zij adviseerde de reikwijdte van het Instituut preciezer te definiëren, meer verantwoordelijkheid bij de centrale structuur neer te leggen en naar hogere standaards te streven in de opleiding van aio's.

3.7 *Tweede geldstroom*

De werfkracht met betrekking tot additionele middelen, in het bijzonder NWO-steun, is een belangrijke parameter voor het meten van wetenschappelijke kwaliteit. Het beleid dat erop gericht is het EUR-aandeel in de tweede geldstroom te vergroten wordt derhalve onverkort voortgezet. Behalve de eerder genoemde interne stimulansen voor het entameren van onderzoekprojecten en individuele loopbaanondersteuning, bestaat ook gerichte financiële steun voor werving van tweedegeldstroom-middelen. Het beleidsinstrument daarvoor is de premiëring met Kf 15 per ingediende aanvraag in het kader van het Programma Akademie-Onderzoekers en per goed beoordeelde NWO-aanvraag die om financiële redenen niet is gehonoreerd. Voorts is er een financiële versleuteling in het universitaire verdeelmodel opgenomen voor tweedegeldstroomprojecten die wel zijn gehonoreerd door NWO, de zogenoemde modelmatige vergoeding voor tweedegeldstroompersoneel.

In de afgelopen jaren zijn de meeste aanvragen voor Akademie-Onderzoekers gedaan door de faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen. Voor de veertiende ronde van het Programma Akademie-Onderzoekers van de KNAW in 1999 zijn door meer faculteiten aanvragen ingediend.

Toch ging een plaats als Akademie-Onderzoeker in 1999 wederom naar een medisch onderzoeker. Dr. R.A.M. Fouchier doet onderzoek naar influenza zoönose en pathogenese aan de afdeling Virologie van de EUR. Zijn kennis over moleculaire virologie zal worden ingezet bij het grote onderzoek naar influenza en de studie naar de griepvirussen bij vogels, die de voornaamste bron zijn van

griepuitbraken. Men probeert de virussoorten in kaart te brengen en te ontdekken welke typen een bedreiging vormen voor de mens en hoe deze virussen zich onder diersoorten en de mens verspreiden. Het onderzoek moet onder meer bijdragen tot een effectiever gebruik van de griepvaccinatie. Meer inzicht over de werking van de griepvirussen zal tot een betrouwbaarder prognose leiden.

De drie aanvragen om verlenging van de aanstelling als Akademie-Onderzoeker werden alledrie gehonoreerd door de KNAW. Daarvan waren twee plaatsen voor de FGG: dr. F.J.T. Staal en dr. D.C. van Gent en één voor dr. H. Bleichrodt, nieuw op nummer 10 in de Economen top-40 (zie § 3.2) van het instituut Beleid en Management Gezondheidszorg.

In 1999 verwierf de hoogleraar moleculaire genetica, prof. dr. J.H.J. Hoeijmakers, die in het jaar daarvoor een van de drie Spinozaprijzen won, de Descartes-Huygensprijs voor Levenswetenschappen. Deze onderscheiding, hem toegekend door de Franse regering, symboliseert de kwaliteit en de intensiteit van de wetenschappelijke samenwerking tussen Nederland en Frankrijk. In Nederland kende de KNAW de onderscheiding toe aan de Franse fysicus en biofysicus Devaux. Prof. Hoeijmakers kreeg een bedrag van Kf 50 voor een verblijf van een half jaar als gastonderzoeker bij een onderzoekslaboratorium in Frankrijk. Hij houdt zich voornamelijk bezig met onderzoek naar onze genen, hoe deze zich herstellen wanneer zij worden aangetast door bijvoorbeeld chemische stoffen, milieuvluchten, etc.

In 1999 is de klinisch epidemioloog prof. dr. A. Hofman als directeur aangetreden bij het door NWO opgerichte virtuele onderzoeksinstituut voor ouderonderzoek teneinde de oorzaken van een aantal ouderdomsziekten op te sporen en het medisch onderzoek daarin beter te stroomlijnen. Er is een bedrag van ruim 10 Mf mee gemoeid. Voor het ouderonderzoek baseert het virtuele instituut zich op een Rotterdams gegevensbestand waarvoor vanaf 1990 tienduizend 55-plussers worden gevolgd. De gezondheid van deze groep wordt elke drie jaar vastgelegd en biologische factoren (o.m. bloeddruk, leefstijlgedrag zoals voeding, roken en beweging) geregistreerd. De populatie 'Erasmus Rotterdam Gezondheid en Ouderen' (ERGO) vormt de kern van het onderzoeksprogramma. Het onderzoek wordt geleid door vier gezaghebbende Nederlandse onderzoeksgroepen op de vier invalshoeken: hormonen,

bloedvaten, de cel en genen. Bij de EUR voert prof. dr. S.W.J. Lamberts het onderzoek uit naar de rol van hormonen bij de ontwikkeling van ouderdomsziekten en de genetische invloed van zonlicht, roken, beweging en voedingsgewoontes en zal prof. dr. J.H.J. Hoeijmakers bestuderen hoe schade aan het DNA tot versnelde veroudering kan leiden. Prof. dr. F.G. Grosveld werkt met zijn onderzoek op celniveau, in samenwerking met onderzoekers van het Nederlands Kanker Instituut en het Nederlands Instituut voor Hersenonderzoek, aan de ontrafeling van de oorzaken van veroudering en de ziekte van Alzheimer. De onderzoekers combineren de activiteit van zenuwcellen en recent ontdekte transgenen die in relatie staan met dementie. Mogelijk leidt dit onderzoek tot medicijnen die dementie remmen.

Dr. Ronald Kanaar van de afdeling celbiologie en genetica en de afdeling radiotherapie van de Daniël den Hoed kliniek verwierf in 1999 de NWO PIONIER-subsidie binnen de medische wetenschappen ten bedrage van 1,5 Mf. Het onderzoekthema betreft de wijze waarop cellen breuken herstellen in het erfelijk materiaal, het DNA, die onder andere worden veroorzaakt door röntgenstraling. Het herstel van deze breuken is van essentieel belang om chromosoomafwijkingen te voorkomen, die op hun beurt weer kunnen leiden tot erfelijke ziekten, kanker of celdood. In het onderzoek van dr. Kanaar is aangetoond dat homologe recombinatie ook een belangrijke bijdrage kan leveren aan de reparatie van dubbelstrengsbreuken in zoogdiercellen. Het vervolgonderzoek waarvoor de subsidie is toegekend, is van groot belang voor radiotherapie en chemotherapie bij bestrijding van kanker en voor een beter begrip over het ontstaan van kanker. Verwacht wordt dat verder onderzoek zal bijdragen aan het ontrafelen van het mechanisme, waarmee homologe recombinatie DNA-schade herstelt en dat het kan leiden tot verhoging van de effectiviteit van radio- en chemotherapie bij de bestrijding van kanker.

In 1999 is de aanvraag "Ultrasound Contrast Imaging" van de onderzoeksgroep biomedische technologie en experimentele echocardiografie van dr. ir. N. de Jong, prof. dr. ir. N. Bom, e.a. door de Technologiestichting STW gehonoreerd met een bedrag van 280 Kf. De geregistreerde gebruikers zijn Oldelft (Delft) en Sonotron (Zoetermeer). Het onderzoek uit het STW-programma BioMedische Technologie kenmerkt zich door een grote diversiteit van onderwerpen, terwijl een onderwerp vaak

ook nog via diverse disciplines benaderd wordt. Hoe groot de variatie ook is, een gemeenschappelijk kenmerk van dit onderzoek is de a priori betrokkenheid van bedrijven, de geregistreerde gebruikers. Slechts dan komen onderzoekresultaten snel ter beschikking van medici en patiënten. Het proces van utilisatie betreft de stap van onderzoek naar toepassing door bedrijven; de onderkenning van de technologische mogelijkheden en de markt door die bedrijven en de acceptatie van de nieuwe technologie door de medische wereld en de zorgverzekeraars.

In het verslagjaar zijn weer veel aanvragen van de EUR op medisch onderzoeksterrein door NWO gehonoreerd. Het gaat om programma- en projectsubsidies van de gebiedsbesturen Medische Wetenschappen en Aard- en Levenswetenschappen voor oio's, agiko's, postdocs en materieel krediet onder meer op de terreinen immunologie, biochemie, celbiologie en genetica, fysiologie, anatomie, inwendige geneeskunde en maatschappelijke gezondheidszorg.

Andere NWO-subsidies die toegekend werden in het verslagjaar waren voornamelijk afkomstig van het gebied bestuur Maatschappij en Gedragswetenschappen en hadden betrekking op programma- en projectsubsidies voor oio's en postdocs bij de faculteiten der Economische Wetenschappen, Sociale Wetenschappen, Historische en Kunstwetenschappen (maatschappijgeschiedenis) en Bedrijfskunde.

Bij de faculteit der Economische Wetenschappen slaagde dr. R. Paap met zijn onderzoek naar econometrische keuzemodellen in de marketing, een persoonsgerichte postdocsubsidie (PPS) van Kf 200 vanuit het gebied maatschappij- en gedragswetenschappen van NWO in de wacht te slepen. Dr. E.A. van der Laan van de faculteit Bedrijfskunde verwierf een PPS voor zijn onderzoek naar retourlogistiek.

De Persoonsgerichte Postdocsubsidie van NWO is in het leven geroepen om jonge, recent gepromoveerde, excellente onderzoekers de gelegenheid te bieden om een periode van twee jaar verder te werken aan hun persoonlijke wetenschappelijke ontwikkeling.

Vanuit de faculteit Wijsbegeerte is in 1999 een onderzoekaanvraag, die aanvankelijk als Pionieraanvraag werd ingediend, gehonoreerd met een NWO-programmasubsidie van Kf 810.

Het betreft het onderzoek in de filosofiegeschiedenis van

dr. L. van Bunge naar 'De vroege verlichting in de Nederlandse Republiek: Cartesianisme, Spinozisme en Empirisme'.

De faculteit Historische en Kunstwetenschappen ontving NWO-subsidie in het kader van het programma 'De Nederlandse Multiculturele en Pluriforme Samenleving (MPS)'.

3.8 *Derde geldstroom*

Contractonderzoek is onderzoek dat gefinancierd wordt vanuit de derde geldstroom, onder meer door de overheid, commerciële bedrijven en de collectebusfondsen (zie jaarrekening voor de omzet aan contractactiviteiten en de omzet van de EUR Holding BV). Om voldoende en expliciete aandacht te kunnen besteden aan de samenwerking met de maatschappij en om flexibel te kunnen inspelen op vragen vanuit de maatschappij, heeft de EUR in 1995 de EUR Holding BV opgericht. De EUR Holding BV maakt deel uit van het organisatorische kader van de EUR maar heeft een eigen structuur en eigen richtlijnen.

De doelstelling is: het oprichten van, deelnemen in, het voeren van beheer over, het verlenen van diensten en faciliteiten aan, en het financieren van andere ondernemingen en genootschappen, die zich ten doel stellen onderwijs en onderzoek op verzoek van derden te verrichten en/of te ondersteunen met gebruikmaking van de faciliteiten en kennis van de EUR.

De EUR Holding BV heeft 17 dochtermaatschappijen, waarvan de onderstaande 13 op onderzoekgebied:

- Erasmus Business Support Centre BV (EBSC);
- Erasmus Centrum voor Beurzen en Tentoonstellingen Marketing BV (ECBM);
- Erasmus Center for Financial Training BV (ECFT);
- Erasmus Food Management Instituut BV (EFMI);
- Erasmus Pharma BV (Erasmus Pharma);
- Erasmus Transport Economics Contracting Agency BV (ETECA);
- For Industrial Economic Research BV (FIER);
- Erasmus Instituut voor Financiële Planning BV (IFP);
- Institute for Medical Technology Assessment BV (iMTA);
- Maatschappelijke Gezondheidszorg Instituut (MGZInstituut);
- MI-EUR Implementation and Exploitation BV (MIEUR);
- RISBO Contractresearch BV (RISBO / REGIO);
- Sociaal-Economisch Onderzoek en Ontwikkelingsassistentie Rotterdam BV (SEOR).

3.9 Kwantitatieve gegevens over onderzoek

Tabel 6

Promoties aan de Erasmus Universiteit in 1999 naar HOOP-gebied

HOOP-gebied	Aantal
Gezondheid	105
Economie	32
Recht	11
Gedrag & Maatschappij	10
Taal & Cultuur	8
Totaal	166

Tabel 7

In- en uitstroomgegevens onderzoekscholen

Onderzoekscholen met de EUR als penvoerder: in- en uitstroom AIO's en OIO's in 1999 met (+) en zonder (-) promotie

Deelnemende instelling	Instroom		Uitstroom+		Uitstroom-	
	M	V	M	V	M	V

Onderzoeksschool Molecular Medicine

* EUR	5	8	8	7	8	19
* RUL	2	4	-	4	9	8
Totaal	7	12	8	11	17	27

Tinbergen Instituut ³

* EUR	6	2	2	-	5	2
* UVA	9	3	2	-	8	2
* VUA	5	3	1	1	3	4
Totaal	20	8	5	1	16	8

Erasmus Research Institute of Management (ERIM) ⁴

* EUR	12	6	3	-	-	3
Totaal	12	6	3	-	-	3

Netherlands Institute for Health Sciences (NIHES) ⁵

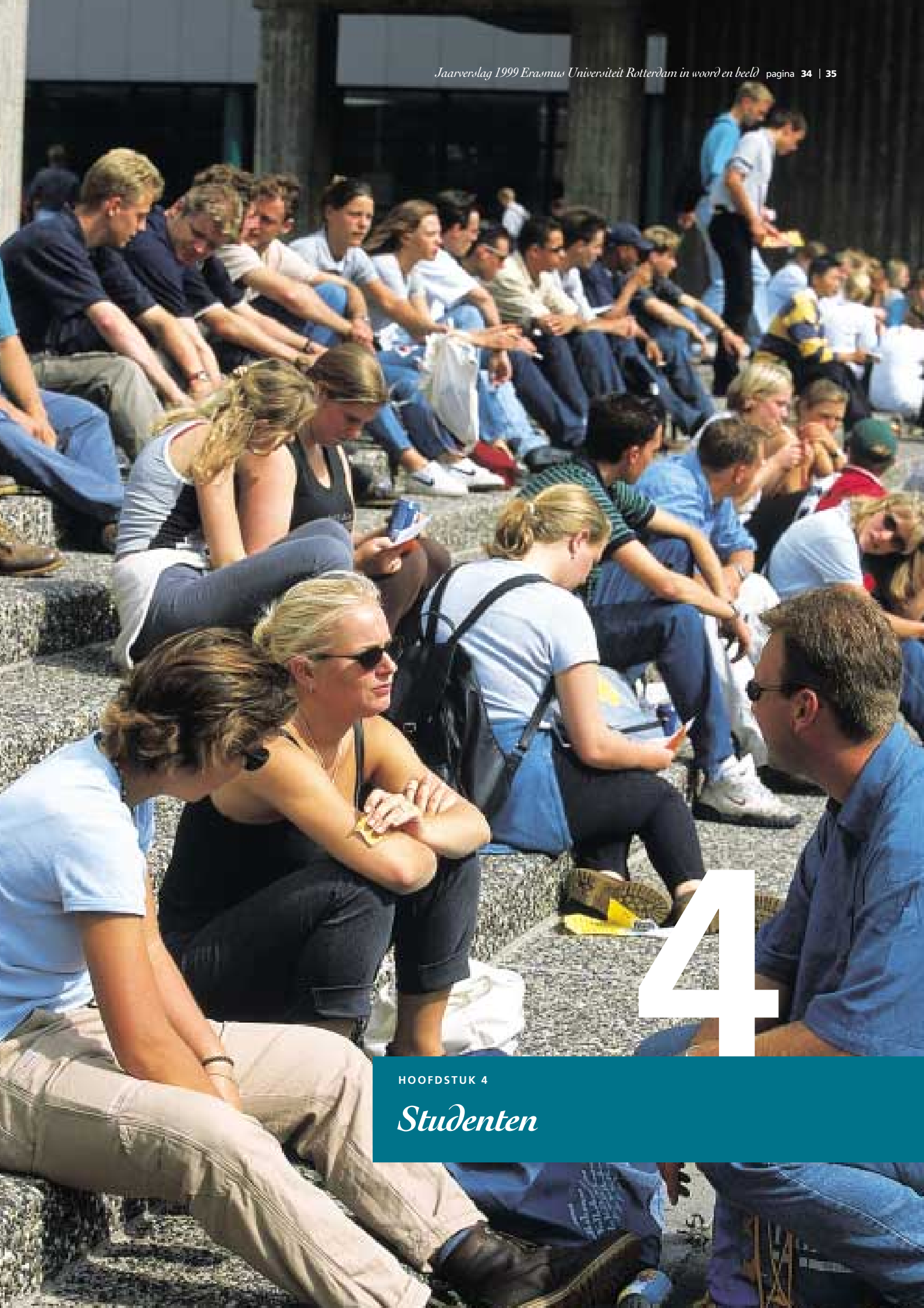
* EUR	7	10	5	5	4	2
* UU	2	8	-	-	2	3
* AMC	1	1	-	-	-	1
Totaal	10	19	5	5	6	6

De promotierendementen van AIO's en bursalen zijn opgenomen in bijlage 3.

³ In 1999 vonden voorts 15 promoties plaats van in eerdere jaren uitgestroomde AIO's/OIO's. Daarvan nam de EUR er 8 voor haar rekening (7 mannen, 1 vrouw), de UvA 6 promoties (5 mannen, 1 vrouw), de VUA 1 promotie (vrouw)

⁴ In 1999 promoveerden voorts twee vrouwen en een man die werkzaam waren aan een organisatorische voorloper van ERIM en in een eerder jaar uitstroonden

⁵ In 1999 vonden er voorts 11 promoties plaats van in eerdere jaren uitgestroomde AIO's/OIO's. Daarvan nam de EUR er 10 voor haar rekening (7 mannen, 3 vrouwen), en het AMC 1 vrouw.

HOOFDSTUK 4

Studenten

4.1 *Inleiding*

Een van de voorwaarden voor succes met de studie is een geslaagde sociale en academische integratie van studenten. De eerste stappen worden gezet, wanneer een leerling de voorlichtingsbijeenkomsten op de universiteit bezoekt of deelneemt aan het aansluitingsprogramma van "Proefstuderen". Voor de aankomende student is de universitaire introductie van belang. Tijdens de studietijd kan een student op veel manieren zijn plaats vinden binnen de universitaire gemeenschap. Enkele opties zijn deelname aan de activiteiten van Erasmus Cultuur, Studium Generale en het sportprogramma.

4.2 *Aansluiting tussen voortgezet onderwijs en de universiteit*

De aansluiting tussen voortgezet onderwijs en de universiteit heeft in 1999 een verdere impuls gekregen met een subsidie van het ministerie van OCW voor de versterking van de samenwerking met het voortgezet onderwijs. Een belangrijk deel van de inspanningen is nu gericht op de leerlingen. Via projecten als "Proefstuderen" en "Student zijn aan de universiteit" maken ze kennis met de wijze van studeren aan de universiteit en met de inhoud van de studie die ze overwegen te kiezen. Bij "Proefstuderen" wordt samengewerkt met de TUDelft en zo'n 30 scholen van het voortgezet onderwijs. In de komende jaren wordt de samenwerking met het voortgezet onderwijs op het vlak van vakinhoud en vakdidactiek uitgebreid.

De vernieuwing van het vwo heeft tot gevolg dat vwo-gediplomeerden met andere kennis en vaardigheden aan de studie beginnen. De vrijheid van de scholen om het studiehuis een eigen vorm te geven leidt juist op het vlak van vaardigheden tot een grote differentiatie. De docenten in de propedeuse krijgen daarmee nadrukkelijk te maken. Om deze reden zullen de opleidingen nader bezien in hoeverre het studieprogramma en de didactiek in de propedeuse aangepast dienen te worden.

4.3 *Voorlichting aan aanstaande studenten*

In het najaar is de nieuwe formule voor voorlichtingsbijeenkomsten op de universiteit voor het eerst toegepast: elke opleiding geeft enkele malen een algemene

presentatie van de opleiding die gericht is op leerlingen van vwo-5 en vwo-6 met hun ouders. Voorts biedt het merendeel van de opleidingen de mogelijkheid aan leerlingen die een verdergaande belangstelling hebben om de inhoud van de opleiding kennis te maken bijvoorbeeld in de vorm van een proefcollege en werkgroep. Ouders kunnen dan een eigen programma volgen waarin ze worden geïnformeerd over studiefinanciering, begeleiding en het studentenleven.

Voor de voorlichting aan aanstaande studenten zullen de traditionele instrumenten van voorlichtingsbijeenkomsten op de scholen en universiteit, deelname aan de studiebeurzen, voorlichtingsbrochures en publiciteitscampagnes onmisbaar blijven. Wel is het noodzakelijk om de kwaliteit hiervan te verhogen door meer te investeren in nieuw materiaal en training van student-voorlichters. De universiteit gaat zich voor de leerlingen in de komende tijd duidelijker positioneren op het internet met een site die speciaal voor hen is bestemd.

4.4 *Universitaire introductie*

In 1999 is intensief overlegd over de universitaire introductie. De algemene doelstelling hiervan is dat de aankomende studenten kennismaken met hun opleiding, de universiteit, het studentenleven en de stad Rotterdam. Een van de discussiepunten was hoe voorkomen kon worden dat de universitaire introductie, de kennismakingstijd van de studentenverenigingen en de start van het onderwijs onderling concurreerden. Afgesproken is dat de kennismakingstijd begint na afloop van de EUREKA-week (is de universitaire introductieweek) en eindigt op de eerste maandag van september, wanneer het academisch jaar wordt geopend. Tijdens die periode wordt in principe geen onderwijs gegeven of een facultaire introductie georganiseerd.

Het programma van de universitaire introductie zelf is tegen het licht gehouden en aangepast. Ook is er aandacht gegeven aan de kwaliteit van de begeleiders die in het vervolg beter worden getraind en voorbereid op hun taken.

In de komende jaren dient te worden gewerkt aan een verbetering van de kwaliteit van de universitaire introductie zelf. Het programma dient regelmatig te worden getoetst aan de eis dat het bijdraagt aan de sociale en academische integratie van studenten. Daarbij

is de inbreng van de faculteiten binnen de universitaire introductie van groot belang.

4.5 Doelgroepenbeleid

De allochtone studentenverenigingen en de universiteit werken samen in de universitaire commissie KASEUR. Onder auspiciën van KASEUR worden de activiteiten op het gebied van voorlichting, studie-introductie, taal- en tentamentraining georganiseerd. De bijeenkomsten van KASEUR bieden de studentenverenigingen de mogelijkheid tot onderling overleg, uitwisseling van informatie en samenwerking.

Gestreefd wordt naar het opzetten van een mentorstelsel. Daarbij fungeren afgestudeerden als mentor voor de studenten die als onderdeel van hun studie stage gaan lopen of zich voorbereiden op de arbeidsmarkt. Op hun beurt treden studenten op als mentor voor leerlingen in het voortgezet onderwijs om hun duidelijk te maken wat studeren aan de universiteit inhoudt en wat het belang daarvan is.

4.6 Studiebegeleiding

Bij het project 'Begeleiden en verwijzen' dat tot doel heeft de begeleidingsstructuur herin te richten, is de inventariserende fase afgesloten en zijn enkele deelprojecten van start gegaan. In 1999 vond een cursus voor professionalisering van studentbegeleiders plaats en is in samenwerking met de faculteit Bedrijfskunde geëxperimenteerd met het plaatsen van een zelftest op het web. Er is voor studenten die van studie willen veranderen, een brochure uitgebracht met informatie over de mogelijkheden binnen het Rotterdamse hoger onderwijs. Deze informatie is ook op het EUR-web gepubliceerd.

In de volgende fase van het project wordt gewerkt aan een website over studentenondersteuning. Studenten kunnen daar informatie vinden over zaken die met studeren samenhangen, met tips, literatuur, zelftests en links naar andere sites.

4.7 Studievoortgang

De universiteit zendt na afloop van elk studiejaar aan alle studenten (voltijd, deeltijd en duaal) een overzicht van de

behaalde studieresultaten. Van de studenten met een tempobeurs of prestatiebeurs (eerste jaar) wordt het aantal behaalde punten berekend. De universiteit stelt de Informatie Beheer Groep ervan op de hoogte welke studenten al dan niet hebben voldaan aan de voor hen geldende studievoortgangsnorm. In het studiejaar 1998-1999 hebben 1579 (21,3%) studenten met een tempobeurs of prestatiebeurs (eerste jaar) niet voldaan aan de norm (meetdatum 1 november 1999; getal exclusief degenen die 0 studiepunten hebben behaald).

4.8 Financiële ondersteuning studenten

Studenten die als gevolg van bijzondere omstandigheden niet voldoen aan de prestatienormen van tempobeurs of prestatiebeurs (eerste jaar) of niet binnen de looptijd van het beursdeel van studiefinanciering afstuderen, kunnen een beroep doen op de universiteit voor financiële ondersteuning op grond van artikel 7.51 van de WHW. In 1998 ontvingen 32 studenten compensatie voor de omzetting van hun beurs over het studiejaar 1997-1998 in een lening (tempobeurs) en 11 compensatie voor het definitief worden van de lening over dit studiejaar (prestatiebeurs eerste jaar). Over 1998-1999 kregen 69 studenten afstudeersteun en 16 studenten een individuele bestuursbeurs. Voor de bestuurders van een aantal studentenorganisaties stelt de universiteit lump-sumsubsidies beschikbaar waaruit de betrokken organisaties zelf hun bestuurders een beurs toekennen.

Het wetsvoorstel WSF 2000 dat de regering in het najaar van 1999 bij de Staten-Generaal heeft ingediend, brengt een ingrijpende herziening van de financiële ondersteuning aan studenten. Met ingang van september 2000 wordt de IBG belast met de compensatie voor het niet voldoen aan de voortgangseis van de prestatiebeurs eerste jaar en voor het overschrijden van de diploma-termijn. De universiteit wordt alleen verantwoordelijk voor compensatie van de financiële gevolgen van de studievertraging tijdens de beursperiode.

4.9 Cultuur

Erasmus Cultuur heeft voor studenten van de Erasmus Universiteit Rotterdam in het studiejaar 1998-1999 53 cursussen op het gebied van audiovisuele media, muziek, schrijven, beeldende kunst en dans georganiseerd en

4 . S T U D E N T E N

11 abonnementen aangeboden. Dit brede aanbod is mogelijk door de intensieve samenwerking met de Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam en de theaters in Rotterdam. De belangstelling van studenten voor het gehele aanbod is met 802 deelnemers in dit eerste jaar groot.

In 2000 loopt de experimentele fase af en wordt beslist over de voortzetting van Erasmus Cultuur.

5

HOOFDSTUK 5

Internationalisering

5.1 *Internationaal beleid*

Het beleidskader internationalisering is in het strategiedocument voor de ontwikkeling van de Erasmus Universiteit Rotterdam (1999-2005) in algemene zin verwoord als: 'De universiteit stelt zich ten doel de internationale gerichtheid in al haar activiteiten te versterken'. Teneinde de uitwerking van het strategisch beleid vorm te geven is gestart met een overleg van internationaliseringsdecanen van de faculteiten. Doel van het overleg is te komen tot onderlinge uitwisseling van informatie en het formuleren van gedragen beleid binnen de instelling.

Binnen de universiteit worden verschillende werkwijzen onderscheiden om aan de internationale gerichtheid gestalte te geven. De werkwijzen zijn:

- gericht op de verbetering van de kwaliteit van onderwijs en onderzoek door middel van deelname aan tientallen internationale netwerken en het uitwisselen van studenten en onderzoekers. De geografische nadruk ligt hier sterk op Europa en Noord-Amerika;
- gericht op het aantrekken van buitenlanders in talrijke, veelal niet-initiële programma's. Deze werkwijze is te scharen onder het ministeriële beleidsterrein "positionering op de wereldmarkt van hoger onderwijs";
- gericht op het bevorderen van een internationale dimensie in de kwaliteitszorg. Hierbij kan gedacht worden aan deelname aan internationale accreditatie en review.

5.2 *Onderwijs en onderzoek*

Onderwijsontwikkeling

In 1999 is besloten tot het aanbieden van een Engelstalige opleiding op het gebied van de business administration aan de EUR. De opleiding is een samenwerkingsverband van de faculteiten Bedrijfskunde en Economische Wetenschappen (zie ook § 2.8). De opleiding beoogt 50% van de instroom uit het buitenland te krijgen. Teneinde de internationale herkenbaarheid van de opleiding te vergroten zal worden gewerkt met bachelor- en mastergraden. In 1999 is tevens gestart met een onderzoek naar de vraag of een Engelstalige variant bij de opleiding bestuurskunde tot de mogelijkheid behoort.

Studentenmobiliteit

Een belangrijk aspect van internationalisering in het initieel onderwijs is studentenmobiliteit. De daling van de uitgaande mobiliteit uit de voorbije jaren heeft zich in

1999 niet verder voortgezet. Desondanks behoeft de uitgaande mobiliteit van studenten nog volop de aandacht. De universiteit is met het oog op de daling van de uitgaande mobiliteit van studenten in 1998 gestart met het organiseren van een jaarlijkse voorlichtingsmarkt "Grenzeloos studeren". Deze voorlichtingsmarkt was ook in 1999 dermate succesvol dat besloten is dit evenement jaarlijks te organiseren.

De aantrekkelijkheid van de universiteit voor buitenlandse studenten is onverminderd.

Hieronder zijn drie tabellen opgenomen met betrekking tot de deelname van buitenlanders aan het onderwijs van de EUR.

Tabel 8

Aantal ingeschreven studenten met een niet-Nederlandse nationaliteit (1999)

Herkomst	Aantal	Percentage
Europese Unie	562	40,7
Europa overig	144	10,4
Noord-Amerika	84	6,1
Indonesië	69	5,0
China	45	3,3
Overige	476	34,5
Totaal	1.380	100

Tabel 9

Aantal ingeschreven inkomende uitwisselingsstudenten per faculteit

Faculteit	Aantal	Percentage
Bedrijfskunde	74	16,5
Economische Wetenschappen	147	33,0
Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen	4	0,9
Historische en Kunstwetenschappen	9	2,0
Rechtsgeleerdheid	148	33,2
Sociale Wetenschappen	57	12,8
Wijsbegeerte	7	1,6
EUR	446	100

Tabel 10

Aantal uitgaande Erasmus/Socratesstudenten per faculteit

Faculteit	95/96	96/97	97/98	98/99
Bedrijfskunde	65	38	38	46
Economische Wetenschappen	53	40	56	70
Geneeskunde en Gezondheidswetensch.	19	8	5	8
Historische en Kunstwetenschappen	22	10	5	10
Rechtsgeleerdheid	61	18	24	18
Sociale Wetenschappen	29	22	7	6
Wijsbegeerte	2	-	1	2
Algemeen	14			
EUR	265	136	136	160

Andere talen

Sedert een aantal jaren organiseert de EUR talencursussen ter ondersteuning van de internationale mobiliteit van studenten. Een voorbeeld hiervan vormen de cursussen Taal en Cultuur Duits, Frans en Spaans. Naast talenonderricht wordt in deze cursussen ingegaan op algemene cultuuraspecten van het betreffende land en in het bijzonder de verhoudingen in het hoger onderwijs. In 1999 is het Informatie Centrum voor Internationale Relaties (ICIR) gestart met de organisatie van talencursussen Spaans, Frans en Duits voor beginners. Deze cursussen worden verzorgd door docenten van de zgn. landeninstituten Instituto Cervantes, Alliance Française en Goethe Institut.

Open- en afstandsonderwijs

ICT in het onderwijs is een aandachtspunt in het beleid van de EUR. In internationaal opzicht biedt ICT kansen voor het ontwikkelen van nieuwe vormen van internationalisering. In dit licht is in 1999 een studiebijeenkomst georganiseerd over de mogelijkheden van ICT in het internationale onderwijs.

In Europees verband nam de EUR het afgelopen jaar deel aan twee Europees gesubsidieerde projecten op het terrein van open- en afstandsonderwijs: het project Distance Learning Models in European Management (*Dilemma*) en het project 'Urban developments in Europe in their historical context'.

Dilemma is een project waaraan wordt deelgenomen door vijf instellingen van de Community of European Management Schools (CEMS). Het Dilemma-project beoogt ICT-toepassingen zodanig te integreren in de onderwijsprogramma's van de deelnemende instellingen dat de effectiviteit en kwaliteit van leren en doceren vergroot wordt. Het project zal naast een onderwijsplan, nieuwe cursussen gebaseerd op open- en afstandsonderwijs opleveren. Voorts wordt een handboek voor docenten geschreven.

Het project "Urban developments in Europe in their historical context" is een initiatief van de faculteit Historische en Kunstwetenschappen. Doel van het project is de ontwikkeling van cursusmateriaal op het gebied van grootstedelijke gemeenschappen in een historische context en in vergelijkend Europees perspectief.

Promovendi

Een internationale oriëntatie op onderzoek aan de universiteit is noodzakelijk en vanzelfsprekend. Aan

de universiteit bestaan verschillende Ph.D-programma's die mede tot doel hebben buitenlandse promovendi aan te trekken. In het verslagjaar zijn op dit gebied de volgende nieuwe activiteiten gestart:

- een Engelstalig onderwijsprogramma voor promovendi van de onderzoeksschool Tinbergen. Dit M.Phil programma is mede gericht op promovendi uit het buitenland en kan afzonderlijk worden afgelegd. Hiermee is het internationaal aanbod voor promovendi van de EUR opnieuw uitgebreid.
- masterclass van het universitaire China Holland Education Research Centre (CHERC). In het verslagjaar heeft CHERC voor de eerste maal een zogeheten masterclass georganiseerd. Dit programma dat in de zomermaanden plaats vond, is bedoeld voor een groep tevoren geselecteerde Chinese promovendi die nadat de masterclass met goed gevolg is afgelegd, aan de EUR kunnen promoveren. In 1999 zijn op deze basis acht Chinese promovendi aan de dissertatie begonnen.

Deelname van de Erasmus Universiteit Rotterdam aan het 5e Kaderprogramma van de Europese Commissie

In 1999 ging het 5e Kaderprogramma van de Europese Commissie van start, waarin naast wetenschappelijke criteria ook maatschappelijke relevantie en bijdrage aan de economische ontwikkeling als beoordelingscriteria voor subsidieaanvragen zijn opgenomen.

Deelname aan de eerste ronde subsidieaanvragen voor onderzoek leverde de EUR aan het eind van het jaar negen toegekende onderzoeksprojecten op met een totale contractsom van EURO 5.860.284; in vijf van deze projecten zijn wetenschappers van de EUR coördinator van een Europese consortium; 90% van de projecten wordt uitgevoerd door onderzoekers van de faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen. Als voorbeeld kunnen genoemd worden: onderzoek naar 'The socio-economic determinants of healthy ageing', onderzoek naar de effectiviteit van een Hepatitis C vaccin, alsmede het onderzoek 'Mechanical Integrity and Architecture of Bone relative to Osteoporosis, Ageing and Drug Treatment'.

5.3 Positionering van de EUR in het buitenland

De universiteit probeert in te spelen op onderwijsvraag uit het buitenland. Met diverse Engelstalige programma's doet de universiteit dat al geruime tijd. Hieraan zijn in

1999 opnieuw programma's toegevoegd. Zo is de faculteit der Rechtsgeleerdheid gestart met twee zogeheten LL.M.-programma's (Business and Trade Law en International Law).

Wat betreft de contacten met China (en de stad Sjanghai in het bijzonder) is reeds in 1998 het China Holland Education Research Centre (CHERC) opgericht. Het centrum richt zich op de acquisitie van onderwijs- en onderzoek-projecten in en met China. Hierboven is al de masterclass voor Chinese promovendi genoemd.

Naast promovendi richt CHERC zich op samenwerking met bedrijven in de regio Sjanghai.

In 1999 zijn, net als in 1998, activiteiten in Indonesië uitgevoerd met behulp van twee subsidies van het ministerie van OC&W (regeling stimulering van het aantrekken van buitenlandse studenten voor opleidingen in het Nederlands hoger onderwijs 1997-2000):

1. aantrekken van Indonesische studenten voor het Master's programma in Urban Management van het Urban Management Centre, een samenwerkingsverband van de economische faculteit en het IHS;
2. aantrekken van Indonesische studenten voor de Master's programma's van het NIHES (faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen), en het verzorgen van programma's in Indonesië.

Over de besteding van beide subsidies is gerapporteerd aan het ministerie van OC&W.

5.4 *Kwaliteitszorg internationalisering*

In het verslagjaar heeft de EUR deelgenomen aan een review van het beleid op het gebied van studiepunten-overdracht in het kader van studentenuitwisseling in Europa (ECTS). De faculteiten der Economische Wetenschappen, Rechtsgeleerdheid en Historische en Kunstwetenschappen hebben aan de review deelgenomen. De conclusies van het bezoek van twee extern deskundigen zijn nog niet beschikbaar. De review is onderdeel van een grotere evaluatie van het ECTS-systeem door de Europese Commissie (DG22).

Steeds vaker achten faculteiten het van belang het onderwijs, onderzoek en de organisatie daarvan ook in internationaal verband te laten waarderen. Vermeldenswaard is in dit verband de beoordeling van de opleiding bestuurskunde door de Amerikaanse accrediterings-

instantie NASPAA. De opleiding is bezocht door een peer review team van de NASPAA; het rapport is in het voorjaar van 2000 verschenen.

In het najaar van 1999 heeft de EUR besloten deel te nemen aan een review van het eigen internationaliseringsbeleid. Hiertoe wordt in 2000 geparticipeerd aan de zogeheten Internationalisation Quality Review. Dit instrument dat is bedoeld om het internationaliseringsbeleid te analyseren, wordt aangeboden door de Association of European Universities (CRE), Academic Co-operation Association (ACA) en het Institutional Management in Higher Education (IMHE).

5.5 *Huisvesting buitenlandse gasten*

De EUR heeft voor de huisvesting van buitenlandse studenten, deelnemers aan internationale postdoctorale programma's en buitenlandse (gast-)medewerkers contracten afgesloten met de Stichting Stadswonen (voorheen Stichting Studenten Huisvesting Rotterdam). Tot medio 1998 was deze capaciteit voldoende, mede omdat er in Rotterdam op de particuliere markt voldoende aanbod van geschikte gemeubileerde woonruimte was. In het najaar van 1998 veranderde dit beeld. De omvang van de vraag steeg met ruim 15%, terwijl het aanbod op de particuliere ternauwernood voldoende bleek. In de loop van 1999 is door de Rotterdamse instellingen voor hoger onderwijs, tezamen met de Stichting Stadswonen, een verzoek gericht tot de Gemeente Rotterdam om de huisvestingscapaciteit voor buitenlandse studenten en docenten met een kleine duizend wooneenheden uit te breiden.

Als bovenbedoelde uitbreiding via nieuwbouw gerealiseerd wordt, zal naar verwachting evenwel pas in 2002/2003 daadwerkelijk uitbreiding van de capaciteit aan de orde zijn. Om in de tussenliggende periode aan de huisvestingsvraag van buitenlandse gasten te kunnen voldoen zijn in de loop van 1999 twee nieuwe panden betrokken: de Casa Erasmus (30 kleinere kamers met optie tot uitbreiding tot totaal 60) en de Erasmus Studios (10 zelfstandige wooneenheden).

Collegezalen L
Beleid en Management Gezondheidszorg
Historische en Kunstwetenschappen

Rechtsgeleerdheid
Restaurant De Carroussel
Restaurant / Bistro De Etage

6

HOOFDSTUK 6

Personeelsbeleid

6.1 *Algemene ontwikkelingen*

In 1999 is veel aandacht besteed aan verdere uitwerking van de grondslagen voor een modernisering van het universitaire personeelsbeleid. Op basis van een knelpunten-analyse is een meerjarenbeleidsagenda vastgesteld.

De beleidsvoorstellen moeten een oplossing bieden voor de geringe mobiliteit en flexibiliteit van het personeelsbestand, alsmede de gevolgen van vergrijzing en het grote beslag op de middelen door ontslaguitkeringen.

In alle gevallen betreft de uitwerking kaderbeleid, waar aan het management van de organisatieonderdelen nader uitvoering geeft gericht op hun specifieke omstandigheden. Het management van de organisatieonderdelen is op verschillende tijdstippen betrokken bij de totstandkoming van het kaderbeleid.

In 1999 is dit kaderbeleid vastgesteld met betrekking tot aanstellen van wetenschappelijk en ondersteunend en beheerspersoneel en met betrekking tot beheersing van ziekteverzuim. Daarnaast is het kwaliteitsplan voor de uitvoering gepresenteerd. Hiermee wordt een versterking van de uitvoering van het personeelswerk op decentraal niveau beoogd.

Voor 2000 staan de volgende onderwerpen op de agenda: mobiliteits-, beloningen- en ouderenbeleid.

6.2 *Aanstellingsbeleid Wetenschappelijk en Ondersteunend en Beheerspersoneel*

Met het oog op het vergroten van de mobiliteit van de EUR-medewerkers is besloten om een scheiding aan te brengen tussen de aanstelling en de functie. Iedere medewerker WP of OBP, die een vaste formatieplaats gaat bezetten, wordt voor maximaal 5 jaar in dezelfde functie aangesteld. Voor alle nieuw in dienst te nemen medewerkers zal voortaan dus gelden dat eens per vijf jaar een besluit genomen wordt over de voortzetting van de loopbaan. Er zijn drie mogelijkheden: voortzetting van de loopbaan in de zelfde functie voor nog eens vijf jaar, een andere functie voor een termijn van vijf jaar of een voortzetting van de loopbaan buiten de EUR. Doelstelling is om ten minste tussen 15% en 25% van de nieuwe medewerkers na ommekomst van vijf jaar in één functie daadwerkelijk van functie te laten wisselen.

6.3 *Selectie*

Vanaf 2000 zullen instrumenten worden ingezet om de kwaliteit van de selectie te verbeteren.

Bij de selectiegesprekken zal een gedragsgerichte interviewtechniek worden gehanteerd. Hiertoe zal aan alle leidinggevenden belast met selectie een cursus worden aangeboden.

In de selectieprocedure wordt in beginsel gebruik gemaakt van twee instrumenten: het gedragsgericht interview en de praktijktoets in de vorm van een assessment.

Voor functies tot en met schaal 9 zullen in overleg met het management nadere afspraken worden gemaakt over een mini-assessment. Dit assessment wordt uitgevoerd op de afdeling onder verantwoordelijkheid van de leidinggevende.

Voor functies vanaf schaal 10 wordt een assessment afgenomen door een daarvoor toegerust bureau.

Deze praktijktoets geeft inzicht in de attitude, de vaardigheden en het ambitieniveau van de kandidaat. De hieruit voortkomende aandachtspunten vormen mede de basis voor de eerste twee functioneringsgesprekken.

6.4 *Ziekteverzuim*

De arbeidsinspectie heeft recent een onderzoek gedaan bij enkele organisatieonderdelen van de EUR. Eén van de conclusies daaruit was dat de EUR niet beschikt over een actief (ziekte)verzuimbeleid en tevens dat inzicht ontbreekt in de oorzaken van met name arbeidsgerelateerd verzuim. De inspecteur heeft aangegeven dat binnen een termijn van 12 maanden moet zijn voorzien in maatregelen gericht op beheersing van vooral het arbeidsgerelateerde verzuim.

Ook de nieuwe arbodienst (AVIOS ARBO) acht afspraken noodzakelijk om een adequate bijdrage aan de verzuimbeheersing en preventie te kunnen leveren.

In het inmiddels vastgestelde beleid zijn maatregelen verwoord waardoor het arbeidsgerelateerde verzuim en de oorzaken daarvan zichtbaar worden gemaakt en is een plan van aanpak geschetst voor het terugdringen daarvan. Anders dan voorheen het geval was zal Personeel & Organisatie in de toekomst een meer inhoudelijke rol vervullen bij de verzuimbeheersing.

Ter beheersing van het ziekteverzuim wordt door de decentrale P&O-eenheden i.o.m. de arbodienst een nulmeting uitgevoerd. De resultaten daarvan zijn de basis voor een gesprek tussen P&O en het management over verzuimoorzaken, arbeidsomstandigheden en mogelijk te treffen maatregelen.

P&O rapporteert jaarlijks aan het management over de verzuimontwikkeling van het totale organisatieonderdeel. Ook wordt een verzuimprotocol geïntroduceerd

6.5 *Kwaliteitsplan P&O-dienstverlening*

De met de uitvoering belaste P&O eenheden worden geconfronteerd met een veranderende vraag van de afnemers. Dit komt voort uit:

- een veranderende omgeving;
- een toegenomen complexiteit van de materie;
- een toenemende vraag om advisering met name gericht op de implementatie van algemene beleidsuitgangspunten binnen de afzonderlijke werkvelden;
- de vraag naar een duidelijker scheiding tussen beheer en advieswerk;
- de behoefte aan uniformiteit binnen de beheerstaak.

Om adequaat op de veranderende vraag te kunnen anticiperen wordt vooralsnog en bij wijze van pilot binnen één P&O-eenheid een kwaliteitsverbetering in gang gezet. Deze verbetering is gericht op het herstructureren van de werkzaamheden en het verbeteren van de efficiency.

In het kwaliteitsplan is de basisdienstverlening vastgelegd. De basisdienstverlening bestaat uit ondersteuning bij:

- werving en selectie;
- aanstellen;
- ontslag en expiratie van rechtswege;
- personeelsbegeleiding;
- bevordering van de mobiliteit en employability;
- opleiding en training;
- organisatieontwikkeling;
- verwerking van mutaties gedurende dienstverband;
- periodieke P&O rapportages aan de beheerder.

In het kwaliteitsplan is de inhoud van de hierboven genoemde punten nader uitgewerkt, waarbij is aangegeven hoe de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen management en P&O is geregeld. Per onderdeel van dienstverlening is aangegeven wat knelpunten zijn in de huidige manier van werken en welke oplossing daarvoor

is gevonden. Daarnaast is een aantal nieuwe initiatieven beschreven, zoals het voeren van zesmaands gesprekken en exitinterviews.

Het kwaliteitsplan zal in 2000 volledig zijn ingevoerd. Op basis van evaluatieresultaten zal het plan aan alle P&O-eenheden van de EUR worden aangeboden.

6.6 *Peinsy*

Binnen de organisatie bestaat een groeiende behoefte aan managementinformatie op het gebied van P&O.

Ook met het oog op diverse beleidsinitiatieven is het meetbaar maken van de resultaten belangrijk.

Een goed personeelsinformatiesysteem is daarbij onontbeerlijk. Het huidige systeem (PEINSY) is hiervoor minder geschikt omdat in dit, in de jaren tachtig ontwikkelde, systeem sterk de nadruk ligt op administratief beheer en niet op informatievoorziening.

Vanwege de technisch verouderde opzet van PEINSY is een geheel nieuw systeem noodzakelijk. In 1999 is hiervoor een technisch vooronderzoek gedaan. Op basis daarvan zal in 2000 een keuze worden bepaald met betrekking tot de aankoop van een nieuw systeem.

6.7 *ARBO-dienstverlening*

In 1998 heeft de EUR, in samenwerking met het Academisch Ziekenhuis Rotterdam (AZR), een eigen ARBO-dienst opgericht. EUR en AZR beoogden hiermee te voldoen aan de wettelijke verplichtingen uit de ARBO-wet en zich zodoende te verzekeren van een adequate ARBO-dienstverlening.

Begin 1999 is besloten om de ARBO-werkzaamheden anders in te bedden. De reden hiervoor was dat EURZA B.V. niet kon voldoen aan de eisen die de wetgever stelt aan de onafhankelijkheid van een dergelijke dienst, waardoor het noodzakelijke definitieve certificaat niet werd verkregen. Tegen deze achtergrond is aan drie externe diensten gevraagd om een offerte uit te brengen voor ARBO-dienstverlening, alsmede de overname van de bij EURZA ARBO B.V. werkzame medewerkers. Op basis van een vergelijking is uiteindelijk besloten om een contract te sluiten met AVIOS ARBO.

De dienstverlening die AVIOS zal leveren heeft uitsluitend betrekking op ARBO.

Taken op het gebied van milieu, (biologische) veiligheid en stralingsbescherming blijven het domein van een interne dienst Arbo, Veiligheid en Milieu die zal worden ondergebracht bij de faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen. Vanuit deze sectie zullen taken worden verricht met betrekking tot:

- het instandhouden, ontwikkelen, implementeren van het milieuzorgsysteem;
- het onderhouden van contacten met AVIOS;
- de coördinatie van Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RIE);
- het chemicaliënbeheer;
- beoordeling (ver) bouwplannen;
- ongevalanalyses;
- coördinatie van Arbo- en Milieuwerkzaamheden (AMK);
- werkplekonderzoeken.

Op grond van de ARBO-wet is iedere werkgever verplicht om te inventariseren welke risico's er zijn op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn voor de medewerkers in de organisatie. Deze inventarisatie geeft inzicht in de feitelijke en de gewenste situatie in de organisatie. Op basis hiervan worden maatregelen genomen om de arbeidsomstandigheden waar nodig te verbeteren. Bij de EUR wordt de RIE uitgevoerd door AVIOS. Ten dele wordt daarbij gebruik gemaakt van het voorwerk door EURZA ARBO B.V., die de RIE voor de FGG al grotendeels in 1998 had uitgevoerd. Voor de organisatieonderdelen op het complex Woudestein is in 1999 een aanvang gemaakt met de RIE. Volgens planning zal de RIE voor de gehele universiteit medio 2000 worden afgerond. Nadien zullen plannen van aanpak worden opgesteld voor de oplossing van eventueel geconstateerde knelpunten.

6.8 *Klachtenprocedure seksuele intimidatie, agressie en geweld*

In de CAO Nederlandse Universiteiten is vastgelegd dat alle universiteiten moeten beschikken over een gedragscode ter voorkoming van seksuele intimidatie, agressie en geweld. Voor deze gedragscode is door de VSNU een model opgesteld dat voor iedere universiteit als uitgangspunt kan dienen. Naast de gedragscode behoort elke universiteit te beschikken over een klachtenprocedure die

de naleving van de code bewaakt. De EUR kent sinds 1987 een stamien voor klachtenbehandeling discriminatie en ongewenste intimiteiten. Dit stamien voldoet niet meer aan de nieuwe eisen. In verband hiermede is eind 1999 een nieuwe klachtenprocedure vastgesteld. In 2000 zal op basis van de door de VSNU opgestelde gedragscode en de klachtenprocedure een voorlichtingsbrochure worden uitgebracht voor (nieuwe) medewerkers en studenten waarin het beleid nader wordt toegelicht. Daarnaast zal een aantal bijeenkomsten worden georganiseerd waarin het management van de universiteit wordt geïnformeerd over de gedragscode en de klachtenprocedure. Hierbij zal een externe deskundige worden betrokken.

6.9 *Honorering/regeling Medische Specialisten*

Vanaf 1 juli 1999 is een nieuwe honoreringsregeling van toepassing op de medische specialisten. De kern van deze regeling is de totstandbrenging van een eenduidig en transparant salarissysteem, waarbij de vergunning voor het uitoefenen van een eigen praktijk en daarmee het declaratierecht vervalt. Deze regeling is vastgelegd in het onderhandelaarsakkoord honorering medische specialisten. Dit akkoord is ook van toepassing op de medische specialisten die uitsluitend een aanstelling bij de universiteit hebben. Teneinde dit uitgangspunt te operationaliseren is besloten dat alle medische specialisten in dienst blijven bij de universiteit terwijl het Rechtspositiereglement Academische Ziekenhuizen (RRAZ) volledig op hen van toepassing wordt. Het College van Bestuur heeft hiertoe het onderhandelaarsakkoord medische specialisten bekrachtigd. In de loop van 2000 zullen alle bij de EUR in dienst zijnde medische specialisten daarover een besluit ontvangen.

6.10 *Premiespaarregeling*

Met ingang van 1 juli 1999 is besloten om de premie in het kader van de premiespaarregeling te verhogen naar het maximum. Hiermee wordt invulling gegeven aan de in de CAO Nederlandse Universiteiten vastgelegde afspraak om optimaal gebruik te maken van de fiscale mogelijkheden ten aanzien van spaarloonregelingen

6.11 Reorganisaties

Bureau van de faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen

Door de faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen is een voornemen tot reorganisatie uitgebracht voor het Bureau van de Faculteit. Met de beoogde veranderingen wordt door middel van een herstructurering getracht de kwaliteit van de dienstverlening verder te verbeteren. De organisatieverandering zal niet gepaard gaan met gedwongen ontslagen.

Centrale Instrumentele Dienst faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen

De faculteit der Geneeskunde heeft eveneens een voornemen tot reorganisatie aangekondigd met betrekking tot de Centrale Instrumentele Dienst. Dit voornemen betreft een ingrijpende reorganisatie waarbij gedwongen ontslagen niet zijn uit te sluiten. Het voornemen tot reorganisatie is inmiddels vastgesteld. Het voorstel tot reorganisatie waarin duidelijkheid wordt gegeven over de personele gevolgen wordt in 2000 opgesteld.

Erasmus Forum

In het verslagjaar is besloten om het Erasmus Forum op te heffen. Een deel van de activiteiten is overgeheveld naar de Erasmus Plus B.V. Deze reorganisatie kon worden afgerond zonder gedwongen ontslagen.

Erasmus universitair Medisch Centrum Rotterdam (EMCR)

Eind 1998 is de intentie uitgesproken om te komen tot een vergaande vorm van integratie met het Academisch Ziekenhuis Rotterdam. Op termijn zullen de faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen van de Erasmus Universiteit Rotterdam en het Academisch Ziekenhuis Rotterdam samengaan in het EMCR. De uitgangspunten voor een dergelijke samenvoeging zijn in 1999 besproken. Ultimo 1999 is in de nota bouwstenen EMCR beschreven langs welke hoofdlijnen het EMCR tot stand kan komen. Op basis van de inhoud van deze nota is een voornemen tot reorganisatie opgesteld dat, na overleg met de medezeggenschapsorganen van de EUR, in de loop van 2000 zal worden vastgesteld. Van gedwongen ontslagen zal bij deze operatie geen sprake zijn. Alle betrokken medewerkers krijgen een werkgelegenheids- en salarisgarantie.

Social Research Methodology

Documentation Centre (SRM)

De Universiteitsbibliotheek heeft het voornemen kenbaar gemaakt om de activiteiten van het SRM te willen beëindigen en over te hevelen naar het Nederlands Instituut voor Wetenschappelijke Informatiediensten (NIWI). Over het voornemen voor deze reorganisatie is inmiddels overleg gevoerd met de dienstraad van de bibliotheek, de Universiteitsraad en het Erasmus Universiteit Rotterdam Overleg Personeelsaangelegenheden (EUROPA). Naar verwachting zal deze reorganisatie in het voorjaar van 2000 worden afgerond.

Accountancy, Administratieve, Organisatie en Bestuurlijke Informatiekunde (ACAB)

De faculteit der Economische Wetenschappen heeft besloten om de postinitiële taken op het gebied van de accountancy onder te brengen in een besloten vennootschap (EURAC B.V.) onder de Erasmus Holding B.V. De onderhavige overheveling vindt plaats op basis van het bij de EUR geldende protocol bij uitbestedingen.

6.12 Kwantitatieve gegevens over personeel

In 1999 nam het aantal personen in dienst van de EUR toe: van 3228 op 1 januari 1999 tot 3320 op 31 december; een stijging van 2,85%. Omgerekend naar volledige arbeidsplaatsen nam de werkgelegenheid toe met 3,47% van 2563 fte naar 2652 fte. Deze toename kan grotendeels worden toegeschreven aan het wetenschappelijk personeel; dit nam met 75 fte toe. Het aandeel ondersteunend en beheerspersoneel groeide eveneens maar in bescheiden mate, namelijk met 14 fte. Tabel 11 en 12 leveren informatie over de samenstelling van het personeelsbestand.

6. PERSONEELSBELEID

Tabel 11

Totaal aantal volledige arbeidsplaatsen (peildatum 31 december 1999)

		hl	uhd u	d	ovwp	aio	stud.ass.	obp	totaal
CD	Mannen	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	247,6	248,6
	Vrouwen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	150,7	150,7
	Totaal	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	398,3	399,3
FHKW	Mannen	7,3	4,0	13,6	6,5	1,0	0,5	2,8	35,6
	Vrouwen	0,0	2,0	4,6	7,7	0,0	2,1	9,2	25,6
	Totaal	7,3	6,0	18,1	14,2	1,0	2,6	12,0	61,2
FdW	Mannen	2,1	0,0	11,1	5,5	4,0	1,0	2,9	27,1
	Vrouwen	0,0	0,0	1,0	1,4	0,8	0,4	2,4	6,0
	Totaal	2,6	0,0	12,1	6,9	4,8	1,4	5,3	33,1
FBK	Mannen	17,9	24,3	37,6	17,8	30,0	14,8	25,0	167,3
	Vrouwen	1,0	0,0	8,0	0,3	10,0	9,4	50,5	79,1
	Totaal	18,9	24,3	45,6	18,1	40,0	24,1	75,4	246,4
FRG	Mannen	18,9	20,3	32,0	14,5	13,3	6,1	17,0	122,2
	Vrouwen	1,2	7,0	15,9	10,4	9,0	12,2	42,2	97,9
	Totaal	20,1	27,3	47,9	24,9	22,3	18,3	59,8	220,1
FGG	Mannen	64,9	48,2	76,8	140,3	77,8	1,3	217,9	627,1
	Vrouwen	0,8	7,3	21,3	111,4	97,0	0,4	279,7	517,8
	Totaal	65,7	55,5	98,1	251,7	174,8	1,7	497,5	1144,9
BMG	Mannen	3,5	7,8	10,3	12,6	4,0	0,8	2,3	41,3
	Vrouwen	0,0	0,4	4,0	15,5	3,8	2,5	14,1	40,3
	Totaal	3,5	8,2	14,3	28,1	7,8	3,3	16,4	81,6
FSW	Mannen	11,6	12,3	20,6	10,9	8,8	1,7	3,8	69,7
	Vrouwen	0,7	0,0	2,9	1,7	9,0	3,0	20,9	38,2
	Totaal	12,3	12,3	23,5	12,6	17,8	4,7	24,7	107,9
FEW	Mannen	29,8	36,8	63,9	48,2	37,5	15,0	30,4	261,6
	Vrouwen	0,00	0,5	10,0	14,2	12,0	7,7	52,1	96,5
	Totaal	29,8	37,3	73,9	62,4	49,5	22,7	82,5	358,1
TOTAAL	Mannen	157,5	153,8	265,8	256,4	176,4	41,1	549,7	1600,6
	Vrouwen	3,7	17,2	67,7	162,5	141,6	37,6	621,7	1052,1
	Totaal EUR	161,2	171,0	333,5	418,9	318,0	78,7	1171,5	2652,6 ¹⁾

¹⁾ Inclusief tweede- en derde-geldstroom

Tabel 12

Totaal aantal personen (peildatum 31 december 1999)

		hl	uhd u	d	ovwp	aio	stud.ass.	obp	totaal
CD	Mannen	1	0	0	0	0	0	265	266
	Vrouwen	0	0	0	0	0	0	195	195
	Totaal	1	0	0	0	0	0	460	461
FHKW	Mannen	8	4	17	10	1	2	4	46
	Vrouwen	0	2	5	12	0	6	11	36
	Totaal	8	6	22	22	1	8	15	82
FdW	Mannen	3	0	13	8	4	5	4	37
	Vrouwen	0	0	1	2	1	2	3	9
	Totaal	3	0	14	10	5	7	7	46
FBK	Mannen	24	28	44	19	30	59	26	230
	Vrouwen	1	0	9	1	10	38	59	118
	Totaal	25	28	53	20	40	97	85	348
FRG	Mannen	27	21	41	20	14	21	19	163
	Vrouwen	2	8	20	13	9	37	54	143
	Totaal	29	29	61	33	23	58	73	306
FGG	Mannen	68	50	91	161	78	5	230	683
	Vrouwen	1	8	28	136	98	2	358	631
	Totaal	69	58	119	297	176	7	588	1314
BMG	Mannen	5	8	12	17	4	3	3	52
	Vrouwen	0	1	5	20	4	12	16	58
	Totaal	5	9	17	37	8	15	19	110
FSW	Mannen	14	14	22	14	9	6	4	83
	Vrouwen	2	0	4	3	10	11	26	56
	Totaal	16	14	26	17	19	17	30	139
FEW	Mannen	46	42	87	66	39	56	35	371
	Vrouwen	0	1	14	21	12	27	68	143
	Totaal	46	43	101	87	51	83	103	514
TOTAAL	Mannen	196	167	327	315	179	157	590	1931
	Vrouwen	6	20	86	208	144	135	790	1389
	Totaal EUR	202	187	413	523	323	292	1380	3320

Vrouwen

Op 1 januari 1999 waren er 1313 vrouwen in dienst van de EUR: 40.7% van de totale formatie. Op 31 december waren dat er 1380, waarmee hun aandeel in het totale personeelsbestand opliep tot 41.5%. Het aantal vrouwelijke hoogleraren steeg met één persoon (6 personen, 3,7 fte.). Het aantal vrouwelijke UHD's groeide met 5 naar 20. Het aantal vrouwelijke UD's daalde met één naar 86.

Gedifferentieerd belonen

De oordeelsvorming over het functioneren van medewerkers vindt jaarlijks plaats. De in het kader van de functioneringsgesprekken verworven inzichten vormen daarbij een belangrijk hulpmiddel. Aan medewerkers die goed of zeer goed hebben gefunctioneerd kan een extra beloning worden toegekend in de vorm van een gratificatie, een extra periodiek dan wel een functioneringstoelage. Tabel 13 geeft een beeld van de toekenningen in 1999.

Tabel 13

Beloningen

Toekenning	Aantal personen
Gratificatie	589
Extra periodiek	67
Functioneringstoelage	58
Totaal	714

Ook in 1999 zijn bijzondere beloningen verstrekt aan medewerkers die voor de EUR behouden dienden te worden. Hieronder volgt een overzicht van de toegekende arbeidsmarkttoelagen, waarmee in geld een bedrag van f 507.945 gemoeid was.

Tabel 14

Arbeidsmarkttoelagen

Sectoren	Aantal personen	Percentages
Financieel-economisch	9	15
Automatisering	9	15
Wetenschappelijk	22	37
Overig	20	33
Totaal	60	100

Ziekteverzuim

Het totale ziekteverzuimpercentage was in 1999 3,3% (ten opzichte van 1998: 3,4%) De gemiddelde ziekteduur steeg met ruim 3 dagen, van 18,3 naar 21,7 dagen. In 1999 werden verder 6 medewerkers geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt.

Tabel 15

Ziekteverzuimpercentage

Personeelscategorie	Percentage
WP	1,95
OBP	5,15
WP & OBP	3,33

Tabel 16

Gemiddelde ziekteduur in dagen ⁶

Personeelscategorie	Duur
WP	20,33
OBP	22,00
WP & OBP	21,70

Tabel 17

Ziekmeldingsfrequentie ⁷

Personeelscategorie	Gevalen per 100 medewerkers
WP	39,79
OBP	123,00
WP & OBP	76,00

Tabel 18

Percentage niet ziek ⁸ Personeelscategorie

Personeelscategorie	Niet ziek per 100 medewerkers
WP	79,50
OBP	41,80
WP & OBP	63,90

Tabel 19

Arbeidsongeschikt

Aantal	Volledig	Gedeeltelijk
6	3	3

⁶ De gemiddelde ziekteduur in dagen is berekend aan de hand van de in 1999 beëindigde ziektegevallen, zonder verrekening van verlofdagen of deeltijdfactor

⁷ Ziekmeldingsfrequentie: het aantal dagen in 1999 begonnen ziektegevallen per 100 medewerkers

⁸ % niet ziek: het aantal medewerkers per 100 dat niet ziek is gemeld

7

HOOFDSTUK 7

Huisvesting, materieel en milieu

7.1 Huisvesting

Het ruimtebestand van de Erasmus Universiteit Rotterdam is in het verslagjaar toegenomen met ca. 7200 m² netto functioneel. In december werd op het Woudesteincomplex de nieuwe behuizing van de Rotterdam School of Management en het Institute for Housing and Urban Development Studies (IHS) (het J-gebouw) in gebruik genomen.

Op het complex Hoboken is naast verbouwingen van ondergeschikte aard, het nieuwe COH (Computerondersteuning Hoboken) in de laagbouw zuid in bedrijf genomen. Op Woudestein werd de Aula geheel opnieuw ingericht en er werden enige werkcollegezalen tot PC-zalen verbouwd. In het kader van het antirookbeleid wordt het rookverbod in de algemene ruimtes thans bevredigend nageleefd. Voor degenen die het roken echt niet kunnen laten, is er een beperkt aantal rookruimtes gereserveerd.

Ruimtebestand EUR per 1 januari 1998, 1999 en 2000 in m²
netto-functioneel

	1998	1999	2000
Woudestein	70.005	70.115	77.281
Hoboken	56.016	54.731	54.643
Totaal EUR	126.021	124.846	131.924

7.2 Arbo en milieu

De zorg voor arbeidsomstandigheden en milieu is bij de universiteit geïntegreerd in het totale instellingsbeleid. Met betrekking tot de arbeidsomstandigheden en de milieuzorg zijn de volgende diensten werkzaam.

Van 1-1-1999 t/m 31-7-1999:

EURZA Arbo B.V. (gecertificeerde externe Arbo-dienst);
GAMD (Gezamenlijke Arbo- en Milieudienst AZR/EUR).

Van 1-8-1999 t/m 31-12-1999:

Avios Arbo (gecertificeerde externe Arbo-dienst;
voor een beschrijving wordt verwezen naar § 6.7);
AVM (sector Arbo, Veiligheid en Milieu);
Biologisch veiligheidsfunctionaris (BVF);
Stralings Beschermingsdienst (SBD).

Bij de AVM, BVF en SBD zijn deskundigen werkzaam op het terrein van:

- veiligheid, arbeidshygiëne en ergonomie;
- stralingshygiëne;
- biologische veiligheid;
- milieu.

Deze diensten stellen zich tot taak het bevorderen van veilige en gezonde werkomstandigheden van medewerkers en het terugdringen van beroepsrisico's en milieubelastende factoren. Verder wordt het College van Bestuur geadviseerd over het te voeren beleid inzake de arbeidsomstandigheden en het milieu.

In 1999 is, in samenwerking met de Arbo- en Milieu Koördinatoren (AMK'ers), zowel op het Hoboken- als het Woudesteincomplex, een aantal RIE's uitgevoerd.

Ook werden er werkplekbezoeken verricht en adviezen gegeven. Deze werkplekbezoeken en adviezen hadden betrekking op:

- algemene veiligheid;
- binnenklimaat;
- beeldschermen;
- asbest;
- chemische veiligheid;
- microbiologische veiligheid;
- stralingshygiëne;
- milieuaspecten.

Om de kennis van de AMK'ers met betrekking tot verandering in wetgeving, interne voorschriften en technologische ontwikkelingen op peil te houden, is er een aantal cursussen en voorlichtingsbijeenkomsten gehouden. Onderwerpen die werden besproken, zijn chemicaliënbeheer, biologische veiligheid, implementatie van het milieuzorgsysteem gekoppeld aan de milieuvergunningen, risicoinventarisatie en -evaluatie, wetgeving en organisatie van de arbo- en milieuzorg bij de EUR.

Milieu

Nadat eind 1998 de vergunningaanvragen voor het Hobokencomplex zijn ingediend, is in 1999 een start gemaakt met de implementatie van het milieuzorgsysteem op dit complex. In dit kader is een aantal milieuauditors opgeleid die de milieuaudits bij de FGG gaan uitvoeren. Daarnaast zijn er verscheidene registraties opgezet om inzicht te krijgen in de mate waarin milieumaatregelen het gewenste effect hebben.

In april is de Meerjarenspraak Energie-efficiency (MJA) voor het Wetenschappelijk Onderwijs ondertekend. Daarna is de uitvoering hiervan ter hand genomen met ondersteuning van een extern adviesbureau. Voor het Hobokencomplex is een chemicaliënbeheersysteem opgezet waarin informatie over gevaarlijke stoffen is opgenomen, alsmede een uitgebreide registratie van ingekochte chemicaliën.

Nieuwe ontwikkelingen

De interne deskundigen zullen in de komende tijd de activiteiten op het gebied van arbo en milieu verder vormgeven. Vooral de voorlichting op alle deelgebieden zal veel aandacht krijgen. De implementatie van het milieuzorgsysteem voor FGG wordt verder uitgewerkt en aangevuld met een energiezorgsysteem om aan de MJA Energie-efficiency te kunnen voldoen. De RIE wordt afgerond en het daarin opgenomen "Plan van Aanpak" zal aan de hand van jaarlijkse actieprogramma's worden uitgevoerd.

Sophia ←

Dijkzigt →

8

HOOFDSTUK 8

Academisch Ziekenhuis Rotterdam

8.1 *EMCR*

In oktober 1998 is een stuurgroep ingesteld ter voorbereiding van de totstandkoming van het Erasmus *universitair* Medisch Centrum Rotterdam (EMCR). Eén jaar later heeft deze stuurgroep aan het College van Bestuur van de EUR en de Raad van Bestuur van het AZR de nota 'Bouwstenen EMCR' aangeboden. In deze nota wordt een drietal aspecten van de toekomstige organisatie van het EMCR in beeld gebracht, i.c. een strategische beleidsvisie, de juridische bestuursvorm en de topstructuur en, ten slotte, een eerste schets van de toekomstige beheersorganisatie.

De overwegingen om een geïntegreerd EMCR tot stand te brengen zijn deels van algemene, deels van specifiek Rotterdamse aard. Binnen de geïntegreerde organisatie kan samenhangend beleid op de hoofdtaken onderwijs/opleiding, onderzoek en patiëntenzorg worden ontwikkeld en uitgevoerd en kunnen dwarsverbindingen worden aangebracht, die nieuwe mogelijkheden scheppen om elk van de drie taken op topniveau uit te voeren. Geïntegreerd bestuur maakt grotere zichtbaarheid en krachtiger beleid naar buiten mogelijk. Specifiek Rotterdamse overwegingen betreffen de nieuwe kansen die gecreëerd worden door de voorgenomen nieuwbouw van het AZR, de totaal nieuw opgezette artsopleiding en de aanwezigheid van hoogwaardig onderzoek in het hele domein van basisvakken tot gezondheidswetenschappen, waarin nauwere integratie tot verdere versterking zal leiden. De voorlopige missieomschrijving van het EMCR luidt als volgt: "Het EMCR is een innoverend centrum voor hoogwaardige kennisontwikkeling, opleiding en zorg op het gebied van ziekte en gezondheid".

8.2 *Onderwijs en onderzoek*

Onderwijs en onderzoek zullen een krachtige impuls krijgen. Het "Erasmus arts 2007" curriculum gaat uit van een sterke integratie van kennisverwerving en praktijk waarbij probleemoplossend vermogen, attitudevorming en wetenschappelijke ontwikkeling centraal staan. Alle opleidingen zullen gericht zijn op het vroeg signaleren en koesteren van talent, onder meer door het aanbieden van extra scholingsmogelijkheden en een goede doorstroming naar specialisten- en onderzoeksopleidingen en combinaties daarvan. De opleiding Beleid en Management Gezondheidszorg (BMG) zal verder worden gesti-

muleerd, waarbij het ziekenhuis meer als academische werkplaats zal fungeren. De verpleegkundigenopleiding zal sterker naar inhoud en niveau worden gedifferentieerd.

Het onderzoekbeleid is gericht op het verder uitbouwen van de sterke positie van het EMCR op een aantal zwaartepunten in het hele scala dat loopt van het ont-rafelen van ziekteoorzaken en -mechanismen tot het ontwikkelen en evalueren van preventieve en curatieve interventies en van zorgstructuren. Daarnaast zal steeds gericht worden gezocht naar nieuwe kansrijke ontwikkelingen en zal voldoende bestuurlijke en financiële flexibiliteit worden gehandhaafd om daarop in te spelen door nieuw talent aan te trekken of te behouden.

De zorgfunctie van het EMCR omvat zowel de intramurale patiëntenzorg als een spilfunctie in een omvangrijk zorgcircuit. Beleid om in de patiëntenzorg de patiënt centraal te stellen is reeds ingezet. Om recht te doen aan de behoeften van de populatie en tevens voorwaarden voor sterke opleidingen en onderzoek te scheppen wordt gestreefd naar een zorgmix van 50% topreferentiezorg, 15% topklinische zorg en 35% algemeen specialistische zorg. Het EMCR wil zich een duidelijker positie verwerven in het totale zorgsysteem en zich daarbij als toegankelijk kenniscentrum opstellen.

8.3 *Bestuur, beleid en beheer*

Er zal een duidelijke eenheid van bestuur, beleid en beheer tot stand worden gebracht, evenals een heldere organisatiestructuur. Het medewerkersbeleid is gericht op het bieden van ontplooiingskansen en flexibiliteit in carrièreontwikkeling die het EMCR met name ook voor vrouwen een aantrekkelijke werkgever maakt.

De nota 'Bouwstenen EMCR' wordt besproken met de medezeggenschapsorganen van de EUR en het AZR. Na afronding van dit overleg zal er een voorlopig EMCR-bestuur worden gevormd dat belast zal worden met de definitieve vorming van het EMCR.

9

HOOFDSTUK 9

Financieel Jaarverslag 1999

9.1 Algemene toelichting

Resultaten 1999

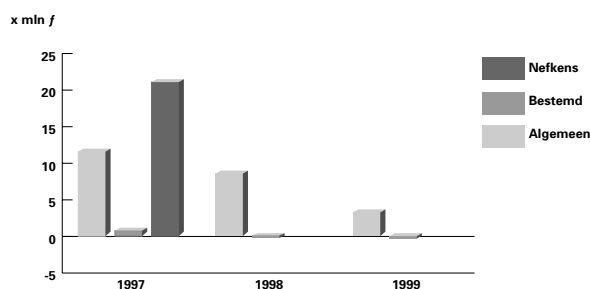
De Erasmus Universiteit heeft het jaar 1999 afgesloten met een positief exploitatieresultaat ad mln f 3,1.

Een buitengewone bate, gegenereerd uit de verkoop van terreinen aan de Abraham van Rijkevorselweg te Rotterdam, is hierin begrepen. De opbouw van het resultaat (in mln f) is als volgt:

Exploitatieresultaat algemeen	2,4
Buitengewoon resultaat	2,5
Resultaat ten laste van specifieke afschrijvingsreserves	-1,2
Resultaat ten laste van bestemde middelen	-0,6
Totaal	3,1

Zoals uit de onderstaande grafiek blijkt is dat resultaat lager dan de voorgaande jaren, ook als wordt geabstraheerd van de in 1997 ontvangen schenking voor het Nefkensgebouw.

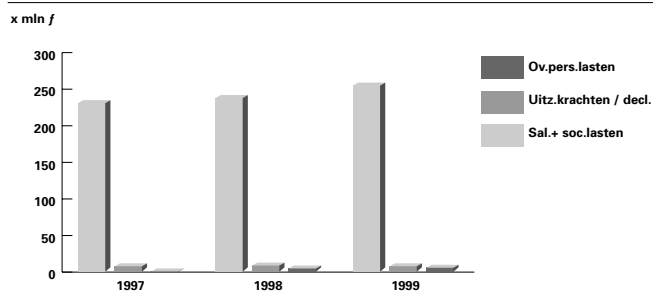
Exploitatie resultaat 1997 t/m 1999

De oorzaak voor dit lagere resultaat is een ten opzichte van vorig jaar substantieel hogere storting in de wachtgeldvoorziening. Die storting bedroeg vorig jaar mln f 14,9 en dit jaar mln f 26,7. Met deze hogere storting is geanticipeerd op de nieuwe richtlijnen voor de jaarrekening, die meer in lijn zijn met het BW. Volgens het Burgerlijk Wetboek dienen de kosten samenhangend met een reorganisatie in één keer ten laste van de exploitatie te worden gebracht.

De stijging van de personele lasten (11%) wordt voor een belangrijk deel verklaard door die hogere storting in de wachtgeldvoorziening (4%). Andere oorzaken zijn een stijging van het personeelsbestand met ca 2%, generieke salarismaatregelen inclusief incidenteel loon tot 4% en tenslotte kan genoemd worden dat de contracten die medio 1999 door de academische ziekenhuizen zijn afgesloten met de medische specialisten een doorwerking heeft naar de universiteiten omdat een deel van deze specialisten in dienst is van de universiteit.

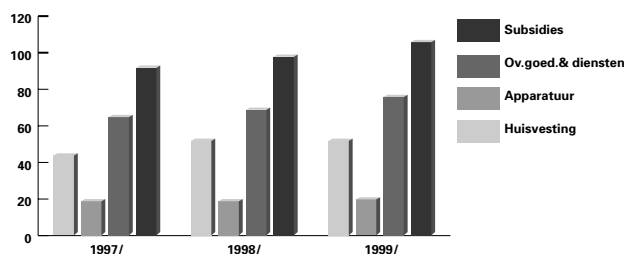
Pers. lasten ex. wachtgelddotatie

De materiële lasten zijn met 6,6% gestegen. Dit is met name toe te schrijven aan een stijging van de uitgaven 'overige goederen en diensten' (mln f 6,4) en een verhoging van de bijdrage voor de werkplaatsfunctie aan het Academisch Ziekenhuis (mln f 8,4).

Materiële lasten

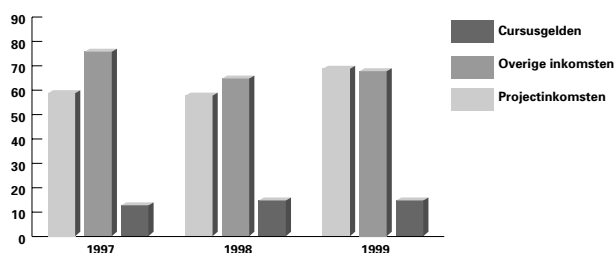
x mln f

Een deel van de stijging in de materiële uitgaven vloeit rechtstreeks voort uit de toename van de 3^e Geldstroom, waarvan het volume met 9,6% toenam. De cursusgelden bleven vrijwel constant, terwijl de omzet voor contractactiviteiten sterk is gegroeid (+ mln f 10,8). De sterkste procentuele stijgingen zijn te vinden bij de overige inkomsten en dan met name de subcategorie "doorbelasting van personeel" als gevolg van de eerder genoemde contracten met de medisch specialisten voor zover in dienst van de universiteit.

Verdeling inkomsten (3^e geldstroom)

x mln f

Investeringsen

Afgezien van een uitloop van ca. mln f 3,0 uit voorgaande jaren worden in de komende periode t/m 2010 geen omvangrijke investeringen meer voorzien ten laste van de 1^e geldstroom. Voor zover daarnaast investeringen worden gepleegd, zullen deze moeten worden gedekt uit een kostendeekkende verhuuropbrengst analoog aan het J-gebouw. Wel zullen er investeringsreserves moeten worden opgebouwd voor het 2^e decennium om groot onderhoud te kunnen plegen. Op dit moment zijn de schattingen daarvoor met onzekerheid omgeven. Zij lopen uiteen van mln f 150 tot mln f 300. Daarnaast is onduidelijk wat de invloed is van nieuwe onderwijstechnologieën op de huisvesting.

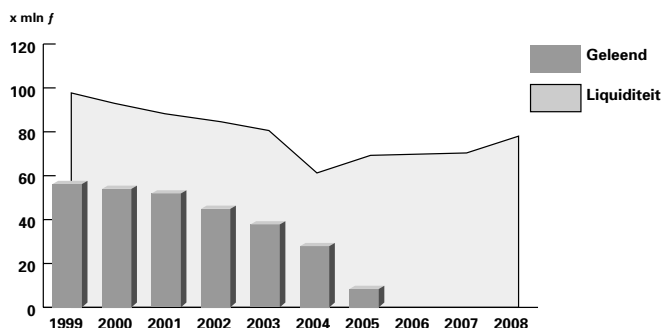
Koopmans-rapport

Medio vorig jaar heeft de commissie Koopmans, die was ingesteld door de minister van OC&W en de universiteiten, advies uitgebracht over de liquiditeits- en reservepositie van de universiteiten. Belangrijkste conclusie was dat de universiteiten eerder een tekort dan een overschot hadden in verband met de vervangingsinvesteringen (op lange termijn) in hun gebouwenbestand. Uitgaande van een afschrijvingstermijn van 30 jaar, een geschatte actuele herbouwwaarde van 10 miljard en renteneutraliteit bedroeg dit tekort 1,6 miljard. Dit tekort is ontstaan bij de overdracht van de integrale verantwoordelijkheid voor de huisvesting in 1995 door OC&W. Daarbij is dit tekort weliswaar in abstracto erkend, maar concrete compensaties zijn niet in het vooruitzicht gesteld. In het rapport wordt dan ook gepleit voor een structurele ophoging van het budget van het WO met mln f 80 ter compensatie van de structurele rentelasten. Ook de EUR bevindt zich in een tekortsituatie van in totaal ca. mln f 150. De ca. 1% per jaar achterblijvende compensatie voor de prijsstijging in de bouw accentueert dat tekort.

Liquiditeitsprognose en -beheer

Ultimo 1999 bedroeg de liquiditeit van de EUR mln f 99,3, waarvan mln f 55,4 is geleend. De toename van mln f 2,6 wordt voor mln f 3,1 verklaard uit het resultaat en de stijging van de transactieliquiditeit met mln f 25,7, terwijl investeringsactiviteiten in met name het J-gebouw hebben geleid tot een gelduitstroom van mln f 24,3, de extra kasbeperking en aflossingen hebben de liquiditeit met mln f 1,9 verminderd.

De leningen zullen in de periode 2001 t/m 2004 stapsgewijs worden afgelost. Er zijn thans geen omvangrijke investeringen voorzien ten laste van het deel van de rijksbijdrage, dat onder die noemer is opgenomen. Rekening houdende met de kapitaalcomponent in de verhuur van m.n. het J-gebouw houdt dat in dat vanaf 2002 ruim mln f 4 en na 2004 ruim mln f 10 jaarlijks kan worden afgezonderd, t.b.v. investeringen na 2010.

Liquiditeitsprognose

Vanwege die langere termijn, waarover gelden kunnen worden weggezet, heeft het College van Bestuur besloten om tenminste 80% van de lang weg te zetten middelen te gebruiken voor de aankoop van obligaties, waarvan tenminste 50% in obligaties gegarandeerd door overheden in het EURO-gebied. De resterende middelen (maximaal 20%) zullen worden belegd in mandjes van aandelen van grote Europese fondsen dan wel aandelenfondsen die wereldwijd beleggen. De kortlopende middelen worden evenals nu weggezet op de geldmarkt. Dit beleid is vastgelegd in het treasury-statuum van de universiteit.

EURO

Op basis van een eerste groslijst zijn alle organisatieonderdelen thans doende hun bedrijfsvoering door te lichten op processen, die gevoelig zijn voor de overgang naar de EURO. Na analyse van deze inventarisatie op afhankelijkheden, die het organisatieonderdeel overstijgen, worden deze besproken met de onderdelen en een transitiepad afgesproken. Totnogtoe lijkt er geen sprake van grote knelpunten mede omdat het financiële systeem de overgang op de EURO faciliteert en voor de belangrijkste toeleverende systemen, zoals de salarisadministratie, door de externe leverancier tijdig voor de overgang wordt zorggedragen.

Vooruitzichten

Dankzij de erkenning van rijkswege dat de groei in de studentenaantallen, die zich ook aan de EUR manifesteert, tot budgetverhogingen moet leiden zijn de sombere vooruitzichten, die het gevolg waren van de doorwerking van de bezuinigingen van Paars-I in de jaren 2001 t/m 2004, enigszins getemperd. Daarnaast is de EUR succesvol in de acquisitie van 3^e geldstroomactiviteiten. Om die reden wordt verwacht dat de financiële positie van de EUR in de komende jaren niet onder druk zal komen te staan. De financiële situatie van de EUR maakt het mogelijk om ook in de toekomst te investeren in vernieuwingen.

9.2 Cijfermatige samenvatting Financieel Verslag

Het totaal aan baten bedroeg mln f 570,3, (in 1998 mln f 532,6), het totaal aan lasten bedroeg mln f 569,7, (in 1998 mln f 523,7).

De baten en lasten waren als volgt verdeeld (bedragen x mln f 1,0):

	1999	1998	1997
Baten			
Rijksbijdrage	375,9	355,3	340,7
Collegegelden	39,2	36,0	34,3
Opbrengst werk voor derden	64,8	49,4	49,5
Mutatie onderhanden werk	5,2	9,8	10,4
Overige opbrengsten	81,7	78,5	89,2
Rente	3,5	3,6	2,4
Totaal baten	570,3	532,6	526,5
Lasten			
Beloning voor arbeid incl.soc.lasten	259,3	241,9	235,2
Overige personele lasten	48,7	36,3	31,1
Huisvestingslasten	52,9	52,8	44,5
Apparatuur en inventaris	21,0	20,0	19,7
Overige goederen en diensten	76,6	70,2	66,1
Rentelasten	3,9	3,9	2,7
Inkomensoverdracht AZR	98,6	90,2	83,3
Overige inkomensoverdrachten	8,7	8,4	9,2
Totaal lasten	569,7	523,7	491,8
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	0,6	8,9	34,7
Buitengewone baten	2,5		
Resultaat uit buitengewone bedrijfsvoering	2,5	0,0	0,0
Resultaat	3,1	8,9	34,7
Netto werkkapitaal (in mln f)	50,8	40,7	45,6
Current ratio	1,25	1,21	1,30

9.3 Prestatiegegevens

Vanaf 2000 wordt een nieuw bekostigingsmodel PBM ingevoerd, waarin meer dan in de huidige bekostigingssystematiek STABEK, dat in 1999 voor het laatst is toegepast, prestaties een rol spelen. Dat komt tot uitdrukking in een hoger gewicht van de prestatie-indicatoren. Daarnaast is in PBM het aantal gerealiseerde ingeschrevenen gedurende 4 dan wel 6 (geneeskunde) jaar vervangen door het aantal eerstejaars-instelling. Nog steeds geldt dat de parameters met een vertraging van 2 jaar doorwerken in de bekostiging. PBM is geijkt aan de uitkomsten 1999 van STABEK.

Ingeschrevenen 4/6 jaar in STABEK

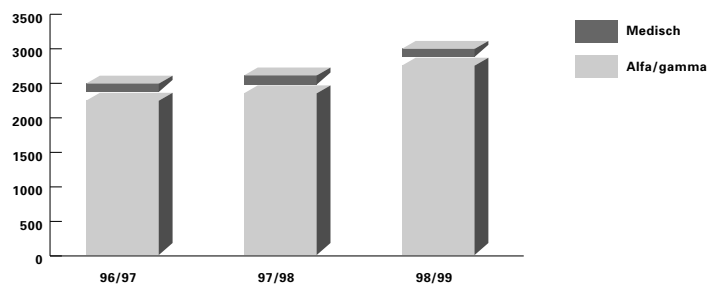
De aantallen ingeschrevenen gedurende 4 dan wel 6 jaar zijn (excl. lerarenopleiding):

Ingeschrevenen 4/6 jaar	96/97	97/98
Alfa / Gamma	6.559	6.624
Geneeskunde	1.236	1.259
BMG	305	332

De aantallen eerstejaars-instelling, die van belang zijn voor het nieuwe bekostigingsmodel PBM dat vanaf 2000 vigeert, zijn:

	96/97	97/98	98/99
Totaal	2.610	2.728	3.113
Waarvan Geneeskunde	248	259	243
Waarvan BMG	153	166	125

Aantal eerstejaars studenten

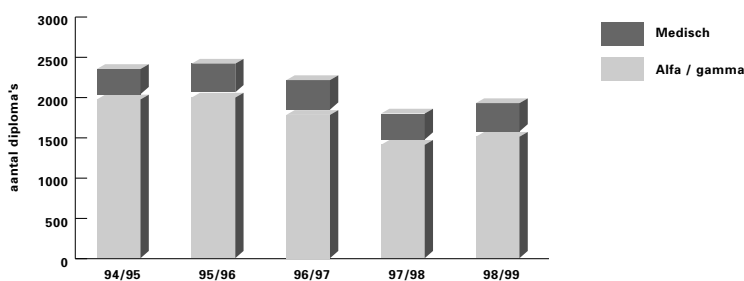

Afgestudeerden

De grafiek geeft de ontwikkeling weer van het aantal afgestudeerden tot en met 1998/99. Hieruit blijkt dat na een top in het midden van de jaren '90 het aantal afgestudeerden enigszins is gedaald in lijn met de instroomontwikkeling ca. 5 jaar eerder en nu weer licht stijgt.

	96/97	97/98	98/99
Aantal	2.263	1.861	1.990
Waarvan Geneeskunde	219	212	201
Waarvan arts	213	176	216
Waarvan BMG	57	54	52

Aantal doctoraal diploma's

Onderwijs

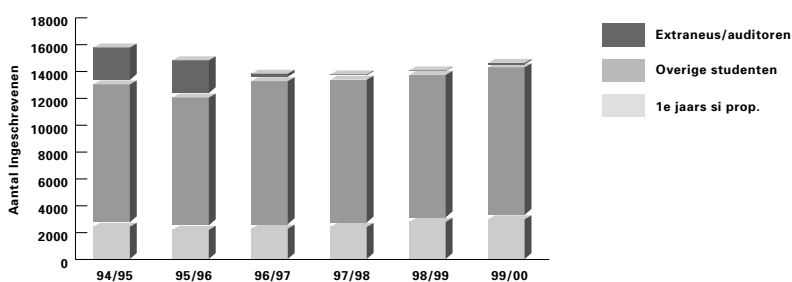
In de hieronder genoemde inschrijfgegevens (eerstejaars, overige studenten en extraneï) zijn begrepen degenen die aan een andere instelling dan de EUR aan hun financiële verplichtingen hebben voldaan.

De aantallen zijn (excl.dubbele inschrijvingen):

(1 december telling)	97/98	98/99	99/00 (1 okt.)
eerstejaars s-i prop.	2.719	3.099	3.291
eerstejaars s-i Japankunde	33	27	24
eerstejaars instelling – 1 oktober telling	2.728	3.172	3.113
eerstejaars WO-Ned.	2.651	2.872	3.262
ingeschreven studenten *	13.686	14.047	14.610
extraneï	393	285	227

* excl. 2e fase lerarenopleiding.

Ingeschrevenen 1^e fase

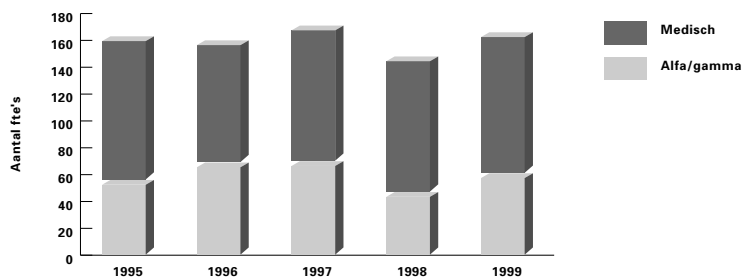
Promoties

Het aantal promoties bedroeg in 1998 en 1999:

	1998	1999
Aantal	148	166
waarvan Geneeskunde	101	105
waarvan BMG	1	1

De meerjarige ontwikkeling is als volgt:

Promotie-aantallen

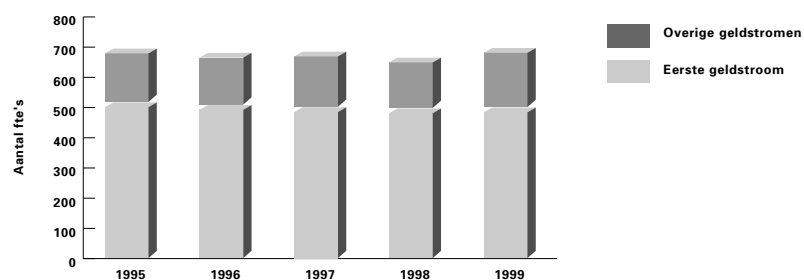

Onderzoek

Hieronder is als indicatie van de omvang van de onderzoekstaak weergegeven het aantal fte's uit de eerste geldstroom (hoofdzakelijk rijksbijdrage) dat t.b.v. het onderzoek wordt gealloceerd in de begroting, en het aantal fte's bekostigd uit opbrengsten van derden t.b.v. contract- en subsidieonderzoek.

	1998	1999
WP onderzoek 1e geldstroom cf. intern verdeelmodel	496,9	499,5
WP betrokken bij onderzoek voor derden. Excl. Toegerekende onderzoekers-fte's in 1 ^e geldstroom en WP-academische ziekenhuizen	168,4	197,1

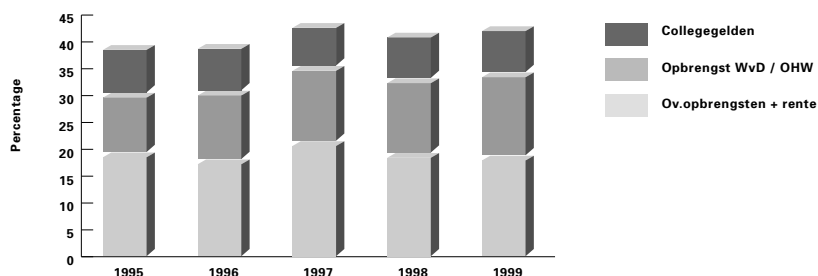
Omvang onderzoek

Exploitatie

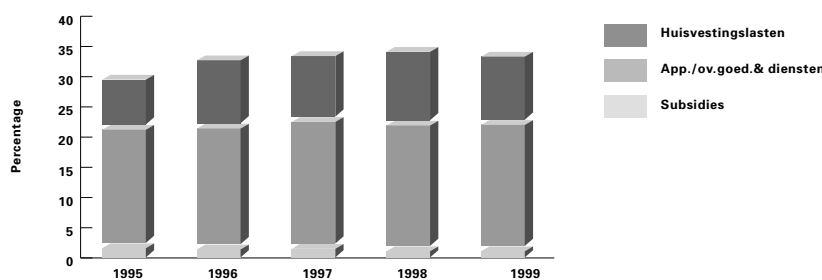
Onderstaande grafiek geeft het aandeel overige baten weer in een percentage van de totale baten onderverdeeld in collegegelden, opbrengst werk voor derden / mutatie onderhanden werk en overige opbrengsten incl. rentebaten over de jaren 1995 t/m 1999. De 'uitschieter' in 1997 is het gevolg van een eenmalige bijdrage ten behoeve van het Nefkensgebouw.

Overige baten als % totale baten (excl. Rijksbijdrage AZR)

Hieronder is het aandeel van de materiële lasten als percentage van de totale lasten weergegeven onderverdeeld in huisvestingslasten, apparatuur / overige goederen en diensten en subsidies over de jaren 1995 t/m 1999.

Materiële lasten als % totale kosten (excl. Rijksbijdrage AZR)

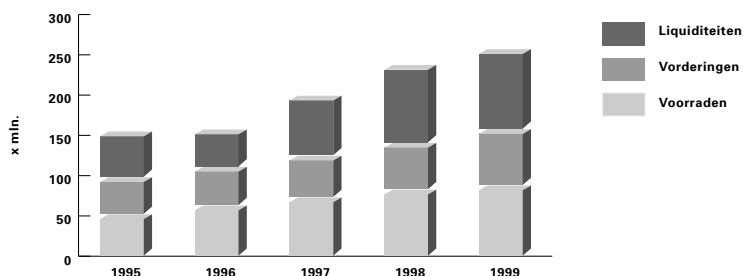

De toename vanaf 1996 van de post huisvesting is het gevolg van de stelselwijziging waardoor vanaf dat jaar de post afschrijving is opgenomen onder de huisvestingslasten.

Balans

Onderstaande grafiek geeft de vlottende activa weer onderverdeeld naar voorraden, vorderingen en liquide middelen incl. effecten over de jaren 1995 t/m 1999.

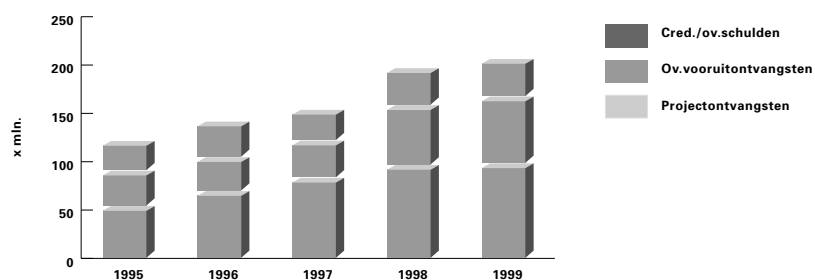
Vlottende activa

De voorraden zijn in 1999 gestegen door met name de toename in de post onderhanden werk voor projecten.

Onderstaande grafiek geeft de vlottende passiva weer, onderverdeeld naar projectontvangsten, overige vooruitontvangsten en crediteuren/overige schulden over de jaren 1995 t/m 1999.

Vlottende passiva

De sprong 1997 naar 1998 is het gevolg van de overgang op het baten-lasten stelsel voor de tegemoetkoming ziektekosten en vakantietoelagen.

Onderzoek

onderzoek is de realisatie van de toekomst van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Het onderzoek is de realisatie van de toekomst van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Het onderzoek is de realisatie van de toekomst van de Erasmus Universiteit Rotterdam.

bringt. **Exploitatie** contract en beheersverplichting

Onderstaande grafiek

het onderzoek te gebruiken of anderszins te verspreiden

collegegeld, opbrengst

het collegegeld en andere zaken van de universiteit

over de jaren 1995

gebouw

Onderzoek, onderzoek

10. JAARREKENING

10.1 Balans per 31 december 1999 (x mln f 1,0)

	1999	1998
ACTIVA		
Vaste Activa		
Materiële vaste activa	505,9	502,0
Financiële vaste activa	15,5	15,1
Vlottende Activa		
Vorraden	87,8	82,6
Vorderingen	69,9	58,1
Liquide middelen	99,3	96,7
Totaal activa	778,4	754,5
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	485,9	483,4
Voorzieningen		
Onderhoudsvoorziening	4,8	3,8
Overige voorzieningen	26,1	14,1
Langlopende schulden	55,4	56,5
Kortlopende schulden	206,2	196,7
Totaal passiva	778,4	754,5

10.2 Exploitatierekening 1999 (x mln f 1,0)

	Begroting 1999	Rekening 1999	Rekening 1998
BATEN			
Rijksbijdrage	376,5	375,9	355,3
Collegegelden	36,7	39,2	36,0
Opbrengst werk voor derden	19,7	64,8	49,4
Mutatie onderhanden werk	37,3	5,2	9,8
Overige opbrengsten	75,2	81,7	78,5
Rentebaten	2,4	3,5	3,6
Totaal baten	547,8	570,3	532,6
LASTEN			
Personele lasten	293,7	308,0	278,2
Overige lasten	248,1	261,7	245,5
Totaal lasten	541,8	569,7	523,7
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	6,0	0,6	8,9
Buitengewone baten		2,5	
Resultaat uit buitengewone bedrijfsvoering	-	2,5	-
Resultaat	6,0	3,1	8,9

10.3 Toepassing richtlijnen

Consolidatie

De cijfers van de 100% deelnemingen ERASMUS Beleggingen BV en ERASMUS Holding BV (incl. dochter BV's), zijn geconsolideerd in de jaarrekening. Deze zijn gevestigd in Rotterdam.

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

De activa en passiva zijn, tenzij anders vermeld, tegen de nominale waarde opgenomen.

Boekenbezit

Het boekenbezit is niet geactiveerd. De aanschaf wordt direct ten laste van de exploitatierekening gebracht.

Vorderingen

Waar nodig is door middel van een voorziening rekening gehouden met de mate van oninbaarheid.

Gebouwen en terreinen

Uitgangspunt voor de waardebepaling is de historische aanschafwaarde.

Vorraden

De voorraden zijn per 31 december opgenomen. De waarderingsgrondslag voor de voorraden is gebaseerd op inkooprijzen.

10.4 Toelichting op de balans

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

mln f 505,9 – (1998: mln f 502,0)

hieronder zijn opgenomen:

investeringen in gebouwen en terreinen voor mln f 486,6 (1998: mln f 481,2)

investeringen in inventaris en apparatuur voor mln f 19,3 (1998: mln f 20,8)

Terreinen en gebouwen

Bij de bepaling van de boekwaarde hebben de volgende waarderingsregels als uitgangspunt gediend:

- Op terreinen wordt niet afgeschreven.
- De afschrijvingstermijn op het bouwkundig deel is 60 jaar met een restwaarde van 20% van de historische aanschafwaarde.
- Technische installaties en overige niet tot het bouwkundig deel te rekenen investeringen worden in 25 jaar geheel afgeschreven.
- Het aandeel van het bouwkundig deel bij oplevering bedraagt 75%.
- Afgeschreven wordt met ingang van het jaar volgend op het jaar van ingebruikname. In afwijking hiervan wordt op het M-gebouw tijdsevenredig 2% per jaar afgeschreven vanaf 1 mei 1994. Het J-gebouw is begin 2000 opgeleverd.
- Het parkeerdek Woudestein wordt in 10 jaar volledig afgeschreven.

De desinvestering betreft de verkoop van terreinen aan de Abraham van Rijckevorselweg te Rotterdam.

	Historische aanschafwaarde	Afschrijvingen	Boekwaarde
Ultimo 1998 cf. Jaarrekening 1998	634,8	153,6	481,2
Investeringen 1999	19,1		19,1
Afschrijving		13,2	-13,2
Desinvestering	-0,5		-0,5
Ultimo 1999	653,4	166,8	486,6

De kosten van 'eerste inrichting' zijn opgenomen onder 'inventaris en apparatuur'.

De herbouwwaarde van gebouwen t.b.v. de verzekering is volgens een in 1995 uitgevoerde taxatie geraamd op mln f 770.

Inventaris, apparatuur en 1^e inrichting

Activawaardering

De EUR hanteert een afschrijvingsregime voor roerende goederen met een aanschaffingsprijs van meer dan Kf 25,0. De Erasmus Holding BV en haar dochters activeren roerende goederen met een aanschafwaarde vanaf Kf 5. De eerste afschrijvingstranche vindt plaats in het jaar van aanschaf. De afschrijvingstermijn is afhankelijk van het soort apparaat en varieert van 3 tot 25 jaar. De van derden ontvangen bijdragen voor apparatuuraanschaffingen zijn als inhaalafschrijving in mindering op de boekwaarde gebracht.

	Historische aanschafwaarde	Afschrijvingen	Boekwaarde
Ultimo 1998 cf. Jaarrekening 1998	63,1	42,3	20,8
Investerings 1999	6,2		6,2
Afschrijving		7,7	-7,7
Uitlichting 1999	-2,4	-2,4	-
Ultimo 1999	66,9	47,6	19,3

De kostprijs van apparatuur met een aanschafwaarde tussen Kf 5,0 en Kf 25,0 bedroeg in afgelopen jaren (in mln f)

1994	1995	1996	1997	1998	1999
3,4	3,6	2,9	3,2	3,6	3,6

Financiële vaste activa

mln f 15,5 – (1998: mln f 15,1)

Deze activa zijn tegen nominale waarde gewaardeerd. Naast de vordering op het Ministerie van OC&W in verband met de opgelegde kasbeperking ad mln f 10,6 (1998: mln f 9,8), worden hieronder leningen aan deelnemingen van de EUR opgenomen ad mln f 4,9 (1998: mln f 5,3). De specificatie van de leningen is als volgt:

	1999 In mln f	1998 In mln f
Lening Erasmus Zalenverhuur BV - tegen 5% - looptijd 30 jaar - begindatum 15-4-1992 1)	1,8	1,9
Lening St.Studenten Voorzieningen - renteloos - looptijd 15 jaar - begindatum 5-4-1993 2)		2,4
Lening St.Studenten Voorzieningen - renteloos - Looptijd 20 jaar (t.b.v.renovatie roeigebouw) 3)		0,5
Lening St.Studenten Voorzieningen - tegen 4½% - looptijd ca.20 jaar - begindatum 01-01-1999 4)	2,6	
Lening St.Erasmus Facilitair Centrum - renteloos - begindatum 07-04-1992 5)	0,2	0,2
Lening NSOB - renteloos - begindatum 13-02-1996 6)	0,3	0,3
Totaal	4,9	5,3

1. De door Erasmus Zalenverhuur BV te ontvangen huurpenningen zijn aan de EUR verpand.
2. De lening van oorspronkelijk mln f 4,0 is aan de SSVR verstrekt ter realisatie van de uitbreiding en renovatie van het sportcomplex. De SSVR heeft voor deze uitbreiding een aparte stichting 'SEKZ' opgericht.
3. Door de EUR is aan de SSVR een lening verstrekt t.b.v.renovatie roeigebouw.
4. Met de SSVR is een overeenkomst gesloten tot harmonisatie van geldleningen verstrekt door de EUR aan de SSVR. De bestaande leningen aan de SSVR zijn hiermee met ingang van 1 januari 1999 omgezet naar één rentedragende lening.
5. Direct opeisbaar. Als zekerheid dienen de aandelen in Erasmus Zalenverhuur BV.
6. Lening NSOB betreft het EUR-aandeel ad Kf 250 in een mede door de Universiteit Utrecht, Universiteit Amsterdam en de Universiteit Leiden verstrekte lening aan de NSOB ad mln f 1,0.

VLOTTENDE ACTIVA**Voorraden**

mln f 87,8 – (1998: mln f 82,6)

De post voorraden bestaat uit de volgende onderdelen:

	1999 In mln f	1998 In mln f
Vorraad PC-Shop	0,2	0,2
Magazijn kantoorartikelen/technisch	0,3	0,3
Relatiegeschenken	0,1	0,1
Onderhanden werk 1)	87,2	82,0
Totaal	87,8	82,6

1. Hieronder zijn de ultimo 1999 nog niet opgeleverde projecten (in opdracht en voor rekening van derden uitgevoerde onderzoeks- en onderwijsopdrachten) drukkende directe en indirecte lasten opgenomen.

Vorderingen

mln f 69,9 – (1998: mln f 58,1)

Onder de vorderingen zijn opgenomen:

	1999 In mln f	1998 In mln f
Debiteuren	44,2	41,4
Vorderingen op rechtspersonen, waarin wordt deelgenomen	8,1	4,1
Overige vorderingen w.o.transitoria	17,6	12,6
Totaal	69,9	58,1

Liquide middelen

mln f 99,3 – (1998: mln f 96,7)

Het saldo liquide middelen is als volgt opgebouwd:

	1999 In mln f	1998 In mln f
Kassen	0,1	0,1
Bank- en girorekeningen	99,2	96,6
Totaal	99,3	96,7

De EUR heeft een zogenaamde "parapluafsprake" met de huisbankier gemaakt, die inhoudt dat negatieve saldi op de ene rekening worden gecompenseerd met positieve saldi op andere rekeningen. Rente wordt berekend over de som van de saldi. Het positieve saldo van deze bankrekeningen is inclusief de hieronder opgenomen deposito's (in mln f 1,0);

10. JAARREKENING

Vervaldatum	Rente %	Bedrag
01-01-2000	3,21	3,95
01-01-2000	3,50	1,79
10-01-2000	3,28	10,00
17-01-2000	3,45	0,36
26-01-2000	3,39	3,75
26-01-2000	3,45	1,08
31-01-2000	3,47	17,64
02-02-2000	3,00	0,46
29-02-2000	3,15	17,50
29-02-2000	5,75	5,00
12-12-2000	5,20	0,65
02-02-2001	3,15	0,46
12-12-2001	5,40	0,65
04-02-2002	3,25	0,46
12-12-2002	5,00	0,65
03-02-2003	3,40	0,46
12-12-2003	4,80	0,65
02-02-2004	3,50	0,46
22-12-2004	3,90	0,65
02-02-2005	3,65	0,46
3 mnd	2,52	1,04
Onbepaald	2,77	1,10
Onbepaald	3,21	0,17
Onbepaald	3,21	1,60
Onbepaald	Variabel	5,00
		75,99

De liquide middelen zijn in 1999 gestegen met mln f 2,6 tot mln f 99,3.

EIGEN VERMOGEN

mln f 485,9 – (1998: mln f 483,4)

Het eigen vermogen is opgebouwd uit de algemene reserves (bestaande uit bedrijfsreserve en bestemde reserves) en overige reserves (bestaande uit afschrijvingsreserves en reserve voorheen vermogen uit onroerende goederen).

Het verloop in het eigen vermogen is als volgt:

	1998	Mutatie	1999
Bedrijfsreserve	80,2	5,3	85,5
Bestemde reserves	19,1	-1,0	18,1
Afschrijvingsreserves	4,5	-1,2	3,3
Reserve voorheen vermogen uit onroerende goederen	379,5	-0,5	379,0
	483,3	2,6	485,9

Binnen de reserves is mln f 0,4 verschoven van bestemde reserves naar bedrijfsreserves.

Het bedrag aan interne trekkingsrechten binnen de bedrijfsreserve bedraagt mln f 85,4.

De desinvestering als gevolg van de verkoop van grond is rechtstreeks t.l.v. het eigen vermogen gebracht.

VOORZIENINGEN**Onderhoudsvoorzieningen**

mln f 4,8 – (1998: mln f 3,8)

De onderhoudsvoorziening is in 1999 met mln f 1,0 toegenomen tot mln f 4,8.

Het verloop van de onderhoudsvoorziening kan als volgt worden geschetst:

	In mln f
Saldo ultimo 1998	3,8
Dotatie 1999	17,8
Onttrekking 1999	-16,8
Totaal	4,8

Overige voorzieningen

mln f 26,1 – (1998: mln f 14,1)

Voorziening rechtspositionele maatregelen

mln f 25,6 – (1998: mln f 13,4)

In het licht van de veranderende regelgeving voor de verslaglegging van de universiteiten, die steeds meer gaat aansluiten bij dat wat gebruikelijk is conform het BW, is de benodigde omvang voor deze voorziening opnieuw vastgesteld. Er wordt van uit gegaan dat binnen de toekomstige rijksbijdrage altijd voldoende ruimte is voor de dekking van de zogenaamde oude wachtgelden d.w.z. de kosten van wachtgelden, die voor 1992 zijn ontstaan ten laste van het ministerie van OC&W, maar sinds de bevoegdheidsoverdracht in 1992 lopen over de begroting van de EUR.

De voorziening ad mln f 25,6 is dan ook bedoeld voor de daarna ontstane verplichtingen. De omvang is bepaald door uitgaande van de brutoverplichting conform de opgave van USZO ad mln f 32 rekening te houden met een realisatiepercentage van 80%. Dit percentage is afgeleid van de realisatie 1999 en de opgetreden schommelingen in de brutoverplichting. In 1998 bedroeg de dotatie op basis van de oude systematiek mln f 14,9.

Het verloop is als volgt:

	In mln f
Saldo ultimo 1998	13,4
Uitgaven t.i.v. voorziening 1)	-14,5
Storting	26,7
Saldo ultimo 1999	25,6

1) Hierin is begrepen mln f 9,6 aan door USZO gefactureerde bedragen.

Afstudeerfonds

mln f 0,5 - (1998: mln f 0,7)

Conform de nieuwe richtlijnen is een afstudeerfonds in de vorm van een voorziening van mln f 0,5 opgenomen. De opgenomen omvang betreft het bedrag dat de EUR op basis van aan studenten toegekende bedragen in 1999 zal moeten uitbetalen in 2000.

LANGLOPENDE SCHULDEN

mln f 55,4 - (1998: mln f 56,5)

Hieronder is opgenomen een lening verstrekt door de Bank Nederlandse Gemeenten aan de Erasmus Beleggingen BV ad mln f 32,0 waarop t/m 1999 mln f 6,6 is afgelost. Deze lening is verstrekt tegen een rentepercentage van 8,55% af te lossen in 30 jaarlijkse termijnen vanaf 1994. De EUR heeft zich jegens de geldgever borg gesteld voor een richtige nakoming van alle verplichtingen van de geldnemer uit de leningsovereenkomst waarvoor een positieve hypotheekverklaring is verstrekt.

Tevens is een lening verstrekt door de Bank Nederlandse Gemeenten aan de EUR ad mln f 30,0 waarvan onderstaand gespecificeerd de rentepercentages op jaarbasis en vervaldata:

- f 6 mln, rente 5,20%, vervaldatum 28-10-2001.
- f 6 mln, rente 5,36%, vervaldatum 28-10-2002.
- f 6 mln, rente 5,46%, vervaldatum 28-10-2003.
- f 12 mln, rente 5,72%, vervaldatum 28-10-2005.

KORTLOPENDE SCHULDEN

mln f 206,2 - (1998: mln f 196,7)

Deze schulden zijn als volgt uit te splitsen:

	1999 In mln f	1998 In mln f
Crediteuren	20,1	26,4
Vooruitontvangen bedragen en nog te betalen posten:		
• Projectontvangsten	98,3	96,6
• Collegegelden	27,3	26,1
• ZNU en vakantietoelagen	12,2	11,5
• AZR (incl.bijdr.Acad.Huisartsengeneesk.)		3,5
• Rijksbijdrage i.v.m. studeerbaarheidsfonds	2,6	1,9
• Overig w.o. cursusgelden	27,0	18,9
Schulden aan rechtspersonen, waarin wordt deelgenomen	0,7	0,2
Schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen	14,7	8,4
Overige schulden	1,1	1,2
Schulden ter zake van pensioenpremie	2,2	2,0
Totaal	206,2	196,7

Ter toelichting wordt het volgende opgemerkt:

- Het bedrag 'projectontvangsten' betreft de bijdragen die in 1999 of eerder zijn gefactureerd voor de ultimo jaar nog niet opgeleverde projecten.
- De looptijd van de overige categorieën is korter dan één jaar.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De niet uit de balans blijvende verplichtingen betreffen:

- De garantiestelling m.b.t. exploitatiekosten van Zalenverhuur
- Huurcontracten voor het M-gebouw en Visser 't Hooft met Zalenverhuur BV ad mln f 5,5 per jaar die lopen tot december 2000 met een verlengingsclausule.
- De resterende bestedingsverplichting ad mln f 3,3 in verband met ontvangen Spinoza-prijzen en Louis Jeantetprijs.
- Bestemde rijksbijdragen voor duale trajecten (mln f 0,6) en uitwisseling met Indonesië (mln f 0,3).
- Overeenkomst met de SSVR op grond waarvan de SSVR jaarlijks een subsidie ontvangt van mln f 1,6 met een looptijd van 5 jaar t/m 2003 met een verlengingsclausule.
- Investerings in het J-gebouw van in totaal circa mln f 32 waarvan ultimo 1999 ruim mln f 31,2 was gerealiseerd.
- Opgebouwde tegoeden aan vakantiedagen van het personeel.

10.5 Toelichting op de exploitatierekening*Algemeen*

De exploitatierekening is opgesteld conform het baten-lasten-stelsel.

Rijksbijdrage

mln f 375,9 – (1998: mln f 355,3)

De door het departement toegekende rijksbijdrage 1999 bedroeg, inclusief de uitkering voor wachtgelden en investeringen, mln f 376,4. Hiervan is mln f 0,5 aan studeerbaarheidsmiddelen verantwoord als vooruitontvangen rijksbijdrage.

De toegekende rijksbijdrage kan worden onderscheiden in (bedragen in mln f):

Een modelmatig berekende rijksbijdrage voor de universiteit	233,4
Een rijksbijdrage die de EUR ontvangt voor het AZR, waarin begrepen mln f 18,6 t.b.v. taken die binnen de EUR worden uitgevoerd.	117,1
Toewijzing voor wachtgelden voor EUR	9,3
Rijksbijdrage in de afschrijvingskosten / majeure schade	10,9
Stimulering duale opleidingen wo, 1e en 2e tranche	0,6
Toewijzing studeerbaarheidsmiddelen	4,9
Regeling stimulering aansluiting vwo-wo	0,2
Toegekende rijksbijdrage conform brief FTO/TBV-2000/1138 M	376,4
Af: als vooruitontvangen rijksbijdrage verantwoorde studeerbaarheidsmiddelen	0,5
Rijksbijdrage in de exploitatie	375,9

De modelmatig bepaalde rijksbijdrage wordt bepaald door het departement op basis van STABEK dat een gestabiliseerde variant is op HOBEK en in '97 is ingevoerd. De daarbij gebruikte modelparameters zijn ingeschrevenen 4/6 jr. alfa/gamma 6956, geneeskunde 1259, geslaagden alfa/gamma 1831 geneeskunde doctoraal + artsexamen 432, promoties alfa/gamma 70, promoties geneeskunde 101.

Rijksbijdrage AZR

In 1999 heeft de EUR mln f 117,1 (FTO/TBV-2000/1138 M d.d. 03-02-2000) aan rijksbijdrage ontvangen voor de werkplaatsfunctie ten behoeve van de Medische Faculteit van het Academisch Ziekenhuis Rotterdam. Deze rijksbijdrage was als volgt opgebouwd (in mln f):

10. JAARREKENING

Rente	9,4
Modelmatige bijdrage	88,8
Arbeidsvoorwaarden (o.a.wachtgelden)	11,4
Salaris- en prijsbijstellingen (gedurende het jaar)	7,5
Totaal	117,1

De rentecomponent betreft 25% van de rentekosten samenhangend met de financiering van investeringen in gebouwen op basis van goedgekeurde plannen.

In totaal is mln f 758,4 incl. de investeringscomponent via het model verdeeld over de AZ'n in 1999. De verdeling over compartimenten met de gehanteerde parameterwaarden is (cf. wo/f-1998/36676 d.d. 17-9-98):

	AZR	totaal AZ'n	Parameter	Totaal AZ'n
Vaste voet	30,0	240,0		
Fnm2	33,9	270,7	105.700	842.781
Studenten	2,4	17,0	1.225	8.614 (gem 95/97)
ArtsDipl	3,7	25,5	199	1.380 (idem)
WP	14,7	102,1	1.170	8.106 (idem)
Prom	4,0	25,5	100	635 (idem)
Totaal	88,7	680,8		

De te hanteren parameters 1999 zijn:

a. aantal ingeschreven studenten opleiding geneeskunde op 1 oktober 1999	1.672
b. aantal artsgetuigschriften van het studiejaar 1997/1998	176
c. aantal leden WP in dienst van de universiteit op 31-12-1998	608
aantal leden WP in dienst van de universiteit incl.BMG op 31-12-1998	671
d. aantal personeelsleden in dienst van NWO op 31-12-98	40
e. Medische specialisten in dienst AZR op 31-12-98 (fte)	327
f. AGIO's in dienst AZR op 31-12-98 (fte)	246
g. aantal proefschriften aan de faculteit 1998	102
h. aantal m ² nuttige oppervlakte van het AZR (ex. Daniël den Hoed)	105.700
i. aantal co-assistentenplaatsen AZR	92
j. aantal fte ondersteunend personeel	497
k. voor O en O-ondersteuning beschikbaar gestelde ruimte en apparatuur	25%

Toelichting op indicatoren:

- e. Het betreft hier WP formatie
- h. Er is gebruik gemaakt van het ten behoeve van OC&W vastgestelde m² van het AZR.
- j. Het aantal AZR-fte op basis van het aantal niet-stafleden en niet-AGIO's binnen de verantwoording 1998 alsmede de overige WP formatie is opgevoerd. Er is gecalculeerd met de verantwoording 1998 alsmede de overige WP formatie, personele ondersteuning stafleden, personele verdragingskosten, overhead.
- k. Uitgangspunt vormt het percentage gebouw- en apparatuurgebonden kosten dat uit de rijksbijdrage wordt gefinancierd.

Onder de rijksbijdrage AZR moet in feite worden verstaan de rijksbijdrage Dijkzigt/Sophia. In het kader van de fusie met de Daniel den Hoed kliniek (DDH) zijn afspraken gemaakt tot vaststelling van een rijksbijdrage inclusief DDH.

Collegegelden

mln f 39,2 - (1998: mln f 36,0)

De baten uit collegegelden bedroegen mln f 39,2. De stijging ten opzichte van 1998 wordt veroorzaakt door de verhoging van het collegegeld met ca. 5% enerzijds en anderzijds door de toename van het aantal studenten met ca. 3%.

Opbrengst werk voor derden / mutatie onderhanden werk

mln f 64,8 - (1998: mln f 49,4) / mln f 5,2 - (1998: mln f 9,8)

Onder 'opbrengst werk voor derden' zijn alle opbrengsten van de in het verslagjaar opgeleverde (deel-) projecten verantwoord.

Onder 'mutatie onderhanden werk' zijn de in het verslagjaar ultimo jaar nog niet opgeleverde projecten verantwoord. Dit betreft de toegerekende directe en indirecte lasten onder aftrek van de reeds bekende verliezen.

Het totaal van opbrengst werk voor derden en baten mutatie onderhanden werk kan als volgt gecategoriseerd worden naar aard van de opdrachtgever:

	1999 In mln f	1998 In mln f
• Collectebusfondsen	15,3	11,6
• Bedrijven	16,5	16,2
• Overheid	16,8	11,8
• Internationale organisaties	15,2	16,1
• NWO	6,2	3,5
Totaal	70,0	59,2

In de bijdrage uit EU-programma's en overheid is een bedrag begrepen van totaal mln f 6,1 voor overdrachten aan partners in programma's waarbij de EUR optreedt als penvoerder, en beursbetalingen in het kader van uitwisselingsprogramma's. Deze overdrachten zijn als last verantwoord.

Overige opbrengsten

mln f 81,7 - (1998: mln f 78,5)

Deze opbrengsten zijn als volgt te rubriceren:

	1999 In mln f	1998 In mln f
Doorberekende personele lasten	19,0	13,8
PC-shop/Erasmus Rekencentrum	3,1	1,8
Opbrengsten energie	1,3	1,7
Huuropbrengsten	11,2	9,0
Cursusgelden	15,7	16,0
Bijdragen van derden t.b.v. verbouwingen	0,9	2,4
Academieonderzoekers (KNAW/NWO)	1,0	1,0
Bijdrage RIVM NIHES	0,4	0,5
Spinozaprijs		3,0
Diverse opbrengsten:		
• Fac.der Econ.wetenschappen	2,0	2,4
• Fac.der Bedrijfskunde	5,5	2,6
• Fac.der Gen.k.en Gezondheidswet.	9,5	8,5
Erasmus Forum	2,5	2,5
Diversen	9,6	13,3
	81,7	78,5

Rentebaten

mln f 3,5 - (1998: mln f 3,6)

De gerealiseerde rentebaten bedragen mln f 3,5.

Personele lasten

mln f 308,0 - (1998: mln f 278,2)

De personele lasten (incl.storting in wachtgeldfonds) in 1999 zijn mln f 29,8 hoger dan in 1998. Dit bedrag is exclusief mln f 0,5 dat betrekking heeft op deels verrekende personeelslasten en deels als subsidie verantwoorde personeelslasten met gelieerde stichtingen. De personele lasten van de leden van het College van Bestuur bedroegen mln f 0,7.

Overige lasten excl. AZ-bijdrage

mln f 163,1 - (1998: mln f 155,3)

De overige lasten zijn in 1999 t.o.v. 1998 gestegen met mln f 7,8. Dit is het saldo van een stijging van de uitgaven voor overige goederen en diensten van mln f 6,4, apparatuur en inventaris met mln f 1,0, huisvestingslasten mln f 0,1 en inkomstenoverdrachten met mln f 0,3.

AZ-bijdrage

mln f 98,6 - (1998: mln f 90,2)

De rijksbijdrage t.b.v. AZ-taken bedroeg in 1999 Kf 117.147.

Hierop is in mindering gebracht Kf 18.559 voor taken die binnen de medische faculteit in dit kader worden uitgevoerd en waarvoor het budget conform de gemaakte afspraken bij de EUR blijft.

10.6 Toelichting op de investeringen

In het afgelopen jaar heeft de EUR via Erasmus Beleggingen BV mln f 18,8 geïnvesteerd in het J-gebouw. Dit gebouw is begin 2000 opgeleverd en is inmiddels betrokken door onder meer de Rotterdam School of Management en het Institute for Urban Development and Housing Studies(IHS). In de komende 5 jaar worden geen grote investeringen in gebouwen meer voorzien. De kosten van projecten om de gebouwen "up-to-date" te houden evenals de vervanging van de 1e inrichting lopen over het onderhouds- en egalisatiefonds.

Als gevolg van vertraging in de uitvoering zal ca. mln f 3 aan voorziene investeringen in het Hobokencomplex, waarvan was voorzien dat zij in 1999 werden uitgevoerd, pas vanaf 2000 tot besteding komen.

10.7 Overige toelichtingen

Consolidatie Erasmus Beleggingen BV

Erasmus Beleggingen is een volledige dochter van de EUR, waarin een aantal investeringsprojecten is ondergebracht. De in de jaarrekening van de EUR betrokken cijfers uit de jaarrekening van de Erasmus Beleggingen BV zijn:

	1999 In mln f	1998 In mln f
Exploitatie		
Totaal baten	5,6	5,4
Afschrijvingslasten	1,5	1,4
Rente	3,0	2,5
Huisvestingslasten	1,6	1,3
Totaal lasten	6,1	5,2
Balans		
Materiële vaste activa	80,9	63,4
Vorderingen	3,0	1,3
Liquide middelen	5,4	0,7
Totaal activa	89,3	65,4
Eigen vermogen	19,8	20,3
Langlopende schulden	55,4	32,8
Kortlopende schulden	14,1	12,3
Totaal passiva	89,3	65,4

In de consolidatie ten behoeve van de jaarrekening van de EUR (zie ook 11.6) zijn de onderlinge posten geëlimineerd.

De gebouwen worden verhuurd aan de Erasmus Zalenverhuur B.V., die op haar beurt de gebouwen doorverhuurt aan de EUR en anderen. De totale opbrengst bedraagt mln f 5,6 excl.BTW (1998 mln f 5,4). De EUR heeft in 1999 aan Erasmus Zalenverhuur mln f 5,5 (incl.BTW) aan huurpenningen betaald.

Eind 1995 is een wetwijziging van kracht geworden, die het niet meer mogelijk maakt om te opteren voor BTW-belaste huur indien de huurder(s) vrijwel uitsluitend onbelaste prestaties verrichten. Met betrekking tot het M-gebouw is besloten gebruik te maken van de overgangsbepaling. Die houdt in dat er sprake kan blijven van BTW-belaste verhuur, mits de huur tenminste 7% bedraagt van de stichtingskosten te verhogen met 0,15% per jaar vanaf het jaar van in gebruikname.

Consolidatie EUR Holding BV

De Erasmus Universiteit Rotterdam Holding BV is op 11 juli 1995 opgericht; de EUR houdt alle aandelen.

De EUR Holding heeft als taak om ten behoeve van de primaire activiteiten van de Universiteit, faciliteiten in de vorm van werkmaatschappijen te bieden waarin onderwijs en onderzoek kunnen worden ondergebracht indien universitaire onderdelen daar redenen voor zien. De EUR, de holding en haar dochters vormen een BTW-eenheid.

De EUR Holding BV telde ultimo 1999 de volgende 100% dochter BV's;

- Institute for Medical Technology Assessment (iMTA) BV (opgericht in '95)
- Erasm Business Support Centre (EBSC) BV (opgericht in '95)
- Instituut voor Arbeids- en Organisationswetenschappen (A&O-desk) BV (opgericht in '95)
- Erasmus Plus BV (opgericht in '96)
- RISBO Contractresearch BV (opgericht in '96)
- MIEUR Implementation and Exploitation BV (opgericht in '96)
- Erasmus Transport Economics Contracting Agency (ETECA) BV (opgericht in '97)
- Sociaal-Economisch Onderzoek en Ontwikkelingsassistentie Rotterdam (SEOR) BV (opgericht in '97)
- For Industrial Economic Research (FIER) BV (opgericht in '97)
- Erasmus Instituut voor Financiële Planning (EIFP) BV (opgericht in '97)
- Erasmus Food Management Institute (EFMI) BV (opgericht in '97)
- Erasmus Pharma BV (opgericht in '98)
- Erasmus Center for Financial Training BV (opgericht in '98)
- Erasmus Centrum voor B&T Marketing BV (opgericht in '98)
- EURAC BV (opgericht eind '98)
- FEW-elan BV (opgericht in '99)
- MGZ instituut BV (opgericht in '99)

De in de jaarrekening van de EUR betrokken cijfers uit de geconsolideerde jaarrekening van de Holding BV zijn:

	1999 In mln f	1998 In mln f
Exploitatie		
Opbrengst werk voor derden	12,9	10,5
Mutatie onderhanden werk	4,1	3,8
Overige opbrengsten	11,5	4,4
Rente	0,4	0,5
Totaal baten	28,9	19,2
Personele lasten	16,5	10,5
Materiële lasten	9,5	8,0
Totaal lasten	26,0	18,5
Balans		
Vaste activa	0,3	0,2
Voorraden	13,1	9,0
Vorderingen	13,4	9,2
Liquide middelen	17,0	15,2
Totaal activa	43,8	33,6
Eigen vermogen	12,4	9,5
Langlopende schulden	0,5	0,5
Kortlopende schulden	30,9	23,6
Totaal passiva	43,8	33,6

Studeerbaarheidsfonds

Aan de EUR is voor projecten ter verbetering van kwaliteit en studeerbaarheid in totaal mln f 17,2 ter beschikking gesteld.

Het verloop van het studeerbaarheidsfonds waarvan het saldo ultimo 1999 als vooruitontvangen rijksbijdrage in dit jaarverslag is verantwoord, is als volgt (bedragen in mln f):

Saldo ultimo 1998	1,9
Bestemde rijksbijdrage 1999	4,9
Eigen bijdrage projectoverschrijdingen	0,1
Kosten 1999	-4,4
Saldo voor toerekening	2,5
Rente toerekening	0,1
Saldo ultimo 1999	2,6

In het verslagjaar zijn de volgende projecten voltooid:

Project	Integrale Kosten (Kf)	Begroting (in Kf)
2.6.2 Ondersteuning van schrijfvaardigheden	40,6	40,6
2.11.2 Voorbereiding invoering bindend studieadvies	555,9	496,5
2.11.7 Ontwikkeling nieuwe vormen van begeleiding	239,7	219,7
3.1 Stuurgroep Human talent management	60,0	60,0
3.3 Ontwikkeling toetstechnische instructie	69,9	70,0
3.13 Studentenmonitor	117,8	120,0
3.16 Universitaire keuzevakkengids	81,2	70,0
3.18 Voorbereiding arbeidsmarkt	600,4	600,0
3.20 Ombudsfunctie (Aanv.Rechtsbescherming)	75,0	75,0
3.22 Studie introductie	30,0	30,0
3.23 Vergroting doorstroom via verhoging taalvaardigheid	60,1	60,2
3.27 Uitbreiding bibliotheekinstructie voor studenten	237,2	275,5
4.2.5 Beleidsvoorziening onderwijsinformatie	647,0	648,2
4.2.6 Vervanging hoorcolleges door practica/oefencolleges	294,9	295,2
4.2.8 Remedial teaching/zomerstudies	287,0	287,0
4.3.1 Invoering informatie technologie in het onderwijs	529,0	518,4
5.1.2 Invoering tutorsysteem	345,8	345,6
5.2.1 Remedial teaching	62,5	62,5
5.3.1 Facultatieve IT-cursus voor propedeuse studenten	129,5	129,6
5.3.3 Computer ondersteund nakijken open-vragen	357,0	357,0
6.1.3 Uitbouw tutorsysteem D1 bestuurskunde	160,0	160,0
6.1.4 Scriptieburo	160,0	160,0
6.2.1 Ontwikkeling studievolsysteem	216,1	216,1
6.2.2 Remedial teaching	60,0	60,0
6.3.2 IT en openbaar bestuur	144,1	144,0
8.1.3 Scholing studenten	78,8	83,1
10.2.1 Verbetering onderwijsadministratie	69,2	70,0
10.2.5 Ontwikkeling schrijfvaardigheidskursus studenten	64,9	65,0
Totaal	5.773,6	5.719,2

Duaal onderwijs

De Minister van OC&W heeft voor projecten ten behoeve van stimulering van duale opleidingen in het wetenschappelijk onderwijs aan de EUR de navolgende subsidies ter beschikking gesteld;

10. JAARREKENING

Duale opleidingen genoemd in brief CFI/FTO-98/21555 U d.d. 31 juli 1998;

Faculteit	Opleiding	(Duale) specialisatie	1998 (in Kf)	1999 (in Kf)
Rechtsgeleerdheid	Nederlands recht	Bestuursrecht	333	167

Het verloop van de bestemde reserve is als volgt (bedragen in Kf):

Saldo ultimo 1998	331,9
Bestemde rijksbijdrage 1999	167,0
Kosten 1999	-191,6
Saldo ultimo 1999	307,3

Duale opleidingen genoemd in brief FTO/TBD-99/18542 U d.d. 11 juni 1999;

Faculteit	Opleiding	(Duale) specialisatie	1999 (in Kf)	2000 (in Kf)
Sociale Wetenschappen	Bestuurskunde	– Publiek-private) bedrijfsvoering)	407	251
Economische Wetenschappen	Econometrie	– Beleid & politiek) n.v.t.)		

Het verloop van de bestemde reserve is als volgt (bedragen in Kf):

Bestemde rijksbijdrage 1999	407,0
Kosten 1999	-48,8
Saldo ultimo 1999	358,2

Uitwisseling Indonesië

De bestemde reserve 'Uitwisseling Indonesië' betreft de regeling ondersteuning internationale mobiliteit studenten HO 1997-1998 en stimuleringsregeling export HO 1997-2000. Ultimo 1999 is aan rijksbijdrage mln f 0,6 toegekend.

Het verloop van de bestemde reserve 'Uitwisseling Indonesië', is als volgt (bedragen in Kf):

Saldo ultimo 1998	329,7
Kosten 1999	-63,3
Saldo ultimo 1999	266,4

Stimulering aansluiting VWO-WO

De bestemde reserve 'Stimulering aansluiting VWOWO' betreft een project in het kader van de zogenoemde eerste tranche. Ultimo 1999 is aan rijksbijdrage mln f 0,2 toegekend.

Het verloop van de bestemde reserve 'Stimulering aansluiting VWO-WO', is als volgt (bedragen in Kf):

Bestemde rijksbijdrage 1999	197,6
Kosten 1999	-193,0
Saldo ultimo 1999	4,6

Voor al deze additionele rijksbijdragen gelden aanvullende voorwaarden.

10.8 Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de jaarrekening 1999 van de Erasmus Universiteit Rotterdam te Rotterdam gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van de instelling.

Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten en in overeenstemming met het controleprotocol WO-instellingen 1999.

Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat.

Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening.

Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het bevoegd gezag van de instelling daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

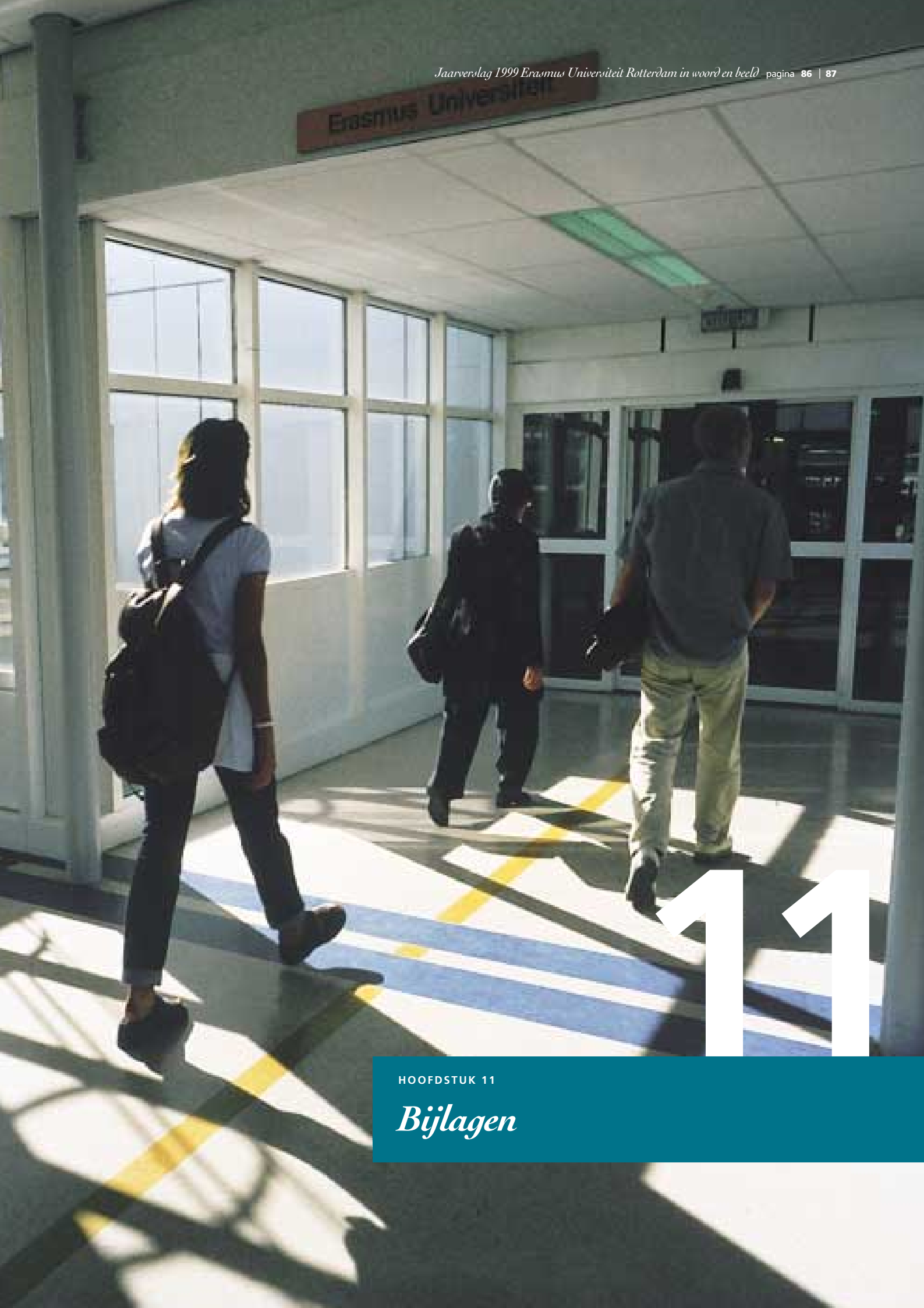
Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 1999 en van het resultaat over 1999 in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan de bepalingen inzake de jaarrekening, zoals opgenomen in de Richtlijnen verslag (jaarrekening) en begroting voor instellingen voor wetenschappelijk onderwijs.

Voorts verklaren wij dat voldaan is aan de geldende wet- en regelgeving voor zover deze betrekking heeft op de toewijzing en de besteding van de rijksmiddelen.

Rotterdam, 25 mei 2000

PricewaterhouseCoopers N.V.

Erasmus Universiteit

HOOFDSTUK 11

Bijlagen

11. BIJLAGEN BIJ JAARREKENING

11.1 *Vaste aktiva: Terreinen en gebouwen (x mln f 1,0)*

	Terreinen	Aanschafwaarde gebouwen	Afschrijvingen	Boekwaarde
Stand per 1.1.1999	40,8	594,0	153,6	481,2
Investerings 1999		19,1		19,1
	40,8	613,1	153,6	500,3
Desinvesteringen	(0,5)			(0,5)
	40,3	613,1	153,6	499,8
Afschrijvingen 1999			13,2	(13,2)
	40,3	613,1	166,8	486,6

11.2 *Vaste aktiva: Inventaris, apparatuur en I^e inrichting (x mln f 1,0)*

	Aanschafwaarde	Afschrijvingen	Boekwaarde
Stand per 1.1.1999	63,1	42,3	20,8
Aanschaffingen 1999	6,2		6,2
Uitlichtingen 1999	(2,4)	(2,4)	-
	66,9	39,9	27,0
Afschrijvingen 1999		7,7	(7,7)
Stand per 31.12.1999	66,9	47,6	19,3

11.3 *Vorderingen m.b.t. rijksbijdragen (x mln f 1,0)*

Stand kasbeperking per 1.1.1999	9,8
Bij: Rijksbijdrage	376,5
	386,3
Af: Uitgekeerde rijksbijdrage	375,7
Stand kasbeperking per 31-12-1999	10,6

11.4 Eigen vermogen (x mln f 1,0)**ALGEMENE RESERVE**

Bedrijfsreserve	Saldo per 31.12.'98	Bestemming resultaat '98	Mutaties 1999	Saldo per 31.12.'99
Stand ultimo jaar	69,8	10,4	0,4	80,6
Resultaat gew. bedrijfsvoering				4,9
				85,5

Het saldo mutatie betreft toevoeging van restant saldi bestemde reserves.

Bestemde reserves	Saldo per 31.12.'98	Bestemming resultaat '98	Mutaties 1999	Saldo per 31.12.'99
Stand ultimo jaar	19,3	(0,2)	(0,4)	18,7
Resultaat gew. bedrijfsvoering				(0,6)
				18,1

Onder mutatie 1999 is opgenomen het afboeken van saldi bestemde reserves t.g.v. de bedrijfsreserve.

OVERIGE RESERVE

Afschrijvingsreserve grafieken	Saldo per 31.12.'98	Bestemming resultaat '98	Mutaties 1999	Saldo per 31.12.'99
Stand ultimo jaar	0,2			0,2
Resultaat gew. bedrijfsvoering				0,2

Afschrijvingsreserve apparatuur	Saldo per 31.12.'98	Bestemming resultaat '98	Mutaties 1999	Saldo per 31.12.'99
Stand ultimo jaar	0,5	(0,3)		0,2
Resultaat gew. bedrijfsvoering				(0,1)
				0,1

Afschrijvingsreserve 1e inrichting	Saldo per 31.12.'98	Bestemming resultaat '98	Mutaties 1999	Saldo per 31.12.'99
Stand ultimo jaar	5,2	(1,1)		4,1
Resultaat gew. bedrijfsvoering				(1,1)
				3,0

Reserve voorheen vermogen uit onroerende goederen	Saldo per 31.12.'98	Bestemming resultaat '98	Mutaties 1999	Saldo per 31.12.'99
Stand ultimo jaar	379,5		(0,5)	379,0

Het saldo mutatie betreft een desinvestering 1999 voortvloeiend uit de verkoop van terreinen geactiveerd voor een balanswaarde ad mln f 0,5.

11. BIJLAGEN BIJ JAARREKENING

11.5 Personele- en overige lasten naar kostensoorten (x mln f 1,0)

PERSONELE LASTEN

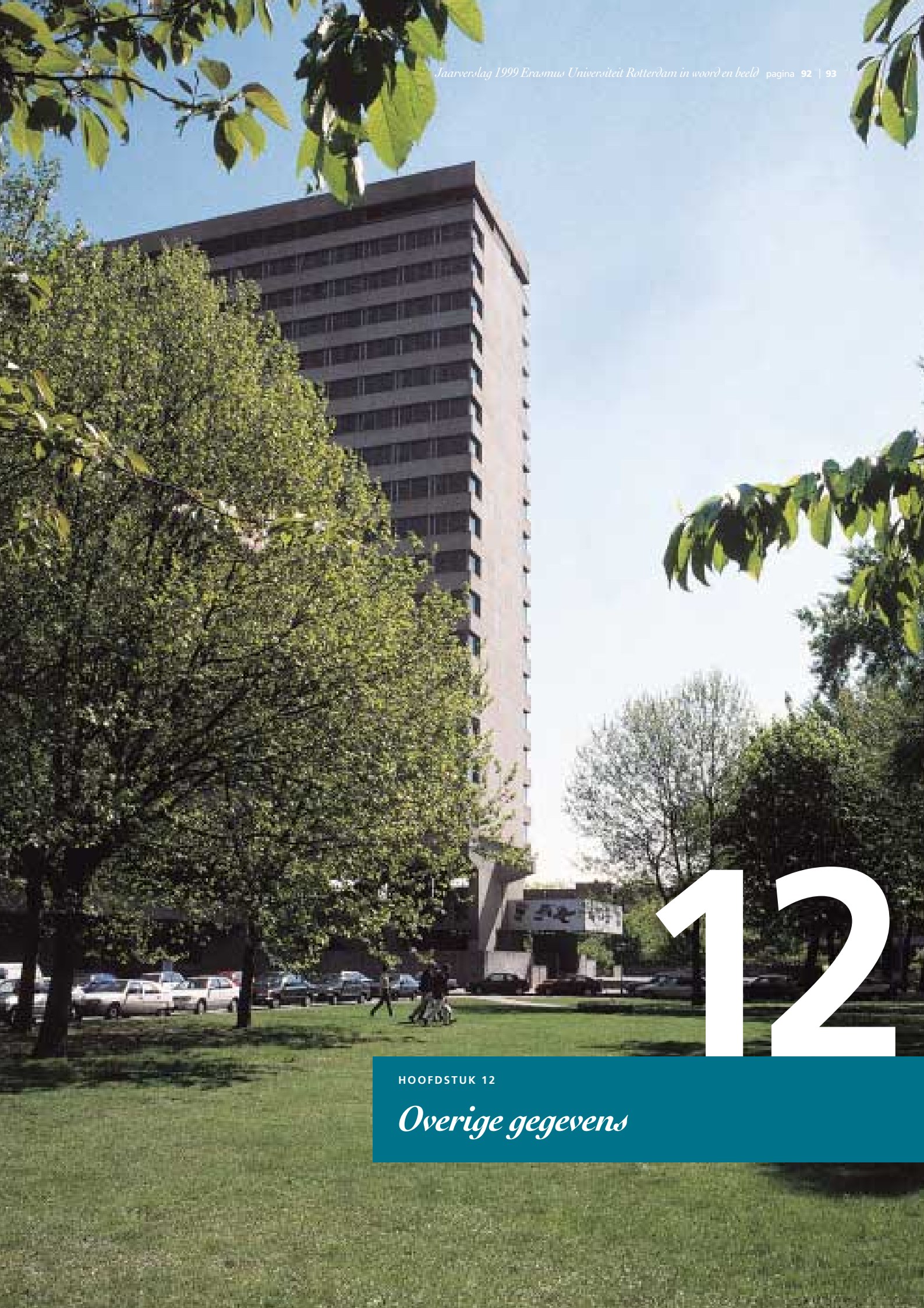
		Begroting 1999	Rekening 1999	Rekening 1998
Beloning voor arbeid				
Salarissen	)		197,4	186,2
Overhevelingstoeslag	)		3,8	2,8
Vakantietoelagen	)		15,8	14,7
Overige toelagen -/- vereveningsbijdrage	)		5,7	5,0
	)	265,8	222,7	208,7
Sociale lasten (inc. pensioenpremie)	)			
Tegemoetkoming ziektekosten	)		11,8	10,4
Pensioenpremie	)		17,6	15,8
Soc.verzekeringen -/- inhoudingen	)		7,2	7,0
			36,6	33,2
Overige personele lasten				
Dot.voorz.rechtspositionele maatr.		13,6	26,7	14,9
Uitzendkrachten, declaranten		7,3	12,2	12,8
Overige personele lasten		7,0	9,8	8,6
		27,9	48,7	36,3
Totaal personele lasten		293,7	308,0	278,2

OVERIGE LASTEN

Huisvestingslasten				
Huur		5,8	6,4	6,3
Wettelijke lasten		2,4	2,4	1,8
Onderhouds- en expl.voorziening		17,8	17,8	18,5
Energie		9,1	7,8	8,0
Overige huisvestingslasten		5,9	5,3	5,1
Afschrijving		13,2	13,2	13,1
		54,2	52,9	52,8
Apparatuur en inventaris				
Afschrijving apparatuur en 1e inrichting		6,2	7,8	5,4
Overige apparatuur en inventaris		9,4	13,2	14,6
		15,6	21,0	20,0
Overige goederen en diensten		66,1	76,6	70,2
Rentelasten		3,1	3,9	3,9
Inkomensoverdrachten				
Rijksbijdrage Academisch Ziekenhuis		98,6	98,6	90,2
Affiliaties		3,3	1,5	1,6
Subsidies/bijdragen		7,2	7,2	6,8
		109,1	107,3	98,6
Totaal overige lasten		248,1	261,7	245,5
Totaal lasten		541,8	569,7	523,7

11.7 Balans en exploitatierekening per 31 december 1999 (x mln €)

	1999	1998	Begroting 1999	Rekening 1999	Rekening 1998
ACTIVA					
Vaste Activa					
Materiële vaste activa	229,6	227,8	170,9	170,6	161,2
Financiële vaste activa	7,0	6,8	16,7	17,8	16,3
				29,4	22,4
Viortende activa					
Voorraden	39,8	37,5	16,9	2,4	4,5
Vorderingen	31,7	26,4	34,1	37,1	35,6
Liquide middelen	45,1	43,9	1,1	1,6	1,6
Totaal activa	353,2	342,4	248,6	258,9	241,6
PASSIVA					
Eigen vermogen					
Algemene reserve	220,5	219,4	133,3	139,8	126,2
			112,6	118,8	111,4
Voorzieningen					
Onderhoudsvoorziening	2,2	1,7	245,9	258,6	237,6
Overige voorzieningen	11,8	6,4			
Langlopende schulden	25,1	25,6	2,7	0,3	4,0
Kortlopende schulden	93,6	89,3		1,1	
Resultaat uit buitengewone bedrijfsvoering			-	1,1	-
Resultaat	353,2	342,4	2,7	1,4	4,0
Totaal passiva					

12

HOOFDSTUK 12

Overige gegevens

**12.1 Gemiddelde bezetting naar functie of rangcategorie naar kostenplaatsen
(omgerekend naar voltijdse aanstelling)**

	Fac. der Rechts- geleerdheid	Fac. der Econ.weten- schappen	Fac. der Soc.weten- schappen	Fac. der Hist- & Kunstweten- schappen	Fac. der Bedrijfskunde	Fac. der Gen.k. & gez.h.weten- schappen	Fac. der Wijsbegeerte	Universiteits- bibliotheek	Bureau v/d Universiteit	BV	Totaal
Wetenschappelijk personeel;											
Hoogleraar B	14,8	18,2	8,0	3,0	14,6	47,6	1,0				107,2
Hoogleraar A	5,2	12,5	4,0	4,3	4,0	24,5	2,4				56,9
Universitair hoofddocent	27,7	54,9	12,1	5,6	25,9	80,8					207,0
Universitair docent	47,9	72,9	21,6	19,8	44,2	103,0	14,5				323,9
AIO	21,3	49,9	13,0	0,1	35,1	106,9	2,9				229,2
Student assistent	16,3	23,0	4,3	2,1	21,4	4,6	1,1				72,8
Overig WP	19,2	37,4	14,0	10,6	21,0	151,2	1,7				255,1
Subtotaal	152,4	268,8	77,0	45,5	166,2	518,6	23,6	0,0	0,0	0,0	1.252,1
Niet wetenschappelijk personeel;											
Schaal 1 t/m 9	44,2	65,9	19,4	6,6	51,9	353,2	3,3	51,5	225,7		821,7
Schaal 10 + 11	10,4	14,5	6,8	2,9	11,7	35,8	1,5	9,4	74,2		167,2
Schaal 12 t/m 14	4,0	5,7	1,0	1,8	2,5	15,3		3,2	39,4		72,9
Schaal 15 en hoger		1,0				1,7		1,0	11,0		14,7
Subtotaal	58,6	87,1	27,2	11,3	66,1	406,0	4,8	65,1	350,3	0,0	1.076,5
Subtotaal WP + NWP	211,0	355,9	104,2	56,8	232,3	924,6	28,4	65,1	350,3	0,0	2.328,6
Personeel 2e/3e geldstroom gefinancierd door derden n dienst van de EUR + EUR BV's	4,4	13,5	1,9	2,4	1,0	269,7	1,9			59,9	354,7
Totaal	215,4	369,4	106,1	59,2	233,3	1.194,3	30,3	65,1	350,3	59,9	2.683,3
Personeel in dienst bij subsidiegever	1,8	1,2		1,8		32,5	0,8				38,1

12.2 Kasstroomoverzicht

	1999 in mln f	1998 in mln f
Kasstroom uit operationele activiteiten		
– Resultaat	3,1	8,9
– Mutatie reservekeningen		
* Stelselwijziging m.b.t. vakantietoelagen en ZKOO		(11,6)
* Studeerbaarheidsfonds (vooruitontvangen rijksbijdrage)		(1,9)
– Afschrijvingen	20,8	18,5
– Mutatie werkkapitaal:		
* Voorraden	(5,2)	(9,7)
* Vorderingen	(11,8)	(6,3)
* Schulden	9,5	43,1
– Mutaties voorzieningen	13,0	6,5
	<u>29,4</u>	<u>47,5</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
– Materiële vaste activa	(25,4)	(24,4)
– Uitlichting roerende goederen	0,1	1,5
– Financiële vaste activa	0,4	(0,1)
	<u>(24,9)</u>	<u>(23,0)</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
– Rijksbijdrage	(0,8)	(1,2)
– Bankkrediet	(1,1)	(1,1)
– Overige financiering (effecten)	-	5,9
	<u>(1,9)</u>	<u>3,6</u>
Mutatie liquide middelen	<u>2,6</u>	<u>28,1</u>
Beginstand liquide middelen	96,7	68,6
Mutatie liquide middelen	2,6	28,1
Eindstand ultimo jaar	<u>99,3</u>	<u>96,7</u>

12. OVERIGE GEGEVENS

12.3 Bestemming exploitatieresultaat

Exploitatieresultaat

Het resultaat bedraagt mln f 3,1 en wordt toegevoegd aan de algemene- / overige reserves.

Resultaat uit gewone bedrijfsvoering

– Bedrijfsreserve		2,4
– Bestemde reserves		
– dotatie 1999	6,4	
– onttrekking 1999	(7,0)	
		(0,6)
– Overige reserves		
– afschrijvingsreserve apparatuur	(0,1)	
– afschrijvingsreserve 1 ^e inrichting	(1,1)	
		(1,2)
		0,6

Resultaat uit buitengewone bedrijfsvoering

– Opbrengst uit verkoop terreinen aan de Abraham van Rijckevorselweg te Rotterdam (toegevoegd aan bedrijfsreserve)		2,5
		3,1

12.4 Rechtspersonen, waarin de EUR deelneemt

Hieronder zijn opgenomen bij het bestuur van de universiteit bekende rechtspersonen:

- die (semi) universitaire taken uitvoeren
- die op enigerlei wijze duurzaam gebruik maken van de infrastructuur van de EUR.
- waarmee een samenwerkingsovereenkomst is gesloten door het CvB
- waarvan meer dan de helft van de bestuurders wordt benoemd door of namens het CvB van de EUR dan wel een risico > 250 kf wordt gelopen in de vorm van garantiestelling/lening.
- die een jaaromzet kennen van meer dan 250 Kf dan wel een 100% deelneming zijn.

Naam/zetel	Kinderdagverblijf "Onder d'EUR"
Datum overeenkomst	30.08.1984
Doel	1. De stichting heeft ten doel het in stand houden, exploiteren en beheren van "Onder d'Eur" en voorts al hetgeen met een of ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords. 2. "Onder d'Eur" is bij uitsluiting bedoeld voor kinderen in de leeftijd van drie maanden tot vier jaar, van wie de ouder(s) of verzorger(s) bij plaatsing: • hetzij in dienst zijn van de Erasmus Universiteit Rotterdam; • hetzij studeren aan de Erasmus Universiteit Rotterdam; • hetzij niet in dienst zijn van de Erasmus Universiteit Rotterdam maar gedurende minimaal zes maanden ononderbroken werkzaam zullen zijn voor de Erasmus Universiteit Rotterdam; • hetzij werkzaam zijn bij het Nederlands Economisch Instituut.
Kosten	1.028 Kf - Jaarrekening 1998
Resultaat	16 Kf - Jaarrekening 1998
Eigen vermogen	245 Kf - Jaarrekening 1998

Naam/zetel	Stichting Rotterdam School of Management
Datum overeenkomst	19.08.1996
Doel	De stichting heeft tot doel het (doen) verzorgen van full-time dan wel part-time post-doctorale managementopleidingen en het bevorderen en (doen) verrichten van wetenschappelijk onderzoek in dat verband
Kosten	10.786 Kf - Jaarrekening 1998
Resultaat	1.235 Kf - Jaarrekening 1998
Eigen vermogen	3.607 Kf - Jaarrekening 1998

Naam/zetel	Erasmus Zalenverhuur BV
Datum overeenkomst	10.04.1992
Doel	Stichten en exploiteren van onroerende goederen
Kosten	6.488 Kf - Jaarrekening 1999
Resultaat	16 Kf neg. - Jaarrekening 1999
Eigen vermogen	243 Kf neg. - Jaarrekening 1999
Bijzonderheden	Opgericht door Stichting Erasmus Facilitair Centrum waarin de EUR 1 van de 3 bestuursleden benoemt. De EUR heeft aan Erasmus Zalenverhuur BV een lening verstrekt van mln f 2,1.

12. OVERIGE GEGEVENS

Naam/zetel	Stichting Studenten Voorzieningen Rotterdam
Datum overeenkomst	30.10.1986 (geactualiseerd 25.01.1994)
Doel	Behartigen van gemeenschappelijke belangen van studenten van de EUR; in bijzondere gevallen ook anderen (na goedkeuring CvB) dmv: • Bevorderen lichamelijke vorming en sport • Beheren fondsen cult./esth./soc.activiteiten
Kosten	2.472 Kf - Jaarrekening 1998
Resultaat	13 Kf - Jaarrekening 1998
Eigen vermogen	969 Kf - Jaarrekening 1998
Bijzonderheden	De SSVR heeft de SEKZ opgericht, die zorgdraagt voor het beheer van het sportcomplex

Naam/zetel	Stichting Nederlandse School voor Openbaar Bestuur
Datum overeenkomst	01.07.1995
Doel	• Verzorgen van hoogwaardige opleidingen, leergangen en bijeenkomsten ten behoeve van het hoger kader van (overheids) organisaties op het gehele terrein van de bestuurskunde. • Het (bijdragen aan het) adviseren van de publieke sector op bestuurskundig terrein. • Participeren in veranderingstrajecten binnen de publieke sector, in bijzonder door advisering op bestuurskundig terrein. • Voorts al hetgeen met het voorgaande rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords
Kosten	3.269 Kf - Jaarrekening 1997/1998
Resultaat	207 Kf - Jaarrekening 1997/1998
Eigen vermogen	560 Kf - Jaarrekening 1997/1998
Bijzonderheden	De EUR heeft hieraan een achtergestelde renteloze lening ad Kf 250 verstrekt evenals RUL, RUU, UVA

Naam/zetel	Stichting Klinische Genetica
Datum overeenkomst	20.09.1994
Doel	• Het bevorderen van erfelijkheidsvoorlichting, vroegtijdige onderkenning en diagnostiek van aangeboren afwijkingen en erfelijke ziekten alsmede de preventie van deze aandoeningen. • Alle overige activiteiten die tot het doel bevorderlijk kunnen zijn. • Het verwerven van de middelen noodzakelijk om het doel der stichting te bevorderen
Bijzonderheden	Financiële gegevens zijn niet bekend.

Naam/zetel	Stichting Instituut Financieel Economisch Beleid
Datum overeenkomst	4 juli 1991
Doel	In samenwerking met de Erasmus Universiteit Rotterdam verzorgen van een postdoctorale Beroepsopleiding Financieel Economisch Beleidsmedewerker (BOFEB) en het bevorderen van hoogwaardig onderzoek op het gebied van financieel economisch beleid aan de EUR via het Onderzoekscentrum Financieel Economisch Beleid (OCFEB)
Kosten	1.478 Kf - Jaarrekening 1998
Resultaat	52 Kf neg. - Jaarrekening 1998
Eigen vermogen	169 Kf - Jaarrekening 1998

Naam/zetel **Stichting Instituut voor Verslavingsonderzoek Rotterdam**

Datum overeenkomst 01.04.1994

Doel De verwerving en overdracht van wetenschappelijke kennis van de verslavingsproblematiek om op die manier een bijdrage te leveren aan de oplossing daarvan

Kosten 1.879 Kf - Jaarrekening 1998

Resultaat 171 Kf - Jaarrekening 1998

Eigen vermogen 636 Kf - Jaarrekening 1998

Naam/zetel **Stichting Unilever-Erasmus**

Datum overeenkomst November 1992

Doel Het bevorderen van onderzoek en onderwijs op het gebied van de marketing, een en ander in de ruimste zin, d.m.v. het instellen van het visiting professorship op het vakgebied der marketing

Bijzonderheden Financiële gegevens zijn niet bekend

Naam/zetel **Stichting Respiratoire Virologie in het bijzonder Influenza**

Datum overeenkomst 18.12.1991

Doel Het doen uitvoeren en bevorderen van onderzoek van respiratoire virale aandoeningen, in het bijzonder de influenza, en het verbreiden van kennis hierover binnen dan wel vanuit de Faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen van de Erasmus Universiteit Rotterdam, alsmede de bevordering van al hetgeen daarmee in de ruimste zin verband houdt, of bevorderlijk kan zijn

Kosten 843 Kf - Jaarrekening 1998

Resultaat 695 Kf - Jaarrekening 1998

Eigen vermogen 1.282 Kf - Jaarrekening 1998

Naam/zetel **Stichting Corporate Communication Center**

Doel De Stichting levert op drie manieren een bijdrage aan de wetenschappelijke ontwikkeling van het vakgebied corporate communication:

- Het verzorgen van onderwijs, zowel in het doctoraal programma van de Faculteit Bedrijfskunde en Economische Wetenschappen, als bij de MBA-opleiding van de Rotterdam School of management. Tevens wordt voor geïnteresseerden uit het bedrijfsleven een executive program in de vorm van een Summercourse Corporate Communication aangeboden.
- Het verrichten van onderzoek, zowel fundamenteel wetenschappelijk als toegepast wetenschappelijk onderzoek in opdracht van het bedrijfsleven (contract research).
- Het toegankelijk maken van recente en relevante literatuur op het gebied van Corporate Communication

Kosten 192 Kf - Jaarrekening 1998

Resultaat 200 Kf - Jaarrekening 1998

Eigen vermogen 1.037 Kf - Jaarrekening 1998

Bijzonderheden In 2000 zal de stichting worden omgezet in een zelfstandige vennootschap met de naam Corporate Communication BV. Zij zal als 100% dochter BV worden opgenomen binnen de EUR Holding BV

12. OVERIGE GEGEVENS

Naam/zetel	EURZA Arbo BV
Datum oprichting	17.06.1997
Doel	De vennootschap heeft ten doel het verlenen van bijstand aan werkgevers bij de uitvoering van hun verplichtingen op grond van de Arbeidsomstandighedenwet, onder andere door het vervullen van de taken aangeduid in artikel 18, lid1 onder a, b, c en f van de Arbeidsomstandighedenwet, en alles wat aan deze doelstelling dienstbaar kan zijn
Deelnemingspercentage	49%
Bijzonderheden	Vanaf begin 1999 is deze BV in liquidatie

Geconsolideerde rechtspersonen

Naam/zetel	Erasmus Universiteit Rotterdam Holding BV
Datum oprichting	11.07.1995
Doel	Het ten behoeve van de primaire activiteiten van de Universiteit faciliteiten in de vorm van werkmaatschappijen te bieden (100% Dochters van de EUR Holding) waarin onderwijs en onderzoek kunnen worden ondergebracht indien universitaire onderdelen daar redenen voor zien.
Kosten	1.137 Kf - Jaarrekening 1999
Resultaat	88 Kf - Jaarrekening 1999
Eigen vermogen	218 Kf neg. - Jaarrekening 1999
Deelnemingspercentage	100%

Naam/zetel	Institute for Medical Technology Assessment BV
Datum oprichting	11.07.1995
Doel	Het op verzoek van derden verrichten en/of vorderen van onderzoek en onderwijs op het terrein van de Medical Technology Assessment (MTA).
Kosten	3.325 Kf - Jaarrekening 1999
Resultaat	275 Kf - Jaarrekening 1999
Eigen vermogen	551 Kf - Jaarrekening 1999
Deelnemingspercentage	100%

Naam/zetel	Erasm Business Support Centre BV
Datum oprichting	11.07.1995
Doel	Het op verzoek van derden verrichten en/of ondersteunen van onderzoek en onderwijs op het terrein van de Faculteit der Bedrijfskunde van de EUR
Kosten	2.869 Kf - Jaarrekening 1999
Resultaat	246 Kf - Jaarrekening 1999
Eigen vermogen	492 Kf - Jaarrekening 1999
Deelnemingspercentage	100%

Naam/zetel **Instituut voor Arbeids- en Organisatievraagstukken BV**

Datum oprichting	05.09.1995
Doel	Het op verzoek van derden verrichten en/of bevorderen van onderzoek en onderwijs op het gebied van de arbeids- en organisatiewetenschappen
Kosten	47 Kf - Jaarrekening 1999
Resultaat	59 Kf - Jaarrekening 1999
Eigen vermogen	40 Kf - Jaarrekening 1999
Deelnemingspercentage	100%

Naam/zetel **Erasmus Plus BV**

Datum oprichting	19.03.1996
Doel	Het op verzoek van derden verrichten en/of bevorderen van kennisoverdracht op de werkterreinen van de EUR, waarbij zij zich primair richt op de organisatie van onderwijsprojecten op het gebied van postacademisch onderwijs
Kosten	5.821 Kf - Jaarrekening 1999
Resultaat	448 Kf - Jaarrekening 1999
Eigen vermogen	26 Kf - Jaarrekening 1999
Deelnemingspercentage	100%

Naam/zetel **RISBO Contractresearch BV**

Datum oprichting	07.02.1996
Doel	Het op verzoek van derden verrichten en/of bevorderen van onderzoek op het gebied van onderwijs, arbeidsmarkt en ten aanzien van het functioneren van het stelsel van sociale zekerheid
Kosten	1.683 Kf - Jaarrekening 1999
Resultaat	231 Kf - Jaarrekening 1999
Eigen vermogen	587 Kf - Jaarrekening 1999
Deelnemingspercentage	100%

Naam/zetel **Mieur Implementation and Exploitation BV**

Datum oprichting	16.08.1996
Doel	Het optimaal toepassen en beschikbaar maken van de resultaten van wetenschappelijk onderzoek en onderwijs zoals uitgevoerd door de vakgroep Medische Informatica
Kosten	706 Kf - Jaarrekening 1999
Resultaat	19 Kf - Jaarrekening 1999
Eigen vermogen	335 Kf - Jaarrekening 1999
Deelnemingspercentage	100%

12. OVERIGE GEGEVENS

Naam/zetel	Erasmus Transport Economics Contracting Agency BV
Datum oprichting	16.04.1997
Doel	De vennootschap heeft ten doel het stimuleren en faciliteren van toegepast wetenschappelijk onderzoek op het terrein van de transport, infrastructuur en logistiek door vakgroepen van de Faculteit der Economische Wetenschappen in het kader van de versterking van de relatie van de EUR op het genoemde terrein met overheid en bedrijfsleven enerzijds en de rol van de EUR in de onderzoeksschool TRAIL anderzijds. De vennootschap zal er daarbij naar streven gebruik te maken van de faciliteiten van de EUR in het algemeen en de Faculteit der Economische Wetenschappen van de EUR in het bijzonder, dit alles met het oogmerk de binnen de EUR opgebouwde kennis toe te passen in activiteiten van de vennootschap en de zodoende opgedane praktijkervaring te laten bijdragen aan de ontwikkeling van economische kennis binnen de EUR in het algemeen en binnen de Faculteit der Economische Wetenschappen van de EUR in het bijzonder
Kosten	1.219 Kf - Jaarrekening 1999
Resultaat	137 Kf - Jaarrekening 1999
Eigen vermogen	352 Kf - Jaarrekening 1999
Deelnemingspercentage	100%

Naam/zetel	Sociaal-Economisch Onderzoek en Ontwikkelingsassistentie Rotterdam BV
Datum oprichting	30.05.1997
Doel	De vennootschap heeft ten doel zowel het op verzoek van derden verrichten en/of bevorderen van ontwikkelingsassistentie, beleidsondersteuning, training en onderzoek op het gebied van de economie en sociaal-economische vraagstukken als het op eigen initiatief versterken en/of bevorderen van sociaal-economisch onderzoek en kennisoverdracht, alsmede al hetgeen aan deze doelstelling dienstbaar kan zijn. De vennootschap functioneert in het kader van internationale samenwerking en technische assistentie. De vennootschap zal er daarbij naar streven gebruik te maken van de faciliteiten van de EUR in het algemeen en de Faculteit der Economische Wetenschappen van de EUR in het bijzonder, dit alles met het oogmerk de binnen de EUR opgebouwde kennis toe te passen in activiteiten van de vennootschap en de zodoende opgedane praktijkervaring te laten bijdragen aan de internationalisering en verdere ontwikkeling van de economische kennis binnen de EUR in het algemeen en binnen de Faculteit der Economische Wetenschappen van de EUR in het bijzonder.
Kosten	2.480 Kf - Jaarrekening 1999
Resultaat	136 Kf - Jaarrekening 1999
Eigen vermogen	8.606 Kf - Jaarrekening 1999
Deelnemingspercentage	100%

Naam/zetel**For Industrial Economic Research BV**

Datum oprichting

28.02.1997

Doel

De vennootschap heeft ten doel het op verzoek van derden verrichten en/of bevorderen van onderzoek, onderwijs en consultancy op het terrein van de industriële economie en bedrijfshuishoudkunde met gebruikmaking van de kennis opgebouwd door de afdeling Industriële Economie en Bedrijfshuishoudkunde (IEB) van de Vakgroep Commerciële Beleidsvorming (CBV) van de Faculteit der Economische Wetenschappen van de EUR. De vennootschap zal daarbij primair gebruik maken van de faciliteiten van de EUR in het algemeen en van de Faculteit der Economische Wetenschappen in het bijzonder, dit alles met het oogmerk:

- De binnen genoemde afdeling IEB en de vakgroep CBV verworven kennis toe te passen in activiteiten van de vennootschap; en
- de zodoende opgedane praktijkervaring te laten bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het terrein van de industriële economie en bedrijfshuishoudkunde binnen de EUR in het algemeen en de Faculteit der Economische Wetenschappen in het bijzonder

Kosten

672 Kf - Jaarrekening 1999

Resultaat

67 Kf - Jaarrekening 1999

Eigen vermogen

143 Kf - Jaarrekening 1999

Deelnemingspercentage

100%

Naam/zetel**Erasmus Instituut voor Financiële Planning BV**

Datum oprichting

16.10.1997

Doel

De vennootschap heeft ten doel het optimaal toepassen en overdragen aan derden van de resultaten van wetenschappelijk onderzoek op het gebied van Financiële Planning door middel van toegepast onderzoek, opleidingen, cursussen en advisering en andere activiteiten die aan dit doel kunnen bijdragen; de vennootschap zal daarbij primair gebruik maken van de faciliteiten van de EUR in het algemeen en van de faculteit der Economische Wetenschappen en de vakgroep Fiscale Economie van de EUR in het bijzonder, dit alles met het oogmerk:

- de binnen genoemde faculteit en vakgroep verworven kennis toe te passen in de activiteiten van de vennootschap; en
- de zodoende opgedane praktijkervaring te laten bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het wetenschappelijk onderzoek en onderwijs op bovengenoemd terrein binnen de EUR in het algemeen en de faculteit der Economische Wetenschappen in het bijzonder.

Kosten

598 Kf - Jaarrekening 1999

Resultaat

97 Kf - Jaarrekening 1999

Eigen vermogen

359 Kf - Jaarrekening 1999

Deelnemingspercentage

100%

12. OVERIGE GEGEVENS

Naam/zetel

Erasmus Food Management Institute BV

Datum oprichting

25.09.1997

Doel

De vennootschap heeft ten doel het op verzoek van derden verrichten en/of bevorderen van toegepast onderzoek, alsmede het ontwikkelen en/of organiseren van cursussen, alles met betrekking tot het management en de marketing van levensmiddelen. De vennootschap zal daarbij primair gebruik maken van de faciliteiten van de EUR in het algemeen en van de faculteit der Economische Wetenschappen van de EUR in het bijzonder, dit alles met het oogmerk:

- de binnen de faculteit der Economische Wetenschappen, de vakgroep Commerciële Beleidsvorming (CBV) van deze faculteit en het met de faculteit verbonden Centrum voor Merken en Merkenbeleid verworven kennis toe te passen in de activiteiten van de vennootschap; en
- de zodoende opgedane praktijkervaring te laten bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het veld 'Food Management' binnen de EUR in het algemeen en de faculteit der Economische Wetenschappen en de werkgroep CBV in het bijzonder.

Kosten

641 Kf - Jaarrekening 1999

Resultaat

35 Kf - Jaarrekening 1999

Eigen vermogen

155 Kf - Jaarrekening 1999

Deelnemingspercentage

100%

Naam/zetel

Erasmus Pharma BV

Datum oprichting

26.01.1998

Doel

De vennootschap heeft tot doel het optimaal toepassen en beschikbaar stellen aan derden van de resultaten van wetenschappelijk onderzoek zoals uitgevoerd door het instituut Farmacologie. De vennootschap zal daarbij primair gebruik maken van de faciliteiten van de EUR in het algemeen en van de faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen (FGG) in het bijzonder, dit alles met het oogmerk:

- de binnen de faculteit verworven kennis toe te passen in activiteiten van de vennootschap; en
- de zodoende opgedane praktijkervaring te laten bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het onderzoek en onderwijs op bovengenoemde terrein binnen de EUR in het algemeen en de FGG in het bijzonder

Kosten

165 Kf - Jaarrekening 1999

Resultaat

151 Kf - Jaarrekening 1999

Eigen vermogen

467 Kf - Jaarrekening 1999

Deelnemingspercentage

100%

Naam/zetel	Erasmus Center for Financial Training BV
Datum oprichting	14.07.1998
Doel	De vennootschap heeft ten doel het op verzoek van derden verrichten en/of bevorderen van onderzoek en onderwijs op het financieel economisch terrein, aansluitend op de binnen de vakgroep Financiering en Belegging van de faculteit der Economische Wetenschappen van de EUR dienaangaande opgebouwde kennis. De vennootschap zal daarbij primair gebruik maken van de faciliteiten van de EUR in het algemeen en van de faculteit der Economische Wetenschappen in het bijzonder (als "preferred supplier"), dit alles met het oogmerk: • de binnen de universiteit en de vennootschap aanwezige kennis toe te passen in activiteiten van de vennootschap; en • de zodoende opgedane praktijkervaring te laten bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de financieel economische kennis binnen de EUR in het algemeen en binnen de faculteit der Economische Wetenschappen (en haar vakgroep Financiering en Belegging, dan wel opvolger daarvan) in het bijzonder.
Kosten	203 Kf - Jaarrekening 1999
Resultaat	11 Kf neg. - Jaarrekening 1999
Eigen vermogen	66 Kf - Jaarrekening 1999
Deelnemingspercentage	100%

Naam/zetel	Erasmus Centrum voor B&T Marketing BV
Datum oprichting	3.02.1998
Doel	De vennootschap heeft ten doel het fungeren als wetenschappelijk documentatiecentrum voor Beurzen- en Tentoonstellingenonderzoek, het verrichten van wetenschappelijk- en toegepast onderzoek in het veld van marketingcommunicatie, in het bijzonder beurzen en tentoonstellingen, en het stimuleren, ontwikkelen en verzorgen van wetenschappelijke en managementopleidingen op het gebied van beurzen en tentoonstellingen. De vennootschap zal daarbij onder andere gebruik maken van faciliteiten van de EUR in het algemeen en van de faculteit der Economische Wetenschappen in het bijzonder. De vennootschap zal opereren in een nauwe wisselwerking met de vakgroep Commerciële Beleidsvorming ("CBV") van voornoemde faculteit: • beschikbare/verworven kennis binnen de Economische Faculteit, in het bijzonder bij CBV, in het veld van marketing-communicatie en de rol van B&T daarin kan in principe door de vennootschap worden benut; • kennis en ervaring door de vennootschap verworven staat in principe ten vrije beschikking van C BV, om zo bij te dragen aan de ontwikkeling van B&T-marketing binnen de EUR in het algemeen en de faculteit der Economische Wetenschappen en de vakgroep CBV in het bijzonder.
Kosten	208 Kf - Jaarrekening 1999
Resultaat	4 Kf neg. - Jaarrekening 1999
Eigen vermogen	37 Kf - Jaarrekening 1999
Deelnemingspercentage	100%

12. OVERIGE GEGEVENS

Naam/zetel

FEW-elan BV

Datum oprichting

25.08.1999

Doel

De vennootschap heeft ten doel het verlenen van diensten aan de dochtervennootschappen van de EUR Holding BV die gelieerd zijn aan de Faculteit der Economische Wetenschappen en het op verzoek van derden verrichten en/of ondersteunen van onderzoek en niet initieel onderwijs op het gebied van de economie en/of aanverwante gebieden. De vennootschap zal daarbij primair gebruik maken van de faciliteiten en kennis van de EUR in het algemeen en van de Faculteit der Economische Wetenschappen in het bijzonder, dit alles met het oogmerk:

- de binnen de universiteit verworven kennis toe te passen in activiteiten van de vennootschap; en
- de zodoende opgedane praktijkervaring te laten bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het gebied van de economie en aanverwante gebieden binnen de EUR in het algemeen en binnen de Faculteit der Economische Wetenschappen in het bijzonder.

Kosten

118 Kf - Jaarrekening 1999

Resultaat

63 Kf - Jaarrekening 1999

Eigen vermogen

107 Kf - Jaarrekening 1999

Deelnemingspercentage

100%

Naam/zetel

MGZ instituut BV

Datum oprichting

17.07.1999

Doel

De vennootschap heeft ten doel het op verzoek van derden verrichten en/of bevorderen van onderzoek en onderwijs op het gebied van Public Health. De vennootschap zal daarbij primair gebruik maken van de faciliteiten van de EUR in het algemeen en van de Faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen in het bijzonder, dit alles met het oogmerk:

- de binnen de universiteit verworven kennis toe te passen in activiteiten van de vennootschap; en
- de zodoende opgedane praktijkervaring te laten bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het veld van de Public Health binnen de EUR in het algemeen en binnen de Faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen in het bijzonder.

Kosten

4 Kf - Jaarrekening 1999

Resultaat

4 Kf neg. - Jaarrekening 1999

Eigen vermogen

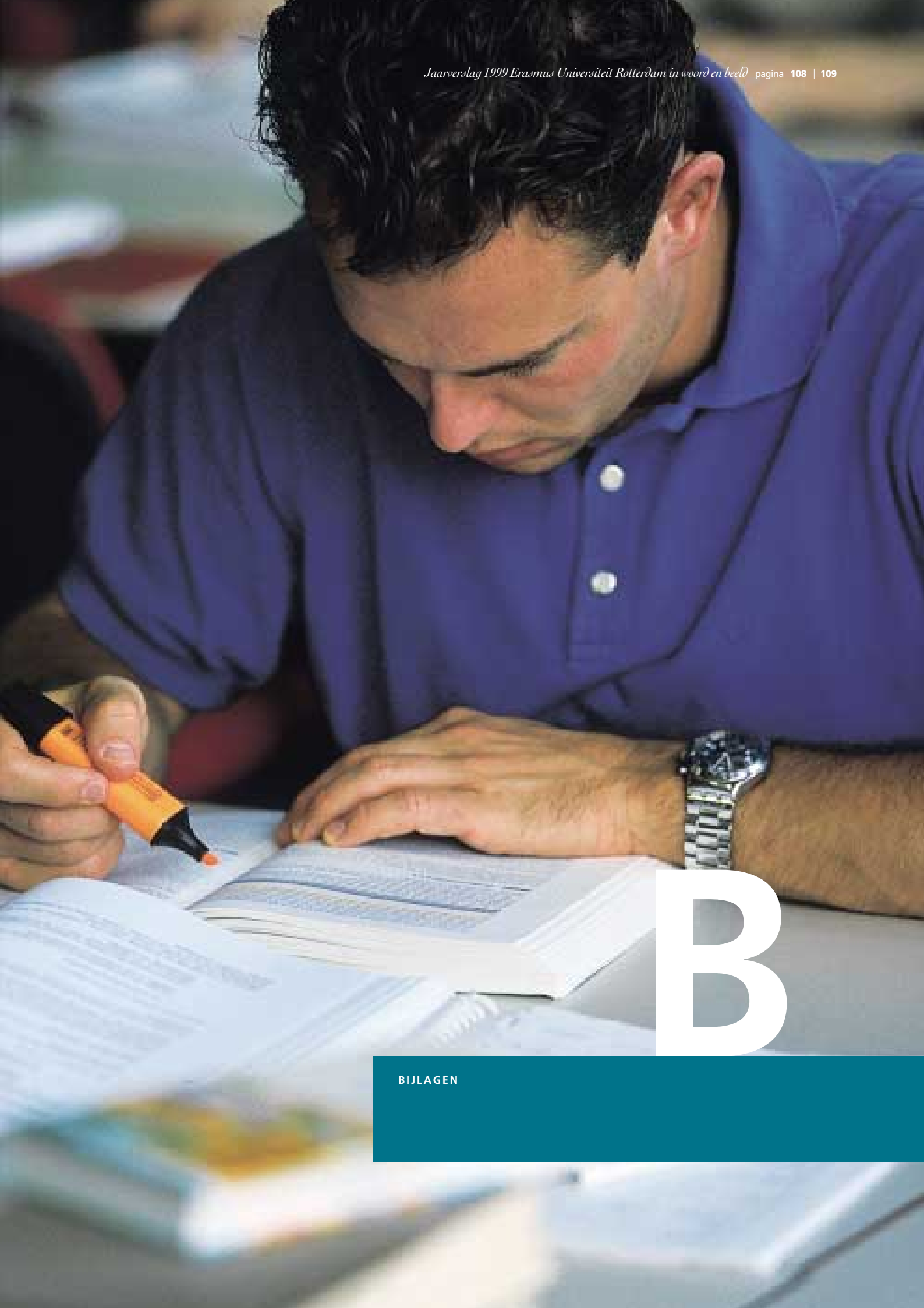
40 Kf - Jaarrekening 1999

Deelnemingspercentage

100%

Naam/zetel	Erasmus Universiteit Rotterdam Accountancy, Auditing en Controlling BV
Datum oprichting	30.12.1998
Doel	De vennootschap heeft ten doel het optimaal toepassen en overdragen aan derden van de resultaten van wetenschappelijk onderwijs en onderzoek op het gebied van Financiële Administratieve Informatievoorziening en op het gebied van Auditing door middel van postdoctorale opleidingen en cursussen, contractonderzoek en advisering, en andere activiteiten die aan het bereiken tot dit doel kunnen bijdragen. De vennootschap zal daarbij primair gebruik maken van faciliteiten van de EUR in het algemeen en van de Faculteit der Economische Wetenschappen in het bijzonder, een en ander ter beoordeling van de vennootschap. Tevens zal de vennootschap de verkregen praktijkervaring laten bijdragen aan de ontwikkeling van de gebieden Financiële Administratieve Informatievoorziening en Auditing binnen de EUR in het algemeen en de Faculteit der Economische Wetenschappen in het bijzonder.
Kosten	5.430 Kf - Jaarrekening 1999
Resultaat	856 Kf – Jaarrekening 1999
Eigen vermogen	896 Kf – Jaarrekening 1999
Deelnemingspercentage	100%

Naam/zetel	Erasmus Beleggingen BV
Datum oprichting	29.04.1992
Doel	Het beleggen van vermogen in de meest ruime zin des woords en al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord
Kosten	4.705 Kf (excl.afschrijving) - Jaarrekening 1999
Resultaat	559 Kf neg. - Jaarrekening 1999
Eigen vermogen	19.795 Kf - Jaarrekening 1999
Deelnemingspercentage	100%

B

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: POST-INITIEEL EN CONTRACTONDERWIJS (STUDIEJAAR 1999-2000)

(voor een actueel overzicht zie
Internetpagina [www.eur.nl/
onderwijs/postacademisch/index.html](http://www.eur.nl/onderwijs/postacademisch/index.html))

Rechtsgeleerdheid

- Postacademische Leergang Arbeidsrecht
- Juridisch Postacademisch Onderwijs
- Certificaatonderwijs
- L.L.M. Business and Trade Law
- L.L.M. International Law

**Rechtsgeleerdheid / Economische
Wetenschappen**

- Postdoctorale Opleiding Forensic Auditing

Economische Wetenschappen

- Accountancy
- Controllersopleiding
- EDP-Auditing/IT-Auditing
- Internal/Operational Auditing
- Beroepsopleiding Financieel-Economisch
Beleidsmedewerker (BOFEB)
- Master of Financial Planning
- Master's Course on Urban Management
- Master's Course Management of the
European Metropolitan Region
- Opleidingen Sales & Account Management
- Electronic Commerce
- Postdoctorale Leergang Europese
Fiscale Studies
- Groeigenerator MKB
- Erasmus Masterclass Ondernemen
- Management & Mainport
- Emerging Topics in Fast Moving
Consumer Goods

Economische Wetenschappen /

Bedrijfskunde

Erasmus Executive Development

- In-Company Opleidingen
- Program for International Management
in Europe
- The European Experience
- Electronic Commerce Strategy (executive)
- Global Electronic Commerce (master)

- Strategic ICT Leadership Program
- Maatschappelijk Ondernemerschap voor de
GGZ

Bedrijfskunde

- Parttime Executive International Master of
Corporate Communication
- Executive Summercourse Corporate
Communication

Rotterdam School of Management

- Fulltime International MBA/MBI programs
- Parttime International MBA/MBI programs
- Business Valuation
- MSc Program in Global Transport and
Logistics
- Masterclass Interim Management
- Trading Room

Geneeskunde en

Gezondheidswetenschappen

- PAO-geneeskunde
- Specialisatie Seksuologie
- Internationale Master of Public Health
- NIHES Degree Programmes:
Master of Science /Doctor of Science:
 - Epidemiology
 - Clinical Epidemiology
 - Health Services Research
 - Medical Informatics
 - Public Health
 - Genetic Epidemiology
- NIHES Short Courses
- Masterclass voor Directeuren en
Gezondheidsinstellingen (iBMG)

Sociale Wetenschappen

- Master of European Public Administration
- Master of Public Administration
- Innovatie in Management bij Publieke
Organisaties
- International PhD-program in Cleaner
Production, Cleaner Products,
- Industrial Ecology and Sustainability
- Environmental Management in the Business
Community

Historische en Kunstwetenschappen

- Postdoctorale Opleiding Journalistiek
- Postdoctorale Opleiding Integraal
Document Management

Wijsbegeerte

- Mphil and PhD Programme Philosophy
and Economics
- Mastercourse Sociale Cohesie en Sociaal
Beleid in een Multiculturele Samenleving

Overige onderwijs

- Opleidingstrajecten voor Herintredende
Academici
- Erasmus Colleges
- Hoger Onderwijs voor Ouderen

Doctoraal onderwijs

- Doctoraal onderwijs (verkort/deeltijd)
- Doctoraal onderwijs (voltijd)

BIJLAGE 2: RAPPORTAGE AFGERONDE PROJECTEN GEFINANCIERD UIT HET STUDEERBAARHEIDSFONDS

B2.1 *Bureau van de Universiteit*

Human Talent Management

Doel

Een klimaat scheppen waarin aan stafleden binnen de domeinen onderwijs en onderzoek gelijkwaardige mogelijkheden worden geboden met betrekking tot functiedifferentiatie, loopbaanontwikkeling en functie-inschaling. Tot de concrete doelstellingen behoort het stimuleren van stafleden tot voortgaande onderwijskundige professionalisering en het realiseren van minimum randvoorwaarden; afstemming op hoofdlijnen van de facultaire evaluatiesystemen, alleen ten behoeve van 'gelijke behandeling'.

Uitvoering

Gekozen is voor het installeren van een projectgroep bestaande uit de directeur P&O, facultaire en niet-facultaire medewerkers.

Beoogd werd:

- tussen (en op) faculteiten afgestemde beleidsontwikkeling resulterend in de implementatie van docentenbeleid binnen de instelling en faculteiten om de condities te scheppen om de doelstelling te realiseren;
- met betrekking tot evaluatiesystemen: formuleren van minimumeisen met daarbinnen ruimte voor facultaire prioriteiten.

In het kader van de beleidsvoorbereiding van dit project is een rapport vervaardigd dat als basis heeft gediend voor gesprekken met faculteiten. Als gevolg van de invoering van de Modernisering Universitaire Bestuursorganisatie (MUB) trad in deze fase enige vertraging op in de uitvoering van dit project. Na een enkel proeftraject bij de faculteit der Rechtsgeleerdheid is – mede op basis van deze ervaringen – vervolgoverleg gevoerd met alle faculteiten over de wijze van operationeel maken van het in het rapport voorgestelde loopbaanstelsel. Medio 1999 resulteerde dit in een nota over de grondslagen van het universitaire rangenstelsel. Dit document zal moeten leiden tot een breed gedragen beleidsadvies over de herdefiniëring van het universitaire functiestelsel waarbij ruimte voor wetenschappelijk talent en wetenschappelijke kwaliteit

gekoppeld wordt aan de vergroting van de aantrekkingskracht van de EUR als werkgever.

Bereikte resultaten

Met dit beleidsadvies is het project formeel afgerond. Voor de veranderingen van het functiestelsel is thans een breed draagvlak gecreëerd. De invoering kan in 2000 en de daarop volgende jaren ter hand worden genomen.

Betrokkenheid studenten

De betrokkenheid van studenten was – het project leende zich daar ook niet voor – nihil.

Dual commitment

De – blijvende – EUR-inbreng in het project komt tot uitdrukking in de introductie van een nieuw universitair functiestelsel.

Toetstechnische instructie

Doel

Doel van dit project was het ontwikkelen bij docenten van expertise met betrekking tot toetsconstructie, het verlenen van toetstechnische ondersteuning en het inbedden van deze activiteiten in de facultaire organisatie.

Uitvoering

De ontwikkeling van een checklist voor toetsconstructies is al in 1996 ter hand genomen en in 1997 gerealiseerd in de vorm van een instructiekaart voor EUR-docenten (oplage 3000). Vermeldenswaard is dat de kaart ook in grote aantallen nabesteld werd door (andere) wo- en hbo-instellingen. De verzorging van de trainingsmodulen werd uitgevoerd door het Onderwijskundig Expertise Centrum Rotterdam (OECR). De eerste cursussen vonden in 1997 en volgende jaren plaats. De feed back werd georganiseerd via audits (door een auditteam).

Bereikte resultaten

De "toetsconstructie" is thans als reguliere cursus in het pakket van het OECR opgenomen. De eerste pilot voor het onderzoeken van feed back aan docenten over tentamenregelingen wordt – enigszins vertraagd in 2000 – afgerond

met gesprekken met faculteiten op basis van het door een auditteam vastgestelde evaluatie en rapportage.

Betrokkenheid studenten

De betrokkenheid van studenten was indirect.

Dual commitment

De commitment van faculteiten en instelling blijkt uit de meerkosten die voor dit project werden gemaakt en uit de deelname aan het inmiddels zijn bestaansrecht verworven hebbende OECR.

Studentenmonitor

Doel

De Studentenmonitor moet een algemeen beeld opleveren van de tevredenheid van studenten met betrekking tot de effectiviteit van de onderwijsorganisatie van de EUR. In de periode 1995 - 1998 is jaarlijks een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder studenten met een gelijklopende vragenlijst zodat opinieverschuivingen in de tijd waarneembaar zijn.

Uitvoering

Het eerste rapport – na de zogenaamde nulmeting – is volgens plan verschenen. De inhoud is besproken met faculteiten. Ook het tweede rapport is volgens plan geproduceerd en besproken met betrokkenen. Voor het derde en laatste rapport is de steekproef aangepast (met als doel verhoging van de respons). Mede aan de hand van deze laatste ervaring is bekeken of en zo ja in welke vorm de monitor wordt gecontinueerd.

Bereikte resultaten

Besloten is tot inbedding van de monitor in de reguliere taken van de EUR. Deze beslissing is mede ingegeven op grond van de positieve resultaten als gevolg van facultaire verbeteringen die naar aanleiding van eerdere metingen werden doorgevoerd. Gekozen is voor een frequentie van eens in de twee jaar.

Betrokkenheid studenten

De betrokkenheid van studenten bij dit project is evident. Jaarlijks participeren zo'n 1500 studenten in de enquête.

Dual commitment

Het commitment van de EUR komt tot uitdrukking in de tweejaarlijkse herhaling van de studentenenquête, de continuering van de monitor derhalve.

Keuzevakkengids

Doel

Het voorkómen van verbrokkelde informatie over de keuzevakken zodat studenten een goed inzicht hebben in de mogelijkheden.

Uitvoering

De keuzevakkengids 1997/1998 is verschenen, in boekvorm en voor het eerst op internet. Met het verschijnen van de gids 1998/1999 in druk en op internet is het project in feite afgerond. Volgende jaren zal de gids in ieder geval op het internet blijven verschijnen.

Bereikte resultaten

De interfacultaire keuzevakkengids is een feit en ze voldoet – afgemeten aan het gebruik – aan een behoefte. Van jaar tot jaar zal – mede in het licht van de interfacultaire onderwijsdienstverlening – worden gezien of de gids aan het gewenste gedrag van studenten: het volgen van onderwijs over de faculteitsgrenzen heen, een bijdrage levert.

Betrokkenheid studenten

Studenten stonden aan de wieg van dit project; ze zijn blijvend betrokken in het gebruik dat van de gids wordt gemaakt.

Dual commitment

Van de EUR komt tot uitdrukking in het continueren van de keuzevakkengids en in het beleid om deelname aan keuzevakken te bevorderen.

Arbeidsmarkt

Doel

Oprichting van het Erasmus Centrum voor Loopbaanadvies en Arbeidsmarktbemiddeling (LABEUR).

Uitvoering

De materiële start van het project vond op 1 januari 1997 plaats. De activiteiten zijn volgens planning verlopen. Belangrijk in dit verband is de in het najaar van 1998 van het Landelijk Bureau Arbeidsvoorziening (LBA) ontvangen vergunning om als commercieel wervings- en selectiebureau te mogen opereren. Deze functie is thans volop in bedrijf. Ook het beoogde documentatiecentrum is thans geheel op orde met de installatie van een aantal pc's om internet te raadplegen. Voor bemiddeling wordt gebruik gemaakt van geautomatiseerde vragenlijsten. De (kwaliteit van de) dienstverlening wordt jaarlijks gemeten aan de hand van de gebruikersregistratie. Daaruit zal ook het nut van de individuele adviesgesprekken naar voren komen. Algemene cursussen en trainingen (in eigen huis), individueel loopbaanconsult, stagebemiddeling en bemiddeling voor banen completeren het pakket aan dienstverlening. De voor 1999 geplande evaluatie is enigszins vertraagd en zal in 2000 plaatsvinden.

Bereikte resultaten

De beide onderdelen van LABEUR, het niet-commerciële zowel als het commerciële, functioneren volop. Beide hebben hun nut bewezen en zullen dan ook in de toekomst worden gecontinueerd. De niet-commerciële activiteiten zullen worden bekostigd uit het zogenaamde LABEUR-fonds dat wordt gevuld door bijdragen van de faculteiten en de centrale diensten. Nieuwe activiteiten alsmede de bekostiging van de loopbaanadviseur vinden plaats uit de opbrengst van de commerciële bemiddeling.

Betrokkenheid studenten

Betrokkenheid behoeft geen nadere toelichting.

Dual commitment

Dit blijkt uit het feit dat LABEUR inmiddels als organisatieonderdeel binnen de EUR functioneert.

Ombudsfunctie

Doel

Was (en is) het zoveel mogelijk wegnemen van gevoelens van ontevredenheid bij studenten en staf; het doelgericht verbeteren van de organisatie. Daarbij waren twee fasen voorzien:

- voorbereiding: het nader definiëren van de taak en functie van de ombudsvoorziening; de gedachten gingen daarbij uit naar onderwijs, studentenbegeleiding en -voorzieningen;
- implementatie: het instellen van de voorziening.

Bijgesteld doel: het opheffen van een geconstateerde lacune betreffende klachten over gedragingen of handelingen van medewerkers (en anderen) jegens de individuele student, via een aanvullende rechtsbeschermingsprocedure.

Uitvoering

In het kader van aanvullende rechtsbescherming is inmiddels een stramien voor de klachtenbehandeling door het College van Bestuur vastgesteld. Daarna is in de implementatiefase de werking ervan beproefd. Ter voorbereiding hierop zijn een informatiebulletin voor studenten en een klachtenformulier ontwikkeld. Op basis van de in januari 1998 aangegeven uitwerking bij de start van het project is de klachtenafhandeling – conform het stramien – ter hand genomen. De voorlopige ervaring leert dat veel klachten in de voorfase blijven hangen en niet uitmonden in een formele klacht. Dat betekent dat er al in dit stadium tot een oplossing kan worden gekomen en dat de studentendecaan en de klagende student gezamenlijk tot de conclusie komen dat indiening van de formele klacht achterhaald is. Conclusie is derhalve dat de procedure werkt ondanks het feit dat de echte procedure vaak niet doorlopen hoeft te worden.

Bereikte resultaten

De procedure is ontwikkeld, formulieren zijn gemaakt, een klachtenafhandelingsstramien ontworpen, waarmee de behandeling van klachten thans op gestructureerde wijze kan plaatsvinden. De voorziening voorziet in een behoefte en deze zal via reguliere middelen worden gecontinueerd.

Betrokkenheid studenten

Deze betrokkenheid behoeft geen nadere beschrijving.

Dual commitment

Instellingscommitment kan worden afgeleid uit het continueren van de ombudsfunctie met eigen middelen.

Tentamentraining/taalvaardigheid

Doel

Het project is erop gericht de niet-Nederlands-talige studenten een grotere gevoeligheid voor nuanceren in het Nederlands bij te brengen. Daarbij wordt gedacht aan het lezen en bediscussiëren van essays, het zelf schrijven van een essay, het houden van een presentatie. Ook wordt er gericht aandacht gegeven aan de voorbereiding op concrete tentamens van de opleiding zelf. Elk van de twee ontwikkelde cursussen wordt gegeven ten behoeve van 40 deelnemers; totaal derhalve 80.

Uitvoering

Het project is gestart in een iets gewijzigde opzet, waarbij nauwer werd aangesloten bij reeds eerder in gang gezette ontwikkelingen. De oorspronkelijke opzet bleek (nog) niet haalbaar en was derhalve niet doelmatig. Gekozen is voor twee eenjarige cursussen voor beginners en gevorderden en de verzorging van tentamentrainingen voor eerstejaarsstudenten. In het kader van dit project is een aantal cursussen verzorgd. Nederlands voor gevorderden is voor twee groepen studenten aangeboden: een groep voor economie en bedrijfskunde gezamenlijk en een groep voor de andere opleidingen, in het bijzonder

geneeskunde. Aan de afsluitende toets (vwo-toets op eindexamenniveau) werd door 25 studenten deelgenomen: 14 daarvan slaagden. Ook de cursussen Nederlands in het voorbereidende jaar verlopen succesvol (hieraan wordt overigens niet alleen deelgenomen door nuldejaars maar ook door ouderejaars die nog steeds tegen taalproblemen oplopen). De deelname aan deze cursussen wordt gestimuleerd door aan de cursisten een half uur extra tentamentijd toe te staan. Aan de tentamentraining, die driemaal per jaar ten behoeve van ongeveer 30 man wordt verzorgd, wordt eigenlijk alleen door economen deelgenomen. Aan de verzorging van deze cursussen wordt in belangrijke mate bijgedragen door student-assistenten.

Bereikte resultaten

Van de geboden mogelijkheden wordt weinig gebruik gemaakt. Studenten van de FGG blijken meer baat te hebben aan de cursus medisch Nederlands en ook bij economie en bedrijfskunde is de animo niet groot: er zijn ongeveer 25 studenten ingeschreven bij de laatstgehouden cursus. Ondanks de geringe belangstelling zal de activiteit vooralsnog worden gecontinueerd.

Betrokkenheid studenten

De betrokkenheid van studenten is een conditio sine qua non.

Dual commitment

In de inbedding van deze activiteiten in de reguliere taken komt de commitment van de EUR tot uitdrukking.

Studie-introductie

Doel

Kennismaking van alloctonen met de wijze waarop aan de universiteit wordt getentamineerd, welke leerstijlen effectief zijn en hoe met tentamenvrees kan worden omgegaan.

Uitvoering

De uitvoering van het project is iets vertraagd. Het project kon in verband met noodzakelijke

organisatorische maatregelen eerst in 1997 een aanvang nemen. De belangrijkste activiteit in dit kader: het verzorgen van een cursus in september 1998 (aanvang studiejaar) heeft inmiddels plaatsgevonden. Bij de voorbereiding zijn ouderejaars allochtone studenten betrokken.

Bereikte resultaten

Tentamentraining en studie-intensivering voor met name allochtone eerstejaarsstudenten is thans ingebed in de reguliere activiteiten van medewerkers – studentendecanen en universiteitspsychologen – van het bureau Studenten Voorzieningen. De resultaten laten zich evenwel – gegeven vele van invloed zijnde factoren – moeilijk meten.

Betrokkenheid studenten

Betrokkenheid behoeft geen nadere toelichting; zij spreekt immers voor zich.

Dual commitment

De activiteit is opgenomen in het regulier takenpakket van de EUR; de studie-introductie blijft verzorgd worden.

B2.2 Universiteitsbibliotheek

Uitbreiding bibliotheekinstructie voor studenten

Doel

Studenten praktisch leren omgaan met de bibliotheekfaciliteiten gericht op zowel de traditionele collectie als de elektronische informatiebronnen, teneinde goed literatuuronderzoek te kunnen uitvoeren in het kader van de studie (scriptie, onderzoek). Deze beknopte beschrijving is uitgewerkt tot het volgende einddoel van het project: een systematisch instructieprogramma waarin studenten van alle faculteiten op Woudestein praktisch leren omgaan met de bibliotheekfaciliteiten, zowel gericht op de traditionele collectie als de elektronische informatiebronnen, teneinde goed literatuuronderzoek te kunnen uitvoeren.

Randvoorwaarden:

- streven naar zoveel mogelijk standaardisatie in vorm en inhoud, daarbij rekening houdend met het specifieke van de verschillende studierichtingen;
- streven naar zo goed mogelijke inpassing in de reguliere studieprogramma's bijvoorbeeld door aan te sluiten bij inleidende of vaardighedencolleges;
- aansluiten bij de al bestaande praktijken en afspraken die met faculteiten gemaakt zijn;
- doorbelasten van uitvoeringskosten met ingang van 1998-1999 aan de faculteiten.

Uitvoering

Met elke faculteit / opleiding is overleg gevoerd op bestuurlijk en onderwijsniveau. In alle faculteiten / opleidingen heeft de projectgroep afspraken kunnen maken over bibliotheekinstructie. Het ziet er naar uit dat deze afspraken ook voor volgende jaren kunnen gelden.

In vrijwel alle faculteiten kon een standaard-aanpak worden gevolgd, bestaande uit:

- rondleiding door de UB;
- instructie catalogi en databanken;
- informatiemap, toegespitst op de studie;
- zoekopdracht als oefening en toets, eveneens toegespitst op de studie.

In overleg met docenten zijn de volgende eindtermen geformuleerd.

Na afloop van het bibliotheekpracticum:

- kent de student het belang van correcte en volledige titelbeschrijvingen voor het opsporen van informatie;
- is de student vertrouwd met bibliografische bronnen in gedrukte en CD-romvorm en kan de mogelijkheden en beperkingen ervan benoemen;
- is de student globaal bekend met de mogelijkheden en beperkingen van Internet en enkele andere zoekinstrumenten;
- weet de student globaal welke soort publicaties in de studiezalen, het open tijdschriftenmagazijn en het gesloten magazijn staan;

- kent de student de mogelijkheden en beperkingen van de computercatalogus (OPC) en kan deze benoemen. Meer in het bijzonder: hij kan deze adequaat gebruiken om publicaties te traceren (de inhoud van de zoekleutels titel, auteur, trefwoord, basiscode, corporatie, ISSN en ISBN zijn bekend, evenals de opties combineren, verkleinen en trunceren);
- kan de student tijdschriftartikelen binnen de UB opsporen aan de hand van titelbeschrijvingen;
- kan de student enkele belangrijke bibliografieën en CD-rom's op het vakgebied gebruiken;
- is de student vertrouwd met de onderwerpsindeling binnen het vakgebied in de tijdschriftenstudiezaal;
- is de student bekend met de indeling, inrichting en collectie van de overige voor het vakgebied relevante studiezalen.

Bereikte resultaten

Per faculteit zijn afspraken gemaakt over de inbedding van het bibliotheekpracticum in het onderwijsprogramma.

Betrokkenheid studenten

Veel studenten oordelen positief over de bibliotheekinstructie. Uit de enquête bleek dat de meeste studenten (ca. 90 procent) het aangeboden programma nuttig vinden in verband met de studie die zij volgen.

Dual commitment

De inspanningen tijdens het project die door de UB zijn geleverd zijn uit het studeerbaarheidsfonds gefinancierd. De activiteiten door de faculteiten verricht zijn uit eigen middelen bekostigd. Deze activiteiten zijn onder meer de inzet mentoren om de informatiemappen samen te stellen, de zoekopdracht te formuleren en te corrigeren en de studenten te begeleiden.

B2.3 *Faculteit der Economische Wetenschappen*

Invoering IT in het onderwijs

Doel

- het op gang brengen van de bewustwording bij docenten en vakgroepen van de technologische mogelijkheden en de implementatie daarvan in het onderwijs;
- het inventariseren van de toepassingen zoals die in Europa en Amerika op dit moment in het onderwijs gestalte krijgen;
- het informeren van docenten en vakgroepen over deze mogelijkheden en het ondersteunen van implementatie ervan in het onderwijs.

Het oorspronkelijke doel is tijdens de uitvoering als volgt aangepast:

het opzetten van een tentamenbank, waardoor oude tentamens en modeluitwerkingen van deze tentamens op eenvoudige wijze voor de studenten beschikbaar komen; het verbeteren van de informatiestroom naar studenten.

Uitvoering project en bereikte resultaten

In het begin van het project is er vooral aandacht besteed aan het verbeteren van de infrastructuur van het verspreiden van informatie via het World Wide Web. Dit heeft geresulteerd in een facultaire web server die geheel geïntegreerd is in de facultaire IT-infrastructuur en in software die het mogelijk maakt om op eenvoudige wijze op het web te publiceren (en die aansluit bij de standaard aanwezige software op het facultaire netwerk). Hierdoor is het publiceren op het web bijna 'een kinderspel' geworden.

De structuur van het facultaire web is geheel opnieuw ontworpen en ingericht. Dit heeft geresulteerd in een uniforme indeling, die door een ieder gehanteerd wordt. Met name de informatie van de diverse vakken is hierdoor beter toegankelijk geworden. Vroeger bood elke docent de informatie op zijn eigen manier aan, nu gebruiken alle docenten dezelfde indeling.

Nadat de infrastructuur geschikt was gemaakt voor gebruik, zijn docenten geënthousiasmeerd om hun informatie te publiceren op het web. Om de docenten niet meteen in het diepe te laten springen is er een DreamTeam in het leven geroepen dat deze docenten begeleidde. Zo gaven de student-assistenten in dit team persoonlijke introductiecurssussen en bemanden zij een help desk waar een ieder met zijn problemen terecht kon.

Momenteel is er over ruim de helft van de vakken informatie aanwezig op het web. Alle propedeuse- en D-1 vakken behoren tot deze helft. In samenwerking met het Faculteitsbureau is de centrale informatie van de faculteit opnieuw op het web gezet. De Studiegids van de faculteit is geïntegreerd in de website, en uitgegeven op CD-rom in plaats van in boekvorm. In de nieuwe opzet is de Studiegids op het web een 'levend document' geworden. Wijzigingen worden nu meteen doorgevoerd in de gids, in plaats van alleen maar gepubliceerd in Erasmus Magazine.

Het is mogelijk om de resultaten van tentamens, opdrachten, e.d. op te vragen via het web. Natuurlijk worden de resultaten alleen getoond aan de betrokken student nadat hij/zij zich eerst geïdentificeerd heeft.

Het is mogelijk om in te schrijven voor practica en werkcolleges via het web. Ook hier wordt natuurlijk de identiteit van de betrokken student gecontroleerd.

Het Beursspel van het vak A0007 - Bedrijfs-economie 3 is geautomatiseerd. Hierdoor kan het spel met meer groepen en meer aandelen/opties gespeeld worden, waardoor het de werkelijkheid beter benadert.

De registratie van het SISR-systeem in de propedeuse Economie is geautomatiseerd (het SISR-systeem is een begeleidingssysteem dat enige jaren geleden bij de economische faculteit is ontwikkeld. Over de werking ervan is reeds in een eerder jaarverslag uitgebreid ingegaan). Momenteel wordt er aan gewerkt om deze registratie via het web bereikbaar te maken, zodat studenten hun resultaten kunnen inzien.

Betrokkenheid studenten

Uit het bovenstaande blijkt dat studenten op verschillende manieren betrokken zijn bij de uitvoering van het project. Tevens levert het project voordelen op voor alle studenten.

Dual commitment

De kosten van het project bedragen meer dan het bedrag dan uit het Studeerbaarheidsfonds beschikbaar was. In de eerste plaats omdat zeer veel personen een bijdrage hebben geleverd aan de realisatie van een groot aantal onderdelen van het project. Voorts is het zo dat er voortdurend geïnvesteerd moet worden (tijd en financiën) om een en ander up to date te houden.

Beleidsvoorziening onderwijsinformatie

Doel

Het genereren van faculteitsspecifieke onderwijsinformatie. Later is deze doelstelling uitgebreid met het opstellen van een beleidsplan inzake de onderwijsinformatie.

Uitvoering

Het project is gestart met het opstellen van een overzicht van de gewenste kengetallen. Vervolgens is nagegaan op welk tijdstip welke gegevens beschikbaar moeten zijn en voor welke doelgroep. De kengetallen zijn ingedeeld in vier groepen te weten: instroomgegevens, toetsgegevens, cohortanalyse en uitstroomgegevens. Elke groep is vervolgens weer onderverdeeld. Elk onderdeel is gekoppeld aan een bepaald tijdstip in het jaar en aan een bepaalde doelgroep. Grofweg zijn vier doelgroepen te onderscheiden: de studieadviseurs, de opleidingscommissies, de opleidingsdirecteuren en de decaan met de beleidsafdeling. Tijdens de projectperiode is reeds een groot aantal gegevens beschikbaar gekomen. Veel tijd en energie is gestoken in het aansturen van degenen die de gegevens op systematische wijze moeten verzamelen.

Binnen het kader van dit project is ook nagedacht over het brede kader waarbinnen het genereren van de kengegevens plaatsvindt. Dit heeft geresulteerd in het opstellen van een discussienota "Integraal kwaliteitsplan". Deze discussienota is besproken met de opleidingsdirecties en opleidingscommissies en zal in de loop van 2000 op basis van het geleverde commentaar worden bijgesteld.

Bereikte resultaten

Een overzicht waarin op systematische wijze een opsomming wordt gegeven voor wie wanneer welke kengegevens gegenereerd dienen te worden. Het feitelijk beschikbaar zijn van inmiddels een groot deel van deze kengegevens volgens genoemd overzicht. Inzicht in het breder kader waarin het genereren van de kengegevens plaatsvindt i.c. het Integratie kwaliteitsplan.

Betrokkenheid studenten

Studentleden van de opleidingscommissies en studentadviseurs van de opleidingsdirecties hebben de nota mede becommentarieerd.

Dual commitment

Gelet op het structurele karakter van het verzamelen van de kengegevens heeft de FEW ervoor gekozen om dit project voornamelijk door reeds binnen de faculteit aanwezig personeel te laten uitvoeren. Structurele inbedding was daardoor het beste gewaarborgd.

Vervanging hoorcolleges door practica

Doel

Het vervangen van hoorcolleges door kleinschaliger onderwijsvormen met het oogmerk om effectiviteit te vergroten.

Uitvoering

Binnen dit project is het onderwijsproces van het D1-vak Interne Organisatie vernieuwd. Het vak werd aan een groep van 500 algemeen en bedrijfseconomische studenten gegeven. Het doel van het vernieuwde onderwijs was academisch onderwijs te geven, dat niet alleen studeerbaar was, maar ook specifieke doelstellingen kon verwezenlijken, met name studenten de theorie te leren waarderen door hun te leren gebruik te maken van deze theorie in praktijksituaties. Gekozen is voor een onderwijsvorm bestaande uit een aantal componenten, die alle op een eigen manier bijdragen aan het leerproces van de studenten en de uiteindelijke resultaten daarvan. De componenten waren:

- aandacht voor (de motivatie van) studenten door te doceren in kleine groepen; door het afnemen van mondelinge tentamens; door het geven van individuele feedback op gemaakte fouten; door een praktijkopdracht;
- stappenplannen door te laten zien hoe van oorspronkelijke theorie procedures kunnen worden ontwikkeld om specifieke problemen aan te tonen of te verwerpen, om problemen op te lossen; door studenten zelf stappenplannen te laten ontwerpen;
- aantonen van het nut van theorie via de praktijkopdracht: door het laten voelen van de noodzaak om de complexe werkelijkheid te ordenen met behulp van theorie; door veel voorbeelden in de hoorcolleges te behandelen; door het laten ervaren van het gemaakt hebben van door de praktijk gewaardeerde rapporten;
- het laten zoeken naar informatie door studenten vragenlijsten te laten opstellen, waaruit moest blijken wat zij dachten aan informatie nodig te hebben om een oordeel over een praktijksituatie te kunnen geven; door een praktijkopdracht te laten doen waar geen sprake was van kant en klare informatie (zoals bij opgaven en casus-opdrachten);
- verplicht samenwerken door het verplicht stellen van een gezamenlijke opdracht;

– aansturing op leerproces door uitgebreide feedback gedurende het mondelinge deel van het tentamen; door herkansing in de vorm van verbetering van het analyseren.

Het resultaat van het vernieuwde onderwijs was een onderkenning door studenten van de verbondenheid, en daarmee het nut, van theorie en praktijk alsmede een verbetering van de slagingspercentages. Een essentiële component in dit geheel was het mondelinge tentamineren.

Het vernieuwde programma ontmoet veel waardering binnen de faculteit. Feit is dat de kosten, m.n. door het afnemen van de mondelinge tentamens, hoog zijn. Naar voortzetting ervan wordt gestreefd. Thans wordt onderzocht of de benodigde financiële middelen voor de voortzetting kunnen worden gevonden.

Bereikte resultaten

Een onderkenning door studenten van de verbondenheid, en daarmee het nut, van theorie en praktijk alsmede een verbetering van de slagingspercentages voor het vak.

Betrokkenheid studenten

De studenten hebben zeer positief gereageerd op deze aanpak en zijn derhalve zeer betrokken.

Dual commitment

De docent die het project heeft geleid is deels uit facultaire en deels uit de K&S-gelden betaald.

Remedial teaching / zomerstudies

Doel

Het komen tot een aanbod van remedial teaching/zomerstudies met het oogmerk de voorbereiding van de studenten op de augustustentamens te verbeteren.

De doelstelling van dit project is bijgesteld op basis van een eerste ervaring waaruit bleek dat de belangstelling voor de zomertenta-

mentraining gering was. De opleidingsdirecties hebben zich toen over het project gebogen en besloten een andere weg in te slaan. Was het project zoals omschreven meer bedoeld om aan het eind van het studiejaar studenten extra ondersteuning te bieden, besloten werd om deze 'extra ondersteuning' meer tijdens het studiejaar te bieden. Gekozen is voor een systeem van studiebevorderende maatregelen in het doctoraal-1 jaar van zowel de opleiding economie als de opleiding econometrie.

Uitvoering

Het project was primair gericht op het verhogen van het D1-rendement door het bevorderen van het studeergedrag van de studenten. Aan dit project is uitvoering gegeven door de invoering van een aantal studiebevorderende maatregelen (de zgn. 20/80 regeling) bij zeven D1-vakken, t.w. Economische organisatievormen, Macro-Economie A, Macro-Economie B, Micro-economie A, Micro-Economie B, Commerciële beleidsvorming en Management accounting. De regeling is niet verplicht voor studenten. De zgn. 20/80 regeling houdt in dat een student in de gelegenheid wordt gesteld om gedurende de collegeperiode van een bepaald vak voor dat vak aan bepaalde opdrachten te voldoen. De maximale score die voor deze opdrachten kon worden behaald was 20 punten. Het tentamen van de vakken die deelnamen aan de 20/80 regeling, bestond uit vijf opgaven die elk 20 punten waard waren. Indien de door een student voor een tentamenvraag behaalde score lager was dan de score die de student op grond van de 20/80 regeling had behaald, werd de voor die tentamenvraag behaalde score vervangen door de op grond van de 20/80 regeling behaalde score. De regeling is voor twee studiejaar ingevoerd, t.w. de studiejaar 98/99 en 99/00. Alleen het studiejaar 98/99 is gefinancierd vanuit de K&S-gelden.

Bereikte resultaten

Aan het eind van het studiejaar 98/99 is een tussenevaluatie uitgevoerd. Daaruit bleek dat

het gemiddelde cijfer van de studenten die deelnamen aan de regeling iets hoger lag dan bij de niet-deelnemers. De gemiddelde toevoeging door de regeling bedroeg afgerond 7.3%.

Betrokkenheid studenten

Circa 30% van de tentamendeelnemers heeft deelgenomen aan de 20/80-regeling.

Dual commitment

Zoals al aangegeven zijn de kosten van dit project alleen voor het studiejaar 98/99 bekostigd uit de K&S-gelden. Het tweede jaar 99/00 wordt geheel bekostigd door de FEW.

82.4 Faculteit der Rechtsgeschiedenis

Invoering tutorsysteem

Doel

Het project beoogt de studiebegeleiding te versterken om de student tijdens de gehele studie te kunnen volgen en problemen in een vroeg stadium te kunnen onderkennen. Bovendien wordt gepoogd om door middel van meer persoonlijk contact tussen studenten en docenten de grootschaligheid en anonimiteit van de onderwijsorganisatie te doorbreken.

Uitvoering

Het tutorstelsel is in het studiejaar 1995-1996 gestart. Daarbij werden alle voltijd- en deeltijdstudenten van het cohort 1994-1995 ingedeeld. In de jaren daarna is steeds een volgend cohort ingedeeld. Het laatste cohort was 1997-1998, dat in mei 1998 is toegevoegd aan het tutorstelsel. In totaal zijn derhalve vier cohorten ingedeeld.

De werkwijze is sinds het voorjaar van 1998 niet meer gewijzigd. Bij de indeling van de studenten bij de tutores is zoveel mogelijk aangesloten bij de indeling van de mentor-groepen in de propedeuse. Omdat de tutores tijdig wisten tot welke mentorgroep de studenten behoorden die aan hen waren toegewezen, kon vaak al voor het einde van

het eerste studiejaar een korte kennismaking plaatsvinden. Conform de eerdere afspraken zijn deze studenten in het studiejaar 1998/1999 tweemaal door hun tutor uitgenodigd voor een gesprek. In enkele gevallen vonden contacten plaats op initiatief van studenten zelf. Evenals in de voorafgaande jaren bleef het in veel gevallen bij één contact, hoezeer de studenten ook lieten merken dat zij de uitnodigingen en het tutorsysteem als geheel waardeerden.

Bereikte resultaten

Van aanvang af zijn de ervaringen met het tutorsysteem wisselend geweest. Enerzijds was er brede algemene waardering en waren er (zeer) positieve individuele ervaringen. Anderzijds bleek dat veel studenten niet de gelegenheid te baat namen om nader met hun docent/tutor kennis te maken. Ondanks dat docenten soms veel pogingen ondernamen om contact te leggen, lukte dat bij veel studenten niet of slechts een enkele keer. Er is gepoogd om daarin verandering te brengen door studenten niet 'willekeurig' maar als deelnemers aan dezelfde mentorgroep aan een docent/tutor te koppelen. De ervaringen met deze wijze van werken waren echter nauwelijks positiever dan voorheen.

Tegen de achtergrond van het gegeven dat het uiteindelijk slechts in weinig gevallen kwam tot een blijvend vruchtbaar contact tussen studenten en hun tutor is eind 1998 besloten om het tutorsysteem na afloop van het studiejaar 1998/1999 niet voort te zetten. De tot dan toe gevolgde werkwijze vergde namelijk zowel van docenten als van de administratieve ondersteuning vanwege de faculteit een grote inspanning. Tussen deze inspanning en de positieve resultaten ervan bestaat naar de mening van de betrokkenen een te grote discrepantie. Niettemin blijft de faculteit van mening dat de hierboven genoemde doelstellingen nastrevenswaardig zijn. Momenteel wordt onderzocht welke alternatieve mogelijkheden er zijn om tot actief beleid te komen, waarin middelen en resultaten meer met elkaar in

overeenstemming zijn. Gedacht wordt aan de volgende mogelijkheden:

vrije inschrijving door studenten die de wens te kennen geven met een tutor in contact te komen;
actief zoeken naar studenten met studieproblemen in het onderwijsinformatiesysteem van de universiteit en deze studenten via de studieadviseurs doorverwijzen naar beschikbare tutores, waarbij naar een optimale inhoudelijke en persoonlijke 'match' gestreefd wordt;
bevorderen van een attitude bij docenten die erop gericht is om in hun contacten met studenten duidelijk te maken dat zij als docent en als persoon op verzoek beschikbaar zijn om de rol van tutor op zich te nemen.

Betrokkenheid studenten

Zoals uit bovenstaande blijkt waarderen studenten de inspanningen die de faculteit op dit terrein pleegt maar zijn ze in veel gevallen niet gemotiveerd om regelmatig contact met de mentor te houden.

Dual commitment

De middelen uit het Studeerbaarheidsfonds zijn volledig voor dit project ingezet. Uiteraard kon hiermee slechts een deel van de kosten worden gedekt. Alle overige kosten alsmede de kosten voor de uitwerking van een gewijzigde opzet komen voor rekening van de faculteit.

Begeleiding studenten

(i. h. b. remedial teaching)

Doel

Het doel van het project Remedial Teaching Goederen- en faillissementsrecht is studenten, die moeite hebben met dit verplichte doctoraalkvak op zodanige wijze te begeleiden dat er een reële kans ontstaat dat zij (ten minste) een voldoende halen voor het tentamen.

Uitvoering

Voor deelname aan het project zijn studenten uitgenodigd die – kort samengevat – minimaal tweemaal aan het tentamen hadden deel-

genomen en nog geen voldoende hadden behaald.

Zowel in het studiejaar 1997/1998 als 1998/1999 bestond de remedial teaching uit twee fasen. Tijdens de eerste fase – de periode september – december – werden iedere week bijeenkomsten gehouden, waarbij door de deelnemers schriftelijk voorbereide en vooraf ingeleverde opdrachten werden besproken. De opdrachten werden vóór de bijeenkomsten door docenten van de sectie gecorrigeerd en van commentaar voorzien. Bij de bespreking werd ook aandacht besteed aan relevante onderdelen van het verbintenissenrecht.

De tweede fase (januari – mei) stond open voor studenten die met goed gevolg aan de eerste fase hadden deelgenomen. Dit onderdeel bestond uit het verplicht volgen van de hoorcolleges en werkgroepen Goederen- en faillissementsrecht. De deelnemers van het project werden in een aparte werkgroep geplaatst. Daarin werd dezelfde werkwijze gevolgd als in de eerste fase.

Bereikte resultaten

In 1997/1998 en 1998/1999 slaagde 95-100% van de deelnemende studenten bij de eerste tentamenkans in het betreffende studiejaar. De aanpak en uitwerking zijn zeer succesvol gebleken. Vrijwel alle deelnemers zijn voorstander van continuering van deze vorm van onderwijs.

Betrokkenheid studenten

In beide studiejaar was de betrokkenheid en het enthousiasme van de studenten zeer groot.

Dual commitment

De gemaakte kosten gerelateerd aan de tijd die docenten nodig hadden een en ander in goede banen te leiden overstijgt het bedrag dat is toegekend uit het fonds. De overige kosten komen voor rekening van de faculteit.

Facultatieve IT-cursus voor propedeusestudenten

Doel

Dit project beoogt de praktische vaardigheden

van studenten op het gebied van informatie-technologie en de theoretische kennis op het gebied van technologie en recht te vergroten.

Uitvoering project en bereikte resultaten

Om het projectdoel te verwezenlijken is aan propedeusestudenten van de faculteit der Rechtsgeleerdheid een cursus 'Introductie Computergebruik' aangeboden. Deze cursus werd verzorgd door de sectie Jurimetrie (Capaciteitsgroep Algemene Rechtswetenschappen). De cursus omvatte een aantal hoorcolleges en practica, over de volgende onderwerpen:

1. introductie Personal Computers (PC's), gebruik van het besturingssysteem Windows 95.
2. gebruik van het tekstverwerkingsprogramma Word.
3. gebruik van het Internet, o.a. het 'World Wide Web', elektronische post (E-mail), nieuwsgroepen en discussielijsten.
4. gebruik van enkele inhoudelijke toepassingen:
 - het Pica-zoeksysteem van de bibliotheek;
 - juridische databanken op CD-rom;
 - juridische computeradviessystemen;
 - know how-systemen en diverse information retrieval systemen.
5. aankoop en installeren van PC's t.b.v. thuisgebruik, onder gebruikmaking van het ERNA-inbelaccount waarover studenten kunnen beschikken.

Over elk van deze onderwerpen is een college aangeboden. Daar werd telkens ook een practicumopdracht uitgereikt die studenten in de facultaire PC-ruimten dienden uit te werken. Een deel van deze practica vond plaats onder begeleiding van een van de docenten, maar studenten konden er ook voor kiezen zelfstandig aan de opdracht te werken. Aan het einde van het practicum konden studenten hun opdracht in elektronische vorm inleveren via het netwerk, waarna deze door de docenten werd gecorrigeerd. Tevens kon dan worden deelgenomen aan een elektronische 'toets'. Door middel van deze toets, welke steeds bestond uit een

twintigtal tweekuzevragen, kon worden vastgesteld in hoeverre studenten het betreffende onderwerp beheersten.

De gehele cursus is steeds als facultatieve voorziening aan propedeusestudenten aangeboden. Voorkennis op het gebied van informatica was daarbij niet vereist (en bleek verrassend genoeg nog dikwijls praktisch afwezig te zijn). De cursus leverde geen studiepunten op, wel kon door het volgen van alle onderdelen en het met voldoende resultaat afsluiten van de opdrachten een certificaat 'Introductie Computergebruik' worden verworven.

De cursus is in deze vorm aangeboden in de studiejaar 1996/1997, 1997/1998 en 1998/1999. Gezien het grote aantal studenten in de propedeuse en de capaciteit van de PC-oefenzaal (aanvankelijk 48, thans 64 computers) werd de cursus in ieder studiejaar drie tot vier maal gegeven (ten minste eenmaal per trimester), steeds voor andere groepen studenten. Ieder studiejaar werd ook een avondgroep verzorgd.

Gezien het facultatieve karakter van de cursus en het feit dat het propedeuseprogramma toch al relatief zwaar is, is het niet verwonderlijk dat in ieder studiejaar slechts een gedeelte van de eerstejaarsstudenten heeft deelgenomen. Gemiddeld namen jaarlijks tussen de 100 en 200 studenten deel aan ten minste een van de vijf modules (ongeveer een derde van het totaal aantal studenten). Van hen maakte een kwart tot een derde de gehele cursus af, en ontving daarvoor het certificaat. Het aantal van 100 tot 200 kan als heel behoorlijk worden aangemerkt, maar het uitvalpercentage van 66 tot 75% is hoog te noemen, maatregelen om dit tegen te gaan ten spijt.

Daarom is met ingang van het studiejaar 1999/2000 voor een gewijzigde opzet gekozen. De onderwerpen die worden aangeboden zijn min of meer dezelfde gebleven (hoewel ieder jaar enige aanpassingen plaatsvinden om de cursus up-to-date te houden),

maar deze zijn nu gespreid over het gehele studiejaar. Ieder trimester worden twee colleges en een practicumopdracht verzorgd door de sectie Jurimetrie, terwijl er daarnaast een of meer per computer uit te werken opdrachten worden aangeboden door de juridische hoofdvakken in dat trimester. Bij het vak Inleiding tot de Rechtswetenschap is dat bijvoorbeeld een elektronisch proeftentamen, bij Historische Ontwikkeling van het recht een openvraagopdracht waarbij de beantwoording met de tekstverwerker moet plaatsvinden, etc. Hoewel bij deze gewijzigde opzet nog enkele aanloopproblemen moesten worden overwonnen, was er de hoop dat nu een aanmerkelijk groter gedeelte van de propedeusestudenten kennis zal maken met ICT en de zo noodzakelijke vaardigheden zal verwerven. Helaas doen de eerste ervaringen in het 1e en 2e trimester van het jaar deze hoop niet in vervulling gaan. Navraag en overleg hierover middels het Onderwijs en ICT-platform van de EUR heeft uitgewezen dat faculteiten waar de aandacht voor ICT-vaardigheden al van eerdere datum is, computercursussen in het verplichte programma zijn opgenomen.

Het project heeft ervoor gezorgd dat een gedeelte van de propedeusestudenten hun vaardigheden op het gebied van informatietechnologie, die vaak beslist nog onder de maat bleken te zijn, hebben vergroot. Door de ervaringen die binnen het project zijn opgedaan is het thans mogelijk een enigszins aangepaste versie van de cursus aan te bieden, welke naar wordt gehoopt voor een nog groter deel van de propedeusestudenten de motivatie zal bieden aan de cursusmodules deel te nemen. Het project is daarmee naar wens verlopen in de zin dat de aangeboden cursus nu in feite een integraal onderdeel van de juridische propedeuse is geworden. De conclusie – mede in overweging genomen de ervaring in de faculteiten FBK en FEW – dat theorie en praktijk van vakgericht computergebruik gedoceerd dienen te worden als onderdeel van het verplichte programma of in ieder geval tegen beloning in studiepunten, lijkt thans echter onontkoombaar.

Betrokkenheid studenten

Zoals blijkt is de betrokkenheid groot.

Dual commitment

Gezien de noodzaak van een dergelijke cursus wordt deze gecontinueerd en uit eigen middelen gefinancierd.

Computerondersteund nakijken van openvraagopdrachten

Doel

1. efficiency- en kwaliteitsverhoging bij het nakijken van schriftelijke tentamens of opdrachten bestaande uit open vragen;
2. bevordering van het gebruik van schriftelijke opdrachten en van openvraagtoetsen, zulks ter verhoging van de schriftelijke uitdrukingsvaardigheid, door het mogelijk maken van een intensievere en frequentere feitelijke oefening waaraan gekoppeld een meer adequate feedback aan studenten.

Uitvoering en bereikte resultaten

Binnen de sectie Jurimetrie van de faculteit der Rechtsgeleerdheid is de afgelopen jaren een computerprogramma ontwikkeld dat kan worden gebruikt als een effectief hulpmiddel bij het nakijken van openvraagopdrachten. Het computerprogramma in kwestie is gebaseerd op de volgende gedachte: het is weliswaar op dit moment nog niet mogelijk om een computer een tekst te laten 'begrijpen', maar het is wel mogelijk om de vorm van een tekst, en met name het woordgebruik in die tekst, met behulp van een computer nauwkeurig te analyseren. Het blijkt zo te zijn dat opdrachten die qua woordgebruik een hoge mate van overeenkomst vertonen, in de meeste gevallen ook qua inhoud veel met elkaar gemeen hebben. Meer specifiek blijkt het zo te zijn dat uitwerkingen van openvraagopdrachten die voor wat betreft het woordgebruik sterke overeenkomsten vertonen, in de meeste gevallen ook ongeveer van gelijk niveau zijn, en door een docent ongeveer gelijk worden beoordeeld. Niet geheel onverwacht blijkt er dus een

duidelijk verband te bestaan tussen de vorm van een uitwerking (uitgedrukt in het in die uitwerking aangetroffen woordgebruik) en de betekenis of inhoud van die uitwerking.

Hiervan wordt door het computerprogramma, dat de laatste jaren bekend heeft gestaan onder de naam 'CODAS' (Computer Ondersteund Document Analyse Systeem) gebruik gemaakt. Het biedt de docent de mogelijkheid om voorbeelden aan te wijzen van een juiste beantwoording. Door het woordgebruik in deze voorbeelden en in de andere uitwerkingen te vergelijken worden deze geordend, en kunnen vervolgens van een cijfer worden voorzien. Tevens kan met een afzonderlijke module worden gecontroleerd of zich in een serie uitwerkingen exemplaren bevinden welke een al te sterke gelijkenis vertonen, zodanig dat de kans bestaat dat sprake is van fraude.

Het project 'Computer ondersteund nakijken van openvraagopdrachten' had tot doel de bestaande nakijkprogrammatuur op een aantal punten verder te ontwikkelen, om de toepassingsmogelijkheden te verbreden. Het ging daarbij vooral om het volgende:

1. de validiteit en betrouwbaarheid van de resultaten die het systeem opleverde diende systematisch te worden getoetst;
2. de gebruikersvriendelijkheid van het systeem diende nog op een aantal punten te worden verbeterd;
3. het systeem diende ook te kunnen werken met veel grotere aantallen documenten;
4. aandacht moest worden besteed aan administratieve koppeling en inpassing in een netwerkomgeving.

Het project is eind 1999 afgerond. Een volledig onderzoeksverslag is te vinden in een afzonderlijk rapport, dat begin 2000 verschijnt.

In het kader van dit project zijn verschillende methoden voor het inleveren van bestanden beproefd. Inleveren op diskette bleek zoals verwacht zeer arbeidsintensief. Methoden welke gebruik maken van het internet bleken het eenvoudigst te implementeren op verschil-

lende locaties, en geconcludeerd werd dan ook dat deze de voorkeur verdienen boven methoden welke moeten worden aangepast aan de gebruikte lokale netwerkbesturings-systemen.

In grote lijnen kan gezegd worden dat de evaluatie ten aanzien van de validiteit en de betrouwbaarheid van de nakijk- en fraude-checksoftware een positief beeld te zien geeft. De programmatuur komt eruit naar voren als een effectief stuk gereedschap, dat onder bepaalde voorwaarden een even goed resultaat oplevert als het handmatig nakijken, maar met een aanzienlijke tijdsbesparing. De verbeteringen in de software welke in het kader van het project op het programma stonden zijn gerealiseerd. Tevens is ervaring opgedaan met diverse vormen van elektronisch inleveren, waardoor meer duidelijkheid is verkregen over de beste manier om een en ander administratief in te passen. Het project is thans in het stadium van de introductie van praktische toepassing op bredere schaal. Geëxperimenteerd wordt met verschillende projectvormen hiervoor.

Betrokkenheid studenten

Door de tijdsbesparing bij het nakijken wordt het aantrekkelijk voor docenten om openvraagopdrachten aan studenten te geven die op deze manier getraind worden in schriftelijke uitdrukingsvaardigheden.

Dual commitment

Uit het bovenstaande moge duidelijk zijn dat een en ander zeer arbeidsintensief is. Het bedrag dat met het project gemoeid is komt daarmee voor een belangrijk deel voor rekening van de faculteit.

B2.5 Faculteit der Sociale Wetenschappen

Tutorsysteem Bestuurskunde

Doel

- Vermindering studievertraging (i.e.: de meerderheid van een cohort behaalt vier jaar na het behalen van de propedeuse het doctoraal).

- Verhoging doctoraalfase rendement (i.e.: 30% na drie jaar en 60% na vier jaar).

Uitvoering

Gekozen is om de vaardigheden geïntegreerd aan te bieden in het werkcollegeprogramma Bestuurskunde voor propedeusestudenten.

In de werkcolleges wordt aandacht besteed aan vaardigheden zoals:

- het plannen van de studie;
- het volgen van colleges;
- het maken van aantekeningen;
- het bestuderen van de leerstof;
- het maken van samenvattingen;
- het geven van presentaties;
- bibliotheekpracticum;
- het schrijven van een goed lopende tekst.

Studenten maken ook opdrachten in samenhang met de bestudeerde vaardigheden.

Indien daaraan behoefte bestaat worden deze vaardigheden later in het jaar nogmaals kort herhaald. Daarnaast is tevens gelegenheid voor minder serieuze zaken. Een bezoek aan een museum of theater behoort hierbij zeker tot de mogelijkheden. Het informele karakter van de bijeenkomsten leent zich bijzonder goed om de studievoortgang onder de aandacht te brengen. In het doctoraal-1 bestaat de mogelijkheid voor studenten zich bij een tutorgroep aan te sluiten, hetgeen niet verplicht is. In deze tutorgroepen komen studenten eenmaal per drie weken bijeen onder leiding van een docent of AiO, om een referaat te houden of te discussiëren over bestuurskundige onderwerpen.

Bereikte resultaten

Zowel de vaardigheidsaspecten als de meer mentorachtige inrichting van het tutorprogramma hebben naar tevredenheid een structurele plaats gekregen in het studieprogramma.

In de nieuwe geïntegreerde opzet komen de vaardigheden goed aan bod. Het stramen van de werkcolleges geeft de docenten de kans studenten min of meer individueel te volgen. De looptijd is echter te kort om aan te geven of

de doelstellingen zijn behaald. De verwachting is wel dat met dit project, gecombineerd met het tevens succesvolle Kwaliteit- & Studeerbaarheidsproject 'Scriptiebureau', de doctoraal-rendementen zullen verbeteren.

Het tutorsysteem zoals dit nu loopt wordt in de volgende studie jaren gecontinueerd.

Betrokkenheid studenten

De studenten ervaren het werkcollege-programma soms als zwaar, maar vinden het zeer nuttig. Zij zijn in hoge mate betrokken.

Dual commitment

Het tutorsysteem in de propedeuse Bestuurskunde is succesvol geïmplementeerd en zal dus worden gecontinueerd. Deze continuering zal worden gefinancierd via reguliere middelen en worden opgenomen in de jaarlijks door de decaan vast te stellen Onderwijs Taaktoedeling. Wel zal gekeken worden naar een mogelijkheid om de tutoractiviteiten in het Doctoraal-1 meer structureel vorm te geven. Voor activiteiten t.b.v. het tutorprogramma zal een klein flankerend budget worden gereserveerd (Kf 5).

Scriptiebureau

Doel

- Vermindering studievertraging/verbetering doorstroming.
- Terugdringing studie-uitval/verhoging doctoraal- en opleidingsrendement.

Uitvoering

Bij de instelling van het scriptiebureau binnen de faculteit der Sociale Wetenschappen is de aandacht direct gericht geweest op drie activiteiten.

1. Het opsporen van nog niet afgestudeerde studenten die wel gestart waren met stage en scriptie. Er zijn gedurende de periode 1996-1999 zes enquêtes gehouden onder alle studenten met een achterstand in de studie, teneinde de problematiek boven tafel te krijgen.
2. Het toewijzen van studenten met een achterstand aan een van de leden van het

scriptiebureau. Daardoor werd de student niet alleen begeleid door een vakdocent, maar ook nog eens door andere docent regelmatig gecontroleerd. Met deze toewijzing werden tevens de problemen in kaart gebracht, soms werd van begeleidende docent veranderd.

3. Het systematisch in kaart brengen van student, begeleidende docent, stage en scriptieonderwerp. Een up-to-date-administratie blijkt een noodzakelijke voorwaarde voor een goed functionerend scriptiebureau.

Met name het opsporen van studenten met een achterstand en het oproepen en spreken met de studenten heeft meer dan een jaar in beslag genomen (tot begin 1998). Daarna is met grote regelmaat per jaargang bijgehouden welke studenten, onder begeleiding van welke docent, begonnen waren met (de stage en) de scriptie.

Binnen de *opleiding Bestuurskunde* zijn, tot 1 september 1999, vier docenten betrokken, evenals de stagecoördinator, de studieadviseur en een student-assistent. De student is geheel vrij om zelf een begeleidende docent te kiezen. Het grote aantal bestuurskundestudenten vereiste, zeker in de beginfase van het scriptiebureau, meer aandacht van meer docenten. Vanaf 1 september 1999 is het aantal docenten gereduceerd tot twee. Na een periode van sanering en wegwerken van achterstanden is nu een nieuwe periode ingetreden, namelijk die van optimale begeleiding door de eigen docent en toezicht en begeleiding vanuit het scriptiebureau door tijdige signalering en regelmatig screenen van de bestanden. Cruciaal binnen het stage- en scriptieproject is de voortdurende monitoring door leden van het scriptiebureau.

Binnen de opleiding sociologie bestaat het scriptiebureau uit twee begeleidende docenten. De studenten worden binnen de opleiding sociologie toegewezen aan een scriptiedocent. Hierdoor bestaat bij het scriptiebureau een overzicht van studenten die bezig zijn met de scriptie.

Bereikte resultaten

Het instellen van het scriptiebureau heeft vijf effecten gehad.

1. Door een systematisch monitoren van studenten en docenten treedt er ook een kwaliteitsverbetering op. Dit is gebaseerd op het oordeel van twee aparte visitatiecommissies voor de opleidingen Sociologie en Bestuurskunde. Het oordeel van de beide meest recente visitatiecommissies van de VSNU voor de opleidingen Sociologie en Bestuurskunde, in het bijzonder over de kwaliteit van de scripties, is positief tot zeer positief.
2. Wat betreft de rendementscijfers kan geput worden uit de jaarlijkse begroting van de faculteit. Voor het werk van het scriptiebureau gaat de aandacht dan uit naar het doctoraalfaserendement. Uit de cijfers blijkt met name het percentage doctoraalexamens na acht jaar gestegen te zijn tot iets meer dan 80%, zowel bij sociologie als bij bestuurskunde, na invoering van het scriptiebureau.
3. Een derde effect van de werkzaamheden van het scriptiebureau is een overzichtelijke indeling en beschrijving van de stand van zaken van alle studenten. Er is geen sprake meer van een grote aantallen 'onvindbare studenten' die nog bezig zijn met hun scriptie. Integendeel. Voor zover studenten achterlopen is bekend door wie zij worden begeleid, waar eventueel stage is gelopen en wat de resultaten zijn van de overige onderdelen van de studie. Er is administratief een zeer grote mate van duidelijkheid en overzicht. Ook de gemiddelde scriptiebelasting van de docenten is in nu in kaart gebracht.
4. De instelling van het scriptiebureau heeft het aantal klachten van studenten over stage, over scriptie en over de begeleiding tot een minimum beperkt. Dat effect op zich werkt weer stimulerend op het gehele traject van stage en scriptie.
5. Enkele zwakke plekken in het gehele traject van stage, scriptie en begeleidende docenten zijn onderkend, aangepakt en verbeterd.

Het project is zeer succesvol. Door de gekozen systematische aanpak is een goed inzicht gekomen over de studenten in de laatste fase van de studie. Ook is een beter inzicht gekomen in de verdeling van de scripties over de verschillende docenten. Bij de opleiding bestuurskunde zijn alle gegevens inmiddels verwerkt in het 'Stage- & Scriptieprogramma', voor de opleiding Sociologie zal dit nog moeten gebeuren.

Betrokkenheid studenten

Door de meer intensieve begeleiding in de eindfase van de opleiding is er sprake van een hoge mate van betrokkenheid van studenten.

Dual commitment

Het Scriptiebureau wordt voor beide opleidingen gecontinueerd. Elke opleiding heeft één coördinator (0.1 fte), die wordt bijgestaan door de studieadviseur en – bij bestuurskunde – de stagecoördinator. Voor zowel de studieadviseur als de stagecoördinator behoren de taken voor het scriptiebureau reguliere taken. Het scriptiebureau heeft de beschikking over een gemeenschappelijke student-assistent (0.2 fte) die alle studenten in kaart brengt en dit overzicht onderhoudt. De daadwerkelijke scriptiebegeleiding door individuele docenten zal middels de jaarlijks door de decan vastgestelde Onderwijs Taaktoedeling worden verrekend. Voor de registratie van alle studenten in de eindfase van de opleiding kan gebruik gemaakt worden van het recent beschikbaar gekomen Stage- & Scriptieprogramma (geen onderdeel van dit project) waarin op gestructureerde en eenvoudige wijze het (stage- &) scriptietraject van de student kan worden gevolgd. Voor de opleiding bestuurskunde zijn alle studenten reeds in kaart gebracht en betreft het een continue onderhoud van de overzichten.

Bij de opleiding sociologie is weliswaar een overzicht beschikbaar, maar zal nog enige inspanning verricht moeten worden om daadwerkelijk alle doctoraalstudenten in kaart te brengen en alle gegevens in de scriptiedatabase in te voeren. Hiervoor wordt

een half jaar extra student-assistentie ingezet (0.2 fte).

Ontwikkeling Studievoelgsysteem

Doel

Verhoging kwaliteit studiebegeleiding.

Uitvoering

Eind 1997 is de module SBS versie 3.0 opgeleverd als onderdeel van het Onderwijs Management Systeem (OMIS) van de FSW. Deze module richt zich vooral op het volgen van de studievoortgang van studenten. Deze module is gedurende 1998 door een aantal medewerkers intensief gebruikt. In de eerste helft van 1999 enkele dringende kleine aanpassingen uitgevoerd. In de tweede helft van 1999 is SBS volledig 2000 compliant gemaakt. Daarnaast zijn in de eerste helft van 1999 de wensen voor uitbreiding en aanpassing van de functionaliteit van het systeem SBS 3 geïnventariseerd. Dit was later dan oorspronkelijk gepland om daarmee de gebruikers wat meer tijd te geven. Bovendien paste dit beter in de tijdsplanning van de ontwikkelaars. In het laatste kwartaal van 1999 zijn de geïnventariseerde uitbreidingen en aanpassingen verwerkt en is een nieuwe versie opgeleverd. Halverwege 1999 zijn ook enkele andere modules van OMIS opgeleverd. Dit zijn de module voor het aanmaken en beheren van de onderwijsroosters, de module ten behoeve van de registratie en begeleiding van stages en scripties, en de module voor de onderwijs-taakverdeling.

Bereikte resultaten

De versie van SBS die eind 1999 beschikbaar zal komen is voorlopig de definitieve versie die de eerste tijd geen verdere grote aanpassingen meer nodig zal hebben. De komende tijd zal gewerkt worden aan het verder integreren van de centraal beschikbare personeelgegevens, een uitgebreidere versie van de module voor stages en scripties (in samenwerking met enkele andere faculteiten) en een module voor gespreksnotities.

Het project is succesvol afgesloten. Medewerkers en docenten kunnen middels het programma SBS op eenvoudige wijze de studievoortgang van studenten en student-groepen volgen. De kwaliteit van de studie-begeleiding is hierdoor verbeterd. Het Studievoelgsysteem is gedurende de looptijd van het project gebouwd en bijgesteld naar de wensen van de gebruikers. In de komende periode wordt verwacht dat het onderhouden van het systeem volstaat. Dit onderhoud behoort tot de reguliere taken van de afdeling Informatisering en Automatisering (I&A). Wel zal de afdeling I&A in de loop van het collegejaar 1999-2000 zorgen voor cursus SBS t.b.v. de medewerkers van het Bureau Onderwijs en tevens een voorlichtingbijeenkomst organiseren voor docenten van FSW.

Betrokkenheid studenten

Dit project heeft niet tot doel studenten te laten participeren.

Dual commitment

Om het geheel up-to-date te houden en verder te verbeteren zijn inspanningen nodig; de faculteit financiert deze activiteiten uit eigen middelen.

Remedial Teaching

Doel

Ondersteunen van studenten die in principe in staat zijn de studie met goed gevolg af te ronden, maar die op een enkel onderdeel grote problemen hebben.

Uitvoering

In de eerste fase van het project zijn drie crash courses aangeboden: 'Economie', 'Politiek in West-Europa' en 'Organisatie & Management 2'. Voor de laatste fase van het project is gekeken welke studenten studievertraging oplopen door de overgang van het onderwijsprogramma 'oude stijl' naar het nieuwe onderwijsprogramma bestuurskunde. Deze studenten zijn benaderd met het aanbod om door middel van een intensieve crash course de oude cursus af te ronden zodat de studievertraging

minimaal zou blijven.

Daarnaast is een extra responsiecollege georganiseerd voor het vak 'Micro-Economie'.

Bereikte resultaten

Voor de laatste crash courses heeft een klein aantal studenten zich opgegeven, de meerderheid heeft de cursus voldoende afgesloten. De cursus 'Methoden en Technieken 4' werd verzorgd voor drie studenten evenals de cursus 'Praktijk van Beleid'. Voor beide cursussen zijn twee studenten geslaagd. Aan de cursus 'Praktijk van Organisatie & Management' namen zes studenten deel, drie ervan waren succesvol. Met de studenten die de crash courses niet hebben gevolgd of niet succesvol hebben afgerond, is een individuele studieplanning gemaakt met vakken uit het nieuwe onderwijsprogramma. Ook is in het voorjaar van 1999 een remedial teaching-bijeenkomst georganiseerd in de vorm van een extra responsiecollege voorafgaand aan het tentamen.

Het project is afgerond. In de afgelopen drie jaar zijn zes crash courses aangeboden en een remedial teaching-bijeenkomst. De belangstelling viel tegen, maar die studenten die hebben deelgenomen waren tevreden over de geboden faciliteit. Door het aanbieden van de crash courses en de invoering van het nieuwe studieprogramma in het doctoraal-3 is de noodzaak tot het inrichten van nieuwe crash courses nihil. Die studenten die een studieachterstand hebben opgelopen, kunnen gebruik maken van reguliere voorzieningen zoals het opstellen van een studieplanning. In de tweede fase van het project is met name gefocust op de studenten die een studieachterstand hadden met een aantal vakken van het programma 'oude stijl' van de opleiding bestuurskunde. Ook voor deze invulling van het project bleek weinig belangstelling van studenten te bestaan, het voorziet kennelijk niet in een behoefte. Ten tweede is inmiddels volledig gestart met het nieuwe programma bestuurskunde zodat studenten die het programma oude stijl volgden vrijwel zijn verdwenen. Tot slot kan gezegd worden

dat de opleiding veel aandacht besteedt aan kwaliteitszorg, zodat mogelijke struikelvakken tijdig kunnen worden gesignaleerd in de toekomst. De faculteit ziet het ook als haar reguliere taak eventuele knelpunten in het studieprogramma bij te sturen.

Betrokkenheid studenten

Studenten voor wie de crash courses en de remedial teaching-bijeenkomsten zijn bedoeld, zijn persoonlijk benaderd.

Dual commitment

Het vervolg van dit project zoals hierboven beschreven wordt door de faculteit gefinancierd.

Informatietechnologie in het Openbaar Bestuur

Doel

Vergroten van studeerbaarheid d.m.v.:

- ontwikkeling elektronisch werkboek;
- elektronische aanbieding van leermiddelen (tekstboek en colleges op CD-rom);
- interactieve werkvormen (opdrachten via WEB-site).

Uitvoering

Het project "Informatietechnologische Toepassingen in het Onderwijs in de Bestuurskunde" (ITOB) dat is uitgevoerd door KUB (supervisie) / EUR en OUNL (verder partners) is in de zomer van 1999 afgerond. ITOB speelt in op de mogelijkheden die voor handen zijn gekomen om het onderwijs op vernieuwende wijze gestalte te geven. Vooral de snelle ontwikkeling van nieuwe technologie speelt daarin een hoofdrol. De snelle en indringende opkomst van het internet heeft nieuwe perspectieven doen ontstaan ten aanzien van de wijze waarop het onderwijsproces georganiseerd kan worden. Echter, tot nu toe bestaan er veel innovatieplannen, maar zijn er weinig veranderingen in de praktijk te bespeuren. Daarbij zijn de meeste veranderingen gericht op de ondersteuning van het bestaande onderwijsproces. Het projectteam is op zoek gegaan naar mogelijkheden om de potentiële meerwaarde van ICT-toepassingen

in het onderwijs daadwerkelijk tot uitdrukking te laten komen. De eerste ervaringen van studenten met deze onderwijsinnovatie zijn in ieder geval veelbelovend.

De partners hebben voor dit project de volgende doelstellingen geformuleerd:

1. de verbetering van de studeerbaarheid van het onderwijs in de bestuurskunde;
2. elektronisch vastleggen, actualiseren en toegankelijk maken van de kennis op het gebied van de informatisering openbaar bestuur;
3. ontwerpen en testen van nieuwe onderwijsmethoden/-technieken voor de bestuurskunde.

Bereikte resultaten

De voornoemde doelstellingen zijn geconcretiseerd in de ontwikkeling van de volgende producten:

- een CD-rom met daarop in PDF-formaat elektronische leermiddelen aangeleverd door diverse inhoudsdeskundigen die technisch en redactioneel door het projectteam zijn bewerkt;
- diverse CD-rom's met daarop de gedigitaliseerde videofragmenten waarnaar in de bijdragen wordt verwezen, alsmede volledige lezingen/gastcolleges van Castells, Lucky, De Kerckhove en De Kam;
- een CD-rom met daarop Lotus Learning-space-databases waarin het voorgaande materiaal is opgenomen zodat het via internet in de vorm van een elektronische leeromgeving kan worden aangeboden;
- ITOB-Handleidingen voor docenten en studenten.

Ten behoeve van de afronding heeft de stuurgroep ITOB de voornoemde producten beoordeeld als projectresultaat. De projectleiders hebben verslag gedaan van het verloop van het project, alsmede van de bereikte resultaten en bevindingen van de KUB- en EUR-studenten die van ITOB gebruik hebben gemaakt. De producten zijn tevens toegelicht en gedemonstreerd tijdens een bijeenkomst van de stuurgroep.

De stuurgroep van het project ITOB heeft grote waardering voor de gerealiseerde producten. Zij is van mening dat het voorliggende projectresultaat in overeenstemming is met de doelstellingen van het project. De stuurgroep spreekt derhalve van een geslaagd project. Echter, de studenten van het vak 'Inleiding Bestuurlijke Informatiekunde' waren – wellicht mede door technische problemen – niet enthousiast. Zij vonden het materiaal weinig toegevoegde waarde hebben t.o.v. de reader en maakte weinig gebruik van de feedbackmogelijkheden.

Wel zullen de gereedgekomen producten in de toekomst blijven worden ingezet in het onderwijs van de opleiding bestuurskunde aan de EUR.

Ondanks dat ervaring is opgedaan met de elektronische leeromgeving en het gereedkomen van de CD-rom ziet de faculteit op dit moment geen aanleiding om het project ITOB te continueren.

Hiervoor zijn globaal twee redenen aan te geven:

- ten eerste omdat het draagvlak voor ITOB erg gering lijkt in Rotterdam. Het project is in het vierde blok facultatief uitgeprobeerd in het vak Inleiding Bestuurlijke Informatiekunde, wat geen groot succes bleek. Mogelijkheden om het product breder in de opleiding in te passen zijn op dit moment niet bekend;
- daarnaast lijkt de gekozen leeromgeving (Lotus Learning Space) geen standaard te worden aan de Erasmus Universiteit. In het kader van ICT-projecten zal gestart worden met een pilot 'Blackboard'.

Wel zal het ontwikkelde product beschikbaar blijven voor gebruik in het onderwijs en worden meegenomen in nog te starten ICT-projecten.

Betrokkenheid studenten

De studenten van de opleiding bestuurskunde aan de Erasmus Universiteit (het project heeft tevens plaatsgevonden aan de KU Brabant) hebben tijdens de cursus 'Inleiding Bestuurlijke Informatiekunde' kennis kunnen maken met ITOB.

Dual commitment

De ontwikkelingen op dit terrein gaan in razend tempo. De faculteit zal dan ook blijven investeren in deze innovatie.

Ondersteuning schrijfvaardigheid

Doel

Dit project is gericht op het verbeteren van de schrijfvaardigheid van studenten door hen daarbij al in de propedeuse gericht ondersteuning te geven. Deze ondersteuning wordt geboden met een handleiding 'Schrijven', twee schrijfopdrachten en feedback op deze opdrachten.

Uitvoering

Tijdens de uitvoering van dit project zijn drie producten ontwikkeld:

1. *Aanwijzingen voor het Schrijven van Wetenschappelijke Teksten* (25 pp.): alle docenten van de opleiding sociologie hebben een exemplaar van de Aanwijzingen etc. gekregen. Tevens is het document ingebracht in de zogenaamde Facultaire Verkenningcommissie Vaardigheden, zodat de handleiding facultairbreed gebruikt kan gaan worden.
2. Een *toolbar* die is te integreren in de tekstverwerker Word en alinea's bevat die de docent kan gebruiken bij het geven van feedback op een paper van een student inzake kwesties van stijl, spelling en grammatica. De alinea's zijn door aan te klikken op te nemen in een persoonlijk commentaar op een paper. De afgelopen periode is alle docenten van de opleiding sociologie verteld hoe zij de toolbar kunnen downloaden en integreren in hun tekstverwerker. De positieve reacties wekken goede hoop dat collega-docenten de toolbar zullen gaan gebruiken bij het verschaffen van feedback aan studenten op papers die zijn geïntegreerd in vakken die zij geven. Op deze manier zal worden voorzien in een lacune die de Vistatiecommissie Sociologie (ook) aan de EUR constateerde: te weinig feedback op werkstukken. Het afgelopen collegejaar is de tool-

bar gebruikt bij het verschaffen van commentaar op papers in het vak 'Klassieken 1'. De toolbar zal beschikbaar worden gesteld aan de gehele faculteit.

3. Aanmaak van een platte tekst van een bestaand sociologisch artikel voor gebruik ten behoeve van een redactieopdracht in het eerste jaars tutorprogramma 1998/99. Uitgezocht is hoe tekst en opdracht verspreid konden worden via internet onder de studenten uit de tutorgroepen en hoe de tutorgroepbegeleiders via Word en de optie Compare Documents de redactieopdracht konden nakijken. De redactieopdracht is gegeven en nagekeken binnen het tutorprogramma. Het gaat daarbij om ruim zestig studenten. Hoewel het downloaden via internet een aantal malen was beproefd door de ontwikkelaar en coördinatrice tutorprogramma, bleek dat veel studenten toch moeite hadden om de opdracht van internet te downloaden. Bij gevolg moesten noodgrepen worden uitgevoerd die veel extra tijd kostten.

Bereikte resultaten

Naast de beschikbaar gekomen producten zoals hierboven beschreven, heeft het project tot onverwachte spin-off geleid. Nagegaan is of mogelijk bestaande producten gebruikt konden worden voor dit project. Dit betekent dat is nagegaan wat op de markt was ter ondersteuning van schrijfvaardigheid en andere vaardigheden (zoals mondelinge presentatie, discussie, bestuderen van literatuur, etc.) De inventarisatie leidde tot de aanbeveling om in het programma sociologie ten behoeve van het brede scala aan vaardigheden zoals dat verspreid is over de vier studiejaar, aan studenten en docenten voor te schrijven het boek: Steehouder, M.C., et al., *Leren communiceren. Handboek voor mondelinge en schriftelijke communicatie*. Het boek is met ingang van het eerste semester aangeschaft door doctoraal-I studenten die het voor het eerst gebruiken bij het vak 'Mondelinge presentatie'. Nadat de toolbar was gemaakt, kwam via de

SDU op de markt: de Elektronische Taalwijzer. Het voorstel is gedaan deze taalwijzer op het intranet beschikbaar te maken voor studenten en staf.

Het project is afgerond en is geslaagd. De producten worden ingezet in het onderwijs van FSW. Het project heeft geresulteerd in drie min of meer afgeronde producten, een handleiding, een 'toolbar' en een platte tekst t.b.v. redactieopdracht. Continuering is derhalve niet gewenst. Wel zullen via de Facultaire Verkenningcommissie Vaardigheden de producten tevens voor de opleiding bestuurskunde beschikbaar worden gesteld.

Betrokkenheid studenten

Het doel van het project is de schrijfvaardigheid van de studenten te verbeteren. De uitkomsten van het project worden dus direct in het onderwijsprogramma gebruikt.

Dual commitment

De faculteit blijft investeren in het verbeteren van vaardigheden.

B2.6 Faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen, opleiding Beleid en Management Gezondheidszorg

Scholing docenten

Doel

Het projectdoel is het verbeteren van de didactische vaardigheden van de docent. Het accent ligt daarbij op vaardigheden die nodig zijn om Probleem Gestuurd Onderwijs te geven.

Uitvoering

In september zijn alle propedeusetutoren (dit zijn docenten en student-assistenten die het PGO onderwijs verzorgen) getraind in de PGO vaardigheden. Er is tweemaal een tweedaagse training gehouden waarin ongeveer 25 docenten hebben geparticipeerd. De trainer van deze cursus was een onderwijskundige van de Universiteit Maastricht.

Om de propedeusedocenten te ondersteunen bij een curriculumherziening, is een adviseur uit Maastricht ingehuurd voor een tweedaagse en een terugkomdag.

Inmiddels is er ook een onderwijskundige aangesloten die enerzijds als vraagbaak fungeert voor docenten. Ook is het de bedoeling dat deze onderwijskundige met een aantal docenten het hele onderwijsprogramma door zal lichten.

Bereikte resultaten

De resultaten van dit project zijn enerzijds dat docenten beter in staat zijn om het onderwijsleerproces bij PGO te ondersteunen. De training is als goed en zinvol ervaren door de docenten. Ook studenten zijn tevredener over de rol van de tutor in het PGO.

Daarnaast heeft een ingrijpende curriculumherziening plaatsgevonden van het propedeusejaar. De studentenevaluaties en het oordeel van docenten over de nieuwe propedeuse zijn positief.

Betrokkenheid studenten

De mening van studenten blijft input leveren voor het professionaliseringstraject van docenten. Middels schriftelijke en mondelinge evaluaties kunnen studenten hun oordeel over de didactische kwaliteit van het BMG onderwijs uiten. Daarnaast zijn inmiddels jaarcoördinatoren ingesteld. Bij deze coördinatoren kunnen studenten terecht wanneer ze hun mening willen geven over de kwaliteit van het onderwijs.

Dual commitment

Bijna alle propedeusedocenten die PGO verzorgen, zijn geprofessionaliseerd. De bedoeling is om deze training ook te geven aan docenten die PGO geven in de hogere jaren. Ook zal de externe adviseur, die aangesloten is voor de herziening van de propedeuse, weer worden benaderd voor ondersteuning van docenten bij de herziening van de rest van het curriculum.

B2.7 Faculteit der Historische en Kunstwetenschappen

Verbetering onderwijsadministratie

Doel

Het oplossen van bestaande knelpunten in de onderwijsadministratie en onderzoeken in hoeverre een verdere stroomlijning van het administratieve proces mogelijk is. Deze algemene doelstelling is in 1998 meer concreet geformuleerd als het opzetten van een actuele en efficiënte onderwijsadministratie middels:

- invoering van individuele studiepaden in ErOS en via downloading ook in BORIS;
- een verkorting van het traject studieplan – studieresultaat – registratie van het studieresultaat in ErOS.

Uitvoering

Voor een adequate studiebegeleiding van de studenten is goed zicht op de studievoortgang van studenten onontbeerlijk. Dit vereist een actueel studievoortgangssysteem waarin de individuele studiepaden van studenten zijn opgenomen. Het facultaire systeem BORIS voldoet nog niet aan deze eisen. Omdat BORIS functioneert op basis van het centrale EUR-systeem ErOS, moeten beide systemen goed op elkaar aansluiten.

In de uitvoering van het project is in eerste instantie het accent gelegd op het realiseren van doelstelling a. De uitvoering hiervan is eind 1998 afgerond (nieuwe "Overzichten Doctoraal Programma" zijn ontworpen). Ten behoeve van doelstelling b. is in 1997 een plan van aanpak ter verbetering van de facultaire studie- en cijferadministratie verschenen. In dit rapport "Project Verbetering Onderwijsadministratie" worden voorstellen gedaan om:

- de dienstverlening van het bureau studentenadministratie (bsa) naar de faculteit te veranderen;
- intern nieuwe procedures in te voeren om het administratieve traject te bekorten en efficiënter te laten verlopen.

De voorstellen zijn inmiddels overgenomen en faculteitsbreed ingevoerd per 15-1-1999.

Inmiddels zijn ook de technische uitvoerings-

problemen op centrale niveau opgelost en sinds 1-9-1999 worden door de Examenadministratie individuele studiepaden ingevoerd.

Bereikte resultaten

Het onderhavige project is volledig en met succes afgerond. Op onderdelen hebben zelfs andere faculteiten binnen de EUR de facultaire voorstellen overgenomen.

Betrokkenheid studenten

Het was niet de bedoeling van dit project om studenten te laten participeren.

Dual commitment

De middelen uit het Studeerbaarheidsfonds bleken niet toereikend en zijn derhalve aangevuld met facultaire middelen. Tevens worden facultaire middelen ingezet om een en ander te onderhouden.

Ontwikkeling schrijfvaardigheidencursus studenten

Doel

- vervaardiging schrijfvaardigheidencursus die door docenten van de faculteit der Historische en Kunstwetenschappen verzorgd kan worden;
- verhoging rendement van 'struikelvak' - werkstukken.

Uitvoering en bereikte resultaten

In januari 1997 is door het faculteitsbestuur een commissie ingesteld bestaande uit docenten en studenten maatschappijgeschiedenis en kunst- en cultuurwetenschappen. De commissie kreeg als opdracht het project nader uit te werken en met een concreet plan van aanpak te komen. De commissie heeft de knelpunten in de (training van) schrijfvaardigheid in kaart gebracht en algemene suggesties ter verbetering hiervan geformuleerd. Deze zijn opgenomen in het rapport 'Rapportage Commissie Schrijfvaardigheid' van 21 april 1997.

De commissie is mede op grond van inventarisaties bij andere faculteiten en universiteiten tot de conclusie gekomen dat het niet wense-

lijk zou zijn een aparte cursus schrijfvaardigheid te ontwikkelen. De training van schrijfvaardigheid dient volgens de commissie curriculumgeïntegreerd te zijn. Op basis van het rapport is een externe deskundige ingehuurd die in 1998 gesprekken heeft gevoerd met docenten. Dit heeft geresulteerd in een discussienota met aandachts- en verbeterpunten voor het schrijfvaardigheidsonderwijs. Naar aanleiding van deze nota is in het najaar van 1998 een workshop voor docenten georganiseerd om uitgangspunten te formuleren voor de verbetering van de begeleiding en beoordeling van werkstukken. Dit heeft geleid tot het besluit een facultaire handleiding ten behoeve van het schrijfonderswijs te ontwikkelen op basis van de eindtermen van de studies MG en KCW en gebruikmakend van het bestaande materiaal bij de verschillende vakken. Voor studenten zou de handleiding een baken moeten zijn tijdens het schrijven van werkstukken en docenten zouden het als richtsnoer moeten hanteren bij de beoordeling van de verschillende soorten werkstukken. In de zomer van 1999 is deze handleiding in de vorm van een boekje verschenen onder de titel "Van Werkstuk tot Scriptie".

Bereikte resultaten

Het project is volledig en met succes afgerond. De schrijfwijzer wordt vanaf september 1999 door studenten en docenten van de FHKW gebruikt.

Betrokkenheid studenten

Studenten zijn indirect betrokken geweest bij het opstellen van de schrijfwijzer. Uiteraard is de betrokkenheid nu de schrijfwijzer gebruikt wordt in het onderwijs groot.

Dual commitment

Het project is gefinancierd met middelen uit het Studeerbaarheidsfonds. Om een en ander up-to-date te houden worden facultaire middelen ingezet.

B2.8 *Faculteit der Bedrijfskunde*

Vorbereiding invoering bindend studieadvies

Doel

Het onderzoeken van de wenselijkheid en de mogelijkheid om een bindend studieadvies in te voeren, gegeven optimalisatie van randvoorwaarden als tijdige zelfselectie, studeerbaarheid, begeleiding en verwijzing, rendementsverbetering en monitoring.

Uitvoering en bereikte resultaten

In de maanden oktober en november 1998 is een vervolgonderzoek gedaan, mede op verzoek van de Universiteitsraad. Onderzocht is of de voorspellingen, zoals gedaan in eerder onderzoek naar de kansen van studenten om binnen redelijke termijn af te studeren, uitkwamen. Uit het onderzoek blijkt dat studenten met zes jaar studiefinanciering, die het eerste jaar slecht gepresteerd hebben, maar een kleine kans hebben om zelfs binnen zeven jaar af te studeren. De groep studenten met vijf jaar studiefinanciering studeert iets vaker binnen zes jaar af dan degenen met zes jaar studiefinanciering, mits in het eerste jaar een ruim voldoende studietempo is gehaald. Indien het studietempo toen al laag was, is de kans om in zes jaar af te studeren klein. Uit dit laatste onderzoek bleek ook dat de groep studenten die meer dan zeven jaar over de studie doet en nog steeds niet afgestudeerd is voor een belangrijk deel bestond uit studenten met een laag studietempo in het eerste jaar. Intussen was aan de randvoorwaarden om over te gaan tot de invoering van een bindend studieadvies voldaan. De faculteit Bedrijfskunde heeft mede op grond van deze uitkomsten beslist om aan het College van Bestuur voor te stellen om over te gaan tot invoering van een bindend studieadvies.

Om de tijdige zelfselectie te kunnen bevorderen is na ieder blok in de propedeuse een studieadvies gegeven, mede op grond van onderzoeksresultaten van de cohorten van

de jaren daarvoor. Eerstejaarsstudenten met een slecht studietempo zijn gebeld door de studieadviseurs met een uitnodiging om een afspraak te maken. In totaal is gedurende het eerste jaar meer dan de helft van de studenten op gesprek geweest (500 gesprekken). Uit de evaluatie van de gesprekken blijkt dat studenten die op gesprek geweest zijn de studie meer onderbouwd staken, dan wel een hoger studietempo behalen dan studenten uit vergelijkbare groepen die niet op gesprek geweest zijn. In deze gesprekken kon uitstekend voortgeborduurd worden op kennis die studenten opgedaan hadden tijdens het verplichte mentoraat, ook een van de randvoorwaarden voor invoering van een bindend studieadvies.

Het verplichte mentoraat is uitgebreid naar 32 bijeenkomsten voor het cohort eerstejaarsstudenten 1999 en is onderdeel geworden van het vak Bedrijfskundige Vaardigheden. Tijdens deze bijeenkomsten is vooral extra tijd ingeruimd voor vaardigheden. Om de mentoren voldoende beslagen ten ijs te laten komen is ook de mentortraining aanzienlijk geïntensiveerd en gekoppeld aan een derdejaars vak. De mentoren worden iedere week getraind, waarbij veel aandacht besteed wordt aan didactiek, leiding geven en begeleiden.

Een essentiële randvoorwaarde voor het tijdig geven van studieadviezen en preadviezen is een goed functionerend studentenregistratiesysteem. Beslist is om over te stappen naar een nieuw databasesysteem dat rechtstreeks gekoppeld kan worden aan het centrale registratiesysteem en dat ondersteund wordt door de beheerders van het centrale registratiesysteem. Daarmee is het mogelijk om de kwaliteit van de studieadviezen te verhogen.

De invoering van een blokkensysteem is gepaard gegaan met een verhoging van het rendement van het eerste jaar. Er is gewerkt aan een inhoudelijke vernieuwing van het

programma, waarbij te kleine onderdelen (twee studiepunten of minder) niet meer mogelijk zijn. Dit heeft geleid tot een programma met een trimesterstructuur, waarbij het vak Bedrijfskundige Vaardigheden gekoppeld is aan andere vakken in de trimesters, zodat meer integratie ontstaan is en de studenten iedere week begeleiding krijgen in kleine groepjes (respectievelijk 16 en 12 studenten).

De evaluatie van de studieprestaties van de cohorten eerstejaarsstudenten 1996, 1997 en 1998 is afgerond. De groep studenten die goed presteert is door die jaren heen sterk gegroeid. De groep studenten die slecht presteert, maar toch doorstudeert is gelijk gebleven. De middengroep is kleiner geworden. Op grond van deze gegevens is geconcludeerd dat een voorstel om over te gaan tot invoering van een bindend studieadvies, met een norm van minimaal 28 studiepunten, voorgelegd kon worden aan het College van Bestuur.

Inmiddels is een bindend studieadvies ingevoerd. Het mentoraat, de studieadvisering en het blokkensysteem leveren een duidelijk rendement op. Studenten komen eerder tot zelfselectie. De invoering van het bindend studieadvies heeft niet geleid tot een verminderde instroom. De faculteit Bedrijfskunde zal na augustus 2000 evalueren wat het effect geweest is op het studierendement.

Betrokkenheid studenten

Bij sommige van de projectactiviteiten zijn studenten duidelijk betrokken, bij andere minder. Betrokkenheid is er vooral in de rol van deelnemer aan de zgn. 'eerstejaarsgesprekken' en aan de bijeenkomsten van het mentoraat.

Dual commitment

De beschreven onderzoeken zelf worden voor het overgrote deel uit het projectbudget gefinancierd. Het evenzeer noodzakelijke

werk aan de realisatie van de randvoorwaarden (b.v. aanschaf en ingebruikname van een goed functionerend studentenregistratiesysteem) wordt voor een deel ook uit facultaire middelen gefinancierd.

Ontwikkeling van nieuwe vormen van begeleiding en intensivering van feedback in het leerproces van studenten

Doel

Ontwikkeling van nieuwe vormen van begeleiding en werkvormen, onder meer gericht op stimulering van tijdige verwerking van de leerstof en een betere communicatie tussen student en docent. Verder is een doelstelling de intensivering van de feedback aan de student.

Uitvoering en bereikte resultaten

In enkele cursussen van de opleiding bedrijfskunde zijn nieuwe vormen van begeleiding en feedback geïntroduceerd:

- ondernemingsfinanciering, door middel van extra cases waar studenten individueel feedback op ontvangen;
- Management van Technologie, door middel van extra cases en essayvragen bij het tentamen;
- hoofdvak bedrijfskunde, module Organisatie – feedback op extra cases;
- ondersteuning van derdejaars onderzoeksprojecten middels teleleerplatform, waardoor meer onderlinge samenwerking en communicatie voor studenten gefaciliteerd wordt;
- Organisatie en Verandering, feedback op eindopdracht;
- Bedrijfskunde van Publieke Organisaties (NV Nederland), door middel van feedback op opdrachten;
- Strategieontwikkeling, door essayvragen bij de toets en feedback op opdracht;
- Sociaal Wetenschappelijke Grondslagen, door essayvragen bij de toets en de introductie van een 'selftest' via intranet;

– Project Persoonsgebonden Clubkaart.

Hierbij werd een nieuwe onderwijsmethode toegepast waarbij rond een actueel en complex bedrijfskundig thema de integratie van drie vakgebieden werd gerealiseerd.

Betrokkenheid studenten

Studenten hebben direct de positieve gevolgen van de genoemde veranderingen ervaren.

Dual commitment

Bij deze extra activiteiten werd slechts een deel van de werkelijke kosten betaald uit het studeerbaarheidsfonds.

BIJLAGE 3: PROMOTIERENDEMENT AIO'S EN BURSALEN

In eerdere verslagen zijn eveneens tabellen met promotierendementen sinds 1986 opgenomen. Van de eerdere instroomjaren zijn in 1999 gegevens voor de jaren 1988 en 1991 en later door het alsnog promoveren van AIO's gewijzigd. Hieronder zijn alleen de gewijzigde en de nieuwe tabellen opgenomen. Voor de overige gegevens wordt verwezen naar het jaarverslag over 1998.

In de tabel staat G & M voor Gedrag en Maatschappij en staat T & C voor Taal en Cultuur.

Instroomjaar 1988

HOOP-gebied	Omvang instroom		Aantal promoties *										Uitvallers /nog bezig **	
			x =< 4		4 < x =< 5		5 < x =< 6		6 < x =< 7		x > 7			
	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v
Gezondh.	18	12	3	1	5	2	3	3	1	2	3	-	3	4
Economie	15	6	-	-	6	-	2	2	-	-	-	4	7	
Recht	2	2	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	1
G & M	3	2	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	2	1
T & C	1	4	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3
Totaal	39	26	4	1	12	2	5	8	2	2	4	3	12	9

Instroomjaar 1991

HOOP-gebied	Omvang instroom		Aantal promoties *										Uitvallers /nog bezig **	
			x =< 4		4 < x =< 5		5 < x =< 6		6 < x =< 7		x > 7			
	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v
Gezondh.	18	15	1	-	5	5	5	4	1	2	4	2	2	2
Economie	17	4	-	-	7	1	4	2	-	-	-	-	6	1
Recht	2	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
G & M	6	2	-	-	-	1	3	1	1	-	1	-	1	-
T & C	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2
Totaal	45	25	1	-	12	7	12	7	3	2	6	3	11	6

Instroomjaar 1992

HOOP-gebied	Omvang instroom		Aantal promoties *										Uitvallers /nog bezig **	
			x =< 4		4 < x =< 5		5 < x =< 6		6 < x =< 7		x > 7			
	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v
Gezondh.	24	13	1	-	12	7	3	2	3	1	-	-	5	3
Economie	15	5	2	-	4	-	3	1	3	1	1	1	2	2
Recht	4	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-
G & M	8	4	-	-	1	1	2	-	1	1	-	-	4	2
T & C	9	4	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	7	4
Totaal	60	26	4	-	20	8	8	3	8	3	1	1	19	11

* waarbij x = de duur van de promotie in aantal jaren

** (nog) niet gepromoveerd op 31/12/99, ongeacht de aanstellingsduur

Instroomjaar 1993

HOOP-gebied	Omvang instroom		Aantal promoties *										Uitvallers /nog bezig **	
			x =< 4		4 < x =< 5		5 < x =< 6		6 < x =< 7		x > 7			
	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v
Gezondh.	31	17	2	2	11	6	3	3	5	-	-	-	10	6
Economie	36	3	5	1	11	-	4	-	1	-	-	-	15	2
Recht	8	9	-	-	-	1	2	-	1	-	-	-	5	8
G & M	5	2	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	4	-
T & C	1	5	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	3
Totaal	81	36	7	4	22	7	10	6	7	-	-	-	35	19

Instroomjaar 1994

HOOP-gebied	Omvang instroom		Aantal promoties *										Uitvallers /nog bezig **	
			x =< 4		4 < x =< 5		5 < x =< 6		6 < x =< 7		x > 7			
	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v
Gezondh	15	24	1	2	2	6	3	4	-	-	-	-	9	12
Economie	18	3	2	1	5	-	2	-	-	-	-	-	9	2
Recht	5	7	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	2	7
G & M	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
T & C	2	2	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1
Totaal	41	37	3	3	10	6	6	5	-	-	-	-	22	23

Instroomjaar 1995

HOOP-gebied	Omvang instroom		Aantal promoties *										Uitvallers /nog bezig **	
			x ≤ 4		4 < x ≤ 5		5 < x ≤ 6		6 < x ≤ 7		x > 7			
	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v
Gezondh	23	19	1	-	7	2	-	-	-	-	-	-	15	17
Economie	16	6	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	12	5
Recht	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
G & M	3	4	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2	3
T & C	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
Totaal	45	32	2	1	11	4	-	-	-	-	-	-	32	27

Instroomjaar 1996

HOOP-gebied	Omvang instroom		Aantal promoties *										Uitvallers /nog bezig **	
			x ≤ 4		4 < x ≤ 5		5 < x ≤ 6		6 < x ≤ 7		x > 7			
	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v		
Gezondh	14	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	22	
Economie	24	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	23	10	
Recht	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	
G & M	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	
T & C	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	
Totaal	47	34	2	-	-	-	-	-	-	-	-	45	34	

* waarbij x = de duur van de promotie in aantal jaren

** (nog) niet gepromoveerd op 31/12/99, ongeacht de aanstellingsduur

BIJLAGE

Instroomjaar 1997

HOOP-gebied	Omvang instroom		Aantal promoties *										Uitvallers /nog bezig **	
			x =< 4		4 < x =< 5		5 < x =< 6		6 < x =< 7		x > 7			
	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v		
Gezondh	14	17	1	-	-	-	-	-	-	-	-	13	17	
Economie	19	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	7	
Recht	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	
G & M	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	
T & C	3 ⁹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	
Totaal	42	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41	28	

Instroomjaar 1999

HOOP-gebied	Omvang instroom		Aantal promoties *										Uitvallers /nog bezig **	
			x =< 4		4 < x =< 5		5 < x =< 6		6 < x =< 7		x > 7			
	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v		
Gezondh	30	40												
Economie	16 ¹⁰	7 ¹¹												
Recht	7	4												
G & M	4	3												
T & C	5 ¹²	2 ¹³												
Totaal	63	56												

⁹ 3 bursalen

¹⁰ 2 bursalen

¹¹ 1 bursaal

¹² 3 bursalen

¹³ 2 bursalen

* waarbij x = de duur van de promotie in aantal jaren

** (nog) niet gepromoveerd op 31/12/99, ongeacht de aanstellingsduur

BIJLAGE 4: SAMENSTELLING RVT, CVB, URAAD EN OVERZICHT BEHEERDERS

Per 1 september 1999

Samenstelling Raad van Toezicht

Prof.drs. C.A.J. Herkströter RA, voorzitter

Mw.mr. J.C.W. Boogaards

Dr. J.M. Linthorst

Dr. A.H.G. Rinnooy Kan

A.K. van der Vlis

Samenstelling College van Bestuur

Dr. H.J. van der Molen, voorzitter

Prof.dr. P.W.C. Akkermans M.A., rector magnificus

Vacature

Samenstelling Universiteitsraad

Personeelsleden

Dr. B. Bode

Dr. H.H.F.M. Daemen

Prof.dr. H. van Dijk

Ir. Q.W.J. Hagen

Dr. H.J.T. Hoogland

Ir.drs. J.H.N. Kapteijn

Dr. J. van der Meulen

Prof.dr. J.W. Oosterhuis

Drs. A.W. Prins

Dr. E.B.M. Rood-Pijpers

Dr. S.C. Willemstein

Studenten

D.L. van den Beukel

G. Fieret

T. de Haan

W.B.J. ten Have

C.H.R. Kortmann

C.M. van Lamoen

R. van Nieuwenhuizen

M.J. Reijnders

R.N. Siccama

M. Smit

M.U. de Willigen

Mr. E.M. de Koning-de Jong, voorzitter

Mr. J.G. Kroeskop, secretaris

Overzicht Beheerders

Prof.dr. H. Bart, faculteit der Economische Wetenschappen

Prof.mr. H. de Doelder, faculteit der Rechtsgeleerdheid

Prof.dr. P.B. Lehning, faculteit der Sociale Wetenschappen

Prof.dr. C.D.A. Verwoerd, faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen

Prof.dr. T. van Willigenburg, faculteit der Wijsbegeerte

Prof.dr. A.M. Bevers, faculteit der Historische en Kunstwetenschappen

Prof.dr. P.H.A.M. Verhaegen, faculteit Bedrijfskunde

Dr. P.E.L.J. Soetaert, Universiteitsbibliotheek

Mr. H.P. Patoir, Bureau van de Universiteit